

PNL la guvernare - VIII –

10 mart. 1934 - 5 apr.'34

PNL la guvernare - VIII –.....	1
10 mart. 1934 - 5 apr.'34.....	1
-----	7
Guvern Tătărescu .Legislatura I. Sesiunea ordinară. 1 febr.'34.....	7
- continuare –.....	7
-----	7
1.) Victor Iamandi (subsecretar Interne) , răspuns la interpelări, 10 mart.'34.....	7
▣ Interpelările.....	7
▣ ACCuza , LANC.....	8
▣ O.Goga, GH.Brătianu.....	8
▣ Prelungirea campaniei de calomnii electorale.....	8
▣ Goga legea administrativă din 1925.....	9
▣ Goga Constituția din 1923.....	9
▣ Politica școlară.....	10
▣ Goga : statistici "căutate".....	10
▣ Majoritari - minoritari.....	10
▣ Antisemitismul.....	10
▣ Orășenii ardeleni.....	11
▣ Țărănimea ardeleană.....	11
▣ Goga : naționalism integral.....	12
▣ Obligația morală a României : toleranța.....	12
▣ ACCuza : naționalism rasist ,.....	13
▣ PNL și problema națională.....	14
▣ Răspuns lui Goga.....	14
▣ Constituția 1923 : intervenționismul de stat.....	14
▣ Armonizarea claselor sociale.....	15
▣ Includerea minorităților enice.....	15
▣ Guvernările PNT.....	15
▣ Greșelile PNT.....	15
▣ Evoluția spre liberalism a PNT.....	15
▣ Curentele naționalist extremiste.....	16
▣ Problema tineretului.....	17
▣ Naționalității " de profesie ".....	17
▣ Garda de Fier (nenumită).....	17
▣ Democrație - dictatură.....	18
▣ Guvernarea liberală	18
▣ Răspuns interpelatorilor.....	18
2.) Legea stării de asediu , în discuția Camerei , 13 martie '34.....	19
H.Aznavorian / 13 mart.'34.....	19
▣ "Dreapta " - "Stânga".....	19
▣ Extrema " stânga" - extrema " dreapta".....	19
▣ Regimul democratic.....	20
▣ Libertatea opiniilor.....	20
▣ Pasiunile naționaliste.....	20
▣ Violența	20
▣ Complicități oculte Replică lui Călinescu.....	20
▣ Mișcare naționalistă non violentă : LANC.....	21
▣ Mișcare naționalistă violentă : Garda de Fier.....	21
▣ Complicități, forțe oculte.....	21

▣	Comparația cu hitlerismul.....	21
▣	Starea de asediu PNT : anti - comunismul.....	22
▣	Starea de asediu PNL : anti – legionarismul.....	22
▣	Garda de Fier - complicitățile și oculta.....	23
▣	Controlul parlamentar.....	23
▣	Starea de asediu - măsură preventivă.....	23
▣	Legile represive - măsură forte.....	23
▣	Guvernarea PNL.....	23
▣	"Libertatea" anarhică și violentă.....	24
▣	Lista Gărzii de Fier.....	24
▣	Asasinarea lui Duca.....	24
▣	Pledoarie pentru legea stării de asediu	25
▣	Mussolini.....	25
▣	Propagandă mincinoasă.....	25
▣	Incitare la crimă - CZCodreanu ; Girul lui Nae Ionescu ;	25
▣	Necesitatea cenzurii.....	26
▣	Intențiile guvernului	26
2.b)	Victor Antonescu (ministrul de Justiție).....	27
▣	Omagiu (liniștirea) opoziției.....	27
▣	Respectarea democrației.....	27
▣	Starea de asediu.....	27
▣	Factori externi.....	27
▣	Pericolul G de F.....	28
▣	Naționalismul.....	28
▣	Excesele.....	28
▣	Terapeutică stării de asediu.....	28
▣	Votarea stării de asediu.....	29
▣	Alegeri locale ; Sesiunea parlamentară.....	29
3.)	Modificarea legii Organizarea administrației locale (1929) , 14 mart.'34.....	30
Gh.Vântu /	14 mart.'34.....	30
▣	Legea administrației locale.....	30
▣	Istoricul și evoluția legii : 1925, 1929.....	30
▣	Legislația liberală.....	30
▣	Legea administrativă PNT / 1929.....	30
▣	Legea administrativă 1934.....	30
4.)	<i>Legea protejării industriei naționale</i> , (prelungire) Cameră , 23-27 mart.'34.....	31
M.Plătăreanu /	27 martie.....	31
▣	PNL și industria națională.....	31
▣	Divagații de la discutarea legii.....	32
▣	Legea.....	32
▣	Protecția muncii naționale.....	32
▣	Cartelurile.....	33
▣	Ministrul inginer N.Teodorescu.....	34
5.)	<i>Legea apărării statutului</i> , Senat, Cameră , 2 - 5 apr.'34.....	34
5 a.)	Toni Iliescu (vicepreșed.Senat , raportor , PNL).....	34
▣	Curente subversive.....	34
▣	Legislația represivă.....	34
5 b.)	Victor Antonescu (ministrul de Justiție).....	34
▣	Dezbaterile senatoriale la lege	35
▣	Ipostaza morală a legiuitorului.....	35
▣	Opoziția - Guvernul.....	35
▣	Curentele extremiste : stânga -dreapta.....	35
▣	Prevenirea pericolelor.....	35
▣	Mistici noi	36
▣	Ordinea în stat.....	36
▣	Limitele libertății.....	36

▣ Apărarea ordinii în stat.....	37
▣ Legislație comparativă.....	37
▣ Statutul României Mari.....	38
▣ Demnitatea și datoria Țării.....	38
▣ Apărarea ordinii de drept.....	39
▣ Apărarea siguranței naționale.....	39
▣ Apărarea unității naționale.....	39
▣ Legea apărării ordinii în Stat.....	39
5.c) P.C.Andrei (PNT) , discurs la lege, 4 apr.'34.....	40
▣ Legea românească.....	40
▣ Votul universal. Regimul parlamentar.....	40
▣ Măsuri contra violenței !?.....	41
▣ Măsuri contra libertăților democratice !.....	41
▣ Rezistența cetățenească.....	41
▣ Moravurile politicianiste.....	42
▣ Concluzie la lege.....	42
5.d.) Gr.Iunian (PRȚ) , discurs la lege, 5 apr.'34.....	43
▣ " Sprijinul " duplicitar al PNT (acordat PNL).....	43
▣ PNL - partid de ordine ?!.....	43
▣ Dovezi privind "violențele" sale.....	43
▣ Prevenirea Restaurației.....	45
▣ Legislație represivă.....	45
▣ Garda de Fier.....	46
5.e) CCGiurăscu * (PNL-geogist) , la <i>Legea pentru apărarea Statului</i> , 5 apr.'34.....	46
▣ Conceptul de "ordine " în stat.....	46
▣ Momente din istoria PNL.....	46
▣ Conceptul de "ordine organică".....	47
▣ Concluzie- la legea ordinii în stat.....	47
5.f) Pamfil Șeicaru , la <i>legea apărării statutului</i> , 5 apr.'34.....	47
▣ Legea Vict. Antonescu.....	48
▣ Regimuri autoritare.....	48
▣ Regimuri democratice.....	48
▣ Legea Antonescu = ariergarda democrației.....	49
▣ Apărarea monarhiei și parlamentului (ex-art.14).....	49
▣ Răspunderea guvernanților	49
▣ Invitație la ...regim autoritar	49
▣ Invitație la ... eroism	49
▣ Legea - concluzie.....	50
5.g.) Aurelian Benteoiu * (raportor) , <i>legea apărării statutului</i> ,.....	50
▣ În apărarea legii.....	51
▣ Legea apărării statului.....	51
▣ Drept comparat.....	51
▣ Ideologia liberală	52
▣ Libertățile și Ordinea.....	52
▣ Atitudinea PNT.....	52
▣ Legislația represivă.....	52
▣ Legea apărării statutului.....	53
▣ Accepțiunea juridică a libertății.....	53
▣ Depresiunea economică - depresiunea morală.....	54
▣ Accepțiunea de libertate la Garda de Fier.....	54
▣ Declarația Drepturilor Omului.....	54
▣ Franța - evanghelia libertății.....	54
▣ Franța - <i>Legea asociațiilor</i>	55
▣ Reprimarea libertăților anarhice.....	55
▣ Drept comparat.....	55

▣ Ordinea politică și socială.....	56
▣ Evoluție istorică și juridică.....	56
▣ Ordinea politică și socială.....	57
▣ Drept comparat.....	57
▣ Legislația muncitorească.....	57
▣ Nebunia roșie.....	57
▣ Ordinea politică și socială.....	57
▣ Drept pozitiv.....	57
▣ Ordinea în stat.....	58
▣ Regimul constituțional.....	58
▣ Democrația parlamentară versus monopartidocrația.....	58
▣ Dictatură ? Democrație ?.....	59
▣ Legea apărării statului.....	59
▣ Legea apărării statului.....	61
▣ Constituționalitatea legii.....	61
▣ "Actul de guvernământ ".....	61
▣ Legea apărării.....	62
▣ " Actul de guvernământ ".....	62
▣ Legile de represiune.....	62
▣ Rezervele lui Armd.Călinescu.....	62
▣ Legea apărării statului.....	63
▣ Problema tineretului.....	63
5 h) Victor Antonescu , la <i>legea apărării statutului</i> , concluzii , 5 apr.'34.....	64
▣ Concluzii la dezbaterile legii.....	64
▣ Unitatea de gândire PNL - PNȚ.....	64
▣ Democrația în pericol !.....	65
▣ Măsuri similare în țările democratice.....	65
▣ Problema tineretului.....	65
▣ Apărarea statutului.....	65
5.i.) Ata Constantinescu (PNL-georg) , Declarație , 5 apr.'34.....	66
6) Parlamentul Românesc : marea dezbateri privind politica externă , 4 aprilie '34.....	66
▣ Atmosfera parlamentară.....	67
6.b) C.I.C.Brătianu - Declarație - 4 apr.'34.....	67
▣ Revizionismul maghiar.....	67
▣ Revizionismul italian.....	67
▣ Frontul unic național.....	68
▣ Meritele lui Titulescu.....	68
6. c) Nicolae Titulescu : răspunde la interpelare , 4 apr.'34.....	69
▣ Mulțumiri lui Brătianu și Maniu.....	69
▣ Pavăza morală.....	69
▣ Documentația Delegației ungare.....	69
▣ Tratatul de la Trianon.....	69
▣ România = stat nou.....	70
▣ Misiunea istorică a României.....	70
7.) <i>Legea lichidării datoriilor agricole</i> (Conversiunea IV) , 2-3 apr.'34.....	71
7. a) I.Răducanu.....	71
▣ Concepția " agrară " a PNL.....	71
▣ Politici financiare.....	72
▣ PNL- liberalism economic.....	72
▣ PNȚ - economie dirijată.....	72
7.b) Louis Balomey (PNL).....	73
▣ Legea Tătăreanu – Sassu.....	74
▣ Debitorii.....	74
▣ Dobânzile oneroase.....	74
▣ Impozitele.....	74
▣ Debitorii Industriași agricoli , apicultori.....	74

▣ Decalajul prețurilor.....	75
▣ Legea - concluzii.....	75
7.c) C.I.C.Brătianu.....	75
▣ Risipirea unei legende.....	75
▣ El și Conversiunea.....	75
▣ Creditul Funciar Rural.....	75
▣ Criza agrară.....	76
▣ Dezechilibrul.....	76
▣ Stabilizarea - Criza.....	77
▣ Greșeli în politica economică.....	77
▣ Criza economică.....	77
▣ Criza agrară.....	78
▣ Soluții , dificultăți.....	78
▣ Principiile conversiunii.....	78
▣ Conversiunile I - III.....	78
▣ Concluzie.....	79
7.d Aurelian Benteoiu (raportor) - discurs final.....	79
▣ Programul PNL : conversiunea !.....	79
▣ Gh.Tătăărăscu - semnalul de alarmă	79
▣ Obiecțiunile opoziției :.....	80
▣ Nu este largă, generală, egalitară, eficace	80
▣ Obiecțiunile opoziției :.....	81
▣ Debitorii nedreptățiți ; creditorii - privilegiați.....	81
▣ Superioritatea legii : Tehnic-juridică.....	81
▣ Legea Argetoianu.....	82
▣ Legea Mironescu -Vaida.....	83
▣ Durata și procentul asanării datoriilor.....	83
▣ Obiecțiunea opoziției.....	83
▣ De ce nu iertarea tuturor datoriilor ?.....	83
▣ Propuneri colaterale, hazardate.....	83
▣ Revizuirea Constituției !.....	84
▣ Propuneri colaterale, hazardate.....	84
▣ Restabilizarea monetară ?.....	84
▣ Ajutorul acordat BNR.....	85
▣ Conversiunea- concluzii.....	85
▣ Aviz opoziției radicale : iunianiști, georgiști, goghiști, cuziști	85
7.e) V.P. Sassu (ministr. agricult.) , discurs final ,.....	86
▣ Coeziune : guvern - partid- majoritate – lideri.....	86
▣ Aprecierea opoziției.....	87
▣ Legile I -III ale conversiunii.....	87
▣ Legea Tătăărăscu-Sassu.....	88
▣ Debitorii agricoli și urbani.....	88
▣ Creditorii.....	89
▣ Banca Națională.....	90
▣ Fondul de 450.000.000.....	90
▣ Conversiune radicală.....	90
▣ Conversiune automată.....	90
▣ Conversiune de plin drept.....	90
▣ Obiecțiunile opozanților :.....	91
▣ Datornicii mici	91
▣ Obiecțiunile opozanților :.....	91
▣ Băncile populare	91
▣ Obiecțiunile opozanților :.....	91
▣ Dobânzile	91
▣ Obiecțiunile opozanților :.....	92
▣ Datoriile.....	92

▣ Pământul țării.....	93
▣ Elogiul agricultorului.....	93
▣ Lupta de clasă ?!	93
▣ Elogiu țărănimii.....	93
▣ Legea -concluzii.....	94

 Documentele în ordinea introducerii pe calculator :

Guvern Tătărescu .Legislatura I. Sesiunea ordinară. 1 febr.'34 - 28 apr.'34
 - continuare -

1. **Victor Iamandi** (subsecretar Interne) , răspuns la interpelări, 10 mart.'34
O.Goga, ACCuza , Gh.Brătianu : protecția muncii naționale .
2. Legea stării de asediu , în discuția Camerei , 13 martie '34
 a)**H.Aznavorian** (raportor) ; b) **Vict.Antonescu** (ministr.Justiției) - concluzii
 Opinii despre politica PNL , la fișierele respective
Armand Călinescu (PNȚ) ; **GH.A.Cuza** (LANC) ; **P.Petrescu** (PRȚ -Iunian)
C.Argetoianu (Un.Agrară) ; **I.Petrovici** (PNA-Goga)

3. Legea administrației locale ,14 mart.'34,Text integral la fișier Legislație
 a) **Gh.Vântu** (raportor)

4. Legea protejării industriei naționale , (prelungire) Cameră , 23-27 mart.'34
 a) **M.Plătăreanu** (raportor) , b) **N.Teodorescu** (ministr.Industriei)
 Vezi opinii despre doctrina și politica PNL la fișierele respective
V.Serdici (PNȚ) , **Șt.Mihăescu** (PNȚ) , **Gh.Deleanu** (PNL-georgist) ,
VI.Dimitriu (PRȚ) , **ACCuza** (LANC) , **Pamf.Șeicaru** (presă)

Atenție succesiunea : întâi Conversiunea (2-3 apr) , apoi Apărarea statului (2- 5 apr)
 intercalată - Politica externă (4 apr.)

5. Legea apărării statului , Senat, Cameră , 2 - 5 apr.'34
Victor Antonescu (ministr.Justiției) ; raportori : **Toni Iliescu** (Senat) ,
Aurelian Benteoiu (Cameră) Vezi doc.integrale la fișierele de partid
 5.a.) **Toni Iliescu** (senator, raportor PNL) ;
 5 b) **Victor Antonescu** (ministr.Justiției)
 5.c) **P.C.Andrei** (PNȚ) ; **G.A.Cuza** (LANC) ; **I.Petrovici** (PNA-Goga)
 5.d) **Grig.Iunian** (PRȚ) ;
 5 e) **CCGiurăscu** (PNL-georg) ;
 5 f.) **Pamfil Șeicaru** (presa)
 5.g) **Aurelian Benteoiu** (raportor) ;
 5.h) **Vict.Antonescu** (ministru)
 5 i) **Ata Constantinescu** (PNL-georgist)
6. **Parlamentul Românesc** : marea dezbateră privind politica externă, 4 aprilie '34
 a) **Iuliu Maniu** , interpelare :Campania revizionistă , Doc integral fișier PNT
 b) **CICBrătianu** , asociere la interpelare ;
 c) **Nic.Titulescu**, expozeu : politica externă a României , Doc.integral fișier Polit.externă
7. Legea lichidării datoriilor agricole și urbane (Conversiunea IV) , 2-3 apr.'34
Gh.Tătărescu - Vasile Sassu (Agricultură) , **Aurelian Benteoiu** (raportor)
Vezi obligatoriu criticile la adresa guv.Tătărescu și PNL la fișier Guvern IX
O.Goga (PNA) a.) **I.Răducanu** (PNȚ)

C.Argetoianu (Un.Agrară)

M.Ghelmegeanu (PNȚ)

Leon Scridon (PNA)

Dr.M.Isăcescu (PT)

D.Topciu (PNA)

VTPrelipceanu (LANC)

Șt.Mihăescu (PNȚ)

Gr.Iunian (PRȚ)

c.) **CICBrătianu** (PNL)

e.) **V.P.Sassu** (ministru)

N.Constantinescu -Bordeni (PNL-georgist)

Adam Ionescu (PNȚ, ex lupist)

Iosif Willer (PNMaghiar)

b.) **Louis Balomey** (PNL)

Vlad Dimitriu (PRȚ)

Aurel Milea (Un.Agrară)

Virgil Potârcă (PNȚ)

N.Robu (LANC)

d.) **Aurelian Benteoiu** (Raportor)

Vezi fișierul următor

Guvern Tătărăscu .Legislatura I. Sesiunea ordinară. **1 febr.'34**

- continuare -

1.) **Victor Iamandi** (**subsecretar Interne**) , **răspuns la interpelări, 10 mart.'34**

// **protecția muncii naționale** //

O.Goga : pericolul străin // naționalism integral //

ACCuza : pericolul evreesc // xenofobie antisemită //

Gh.Brătianu (PNL-g) : pericolul străinilor // naționalism moderat //

("Universul " , an 51, nr.69, 12 mart.'34 ;

DAD, MO 21, șed. din 10 mart.'34, p. 710- 718)

[LD : subiect de prim -ordin în dezbaterile din sesiune ;

în discursurile la Mesaj , care au atins problema : **Cuza, Goga, Iunian** , ș.a.

în interpelările lui **Octavian Goga** (Cameră, 3 mart.) și **Nicolae Iorga** (Senat , 9 dec.) ;

în interpelările lui **ACCuza** și **Gh.Brătianu** (Cameră, 10 dec.)

Tratase pe larg problema **Ion Nistor** , în discursul -concluzie la Mesaj

Iamandi ține un discurs remarcabil. Exceptând pe Gh.Brătianu (căruia nu-i acordă nici un semn de aprobare sau respingere) el demontează și respinge toate ideile naționaliste emise de Goga, ACCuza, Manoilescu, și naționaliștii extremiști.

Discursul : mostră de argumentare a tuturor problemelor prin prisma **doctrinei naționale , democratice și liberale a PNL**]

Vezi texte integrale ale interpelatorilor la fișierele **PNA, LANC PNL-g**

// interpelările / ACCuza : LANC ; rasismul ; antisemitismul ; /

// O.Goga : legea administr.'25 ; Constituția '23 ; politica școlară ; statisticile ; minoritățile ; satele și orașele ardelene ; naționalism integral versus toleranță și legalitate //

// PNȚ : guvernare ; erori ; liberalizare // Curente naționalist extremiste //

// Tineretul ; anarhia ; violența // democrație versus dictatură // guvernare PNL //

Vict Iamandi / 10 mart.'34

▣ **Interpelările**

" Dle președinte , d-lor deputați, **am ascultat** cu foarte multă atenție **interpelările** , care s-au rostit **asupra chestiunii naționale** , și în sâmbăta trecută [**Goga**] și astăzi.

Le-am ascultat cu foarte multă atenție , fiindcă **vroiam să descifrez sensul exact** al acestor interpelări. Îmi dau seama de **importanța problemelor** aduse în discuțiune și de **oportunitatea acestei desbateri** asupra unei chestiuni pe care

noi, ca partid de guvenământ serios,

n-am considerat-o nici o dată ca **ieșită din preocupările clasei noastre conducătoare .**

Am ascultat aceste interpelări , și acum, la sfârșitul lor, dați-mi voie

să împart pe **interpelatori** în **două categorii :**

prima categorie este aceea pe care o reprezintă d-l profesor **Alexandru Cuza ,**

iar **a doua categorie** este aceea pe care o reprezintă **cele două grupări ,**

care **merg aproape pe aceeași linie** și al căror **prim exponent a fost d-l Goga ,**

iar cel de-al doilea , **antecesorul meu** de la această tribună "

[**LD : nu rostește numele lui Gh.Brătianu !**]

Victor Iamandi / 10 mart.'34

▣ **ACCuza , LANC**

[**LD : remarc și la Iamandi aceeași îngăduință (ca la Titeanu) față de bătrânul lor dascăl în ale naționalismului. Enunțarea unui dezacord nu mi se pare suficientă. Am mai spus-o . Cu atât mai mult cu cât, ca singur curent antisemit în parlament, lansează și teoretizează ideea eliminării evreilor , luând ca model pe Hitler. Nu trebuia să contraargumenteze ?]**

"Prima categorie de interpelatori - aceea pe care o înfățișează d-l **prof.Cuza** - are incontestabil **meritul unei statornice consecvențe** , a unei **doctrine** și a unui **program** , care , **decenii de-a rândul**, au rămas pe linia vieții publice românești, **aceleași.**

"Evident, nu împărtășim metodele preconizate de d-l Cuza și

nici exclusivismul doctrinei sale,

pentru că **răspunderea conducerii în stat impune toate rezervele și**

reclamă toată circumspecția , atunci când este vorba de apărare problemele care se confundă cu însăși existența statului.

Dar cel puțin **d-sa înfățișează** , cum de altfel **a demonstrat timp de 2 ore** la această tribună, **partea originală a politicii naționaliste** în această țară, cu toate **exagerările și cu toate defectele . "**

Victor Iamandi / 10 mart.'34

▣ **O.Goga, GH.Brătianu**

▣ **Prelungirea campaniei de calomnii electorale**

[**LD : faptul că cei doi sunt mai "recenti" în lansarea naționalismului , în sine , nu este o culpă.**

În fond, este vorba de o anume evoluție a problemelor , de apariția unor fenomene noi .

Interne și internaționale. De ce n-ar fi avut voie Goga și Gh.Brătianu să le abordeze ?

Faptul că Iamandi îi tratează , pe cei doi, împerecheați, numai pentru a evita rostirea numelui lui Gh.Brătianu, mi se pare penibil și de un politicianism ieftin.

În realitate , în cazul lui Gh.Brătianu este vorba de o reală " concurență " doctrinară , iar în cazul lui Goga ... depozibilitatea nedorită a apropierei acestuia de ACCuza .]

"Cea de a doua categorie , pe ai cărei exponenți i-am amintit adineauri , sunt silit să constat , foarte obiectiv și fără nici un fel de preocupare personală [**! ?!**]

departe de a angaja un trecut [Goga nu are trecut ! ? , Gh.Brătianu nu are ?!]

- unul din cei doi interpelatori nici nu are un trecut politic - departe de a avea la activul lor o luptă serioasă și continuă, desfășurată pe tărâmul creator din viața acestui stat , oricât am căuta să găsim asemenea condițiuni îndeplinite , nu le vom găsi.

"Atunci ce rost au avut aceste două interpelări ,

chiar la începutul acestei sesiuni parlamentare , menită, după cum bine știți , să deschidă o eră de realizări pozitive și de rezolvare a tuturor problemelor rămase în suferință , în urma greșelilor și împrejurărilor cunoscute în ultima vreme ? "

Nu este decât o singură explicație , justificată de ceea ce s-a petrecut în ultimele luni , începând o dată cu venirea PNL la guvern și până astăzi .

Cele două interpelări **au fost** la această tribună **ecoul unor angajamente electorale** - și aceasta pentru trecut - iar pentru viitor **singura posibilitate de afirmare și singura speranță**, de pe urma căreia, **în extremis**, s-ar mai putea găsi **unele poziții** în viața publică a acestei țări " (**aplauze la PNL**)

"Nu vreau să intru în polemică personală cu nimeni, dar, pentru că, în momentul când se discută cu atâta aprindere necesitatea și valoarea parlamentarismului, trebuie să apărăm această instituție, suntem datori să aducem unele aspecte destul de regretabile ale vieții noastre politice, la această tribună.

Într-adevăr, **ne întrebăm de unde a ieșit această urgentă problemă a muncii naționale, această gravă dezbatere** asupra unei chestiuni **pe care, noi, aceștia, care ne găsim astăzi la cârma țării, nu am încetat un singur moment de a o apăra cu toată hotărârea și cu toată vrednicia ?**

A ieșit din lupta electorală dusă.

În timpul campaniei electorale noi **am fost acuzați** că suntem **guvernul străinilor**; Se mergea până acolo încât cei ce reprezentau **tradițiile liberale, în frunte cu șeful** pe care îl aveam atunci, **Ioan Duca**, erau considerați niște **zdrențe ale Partidului -Liberal**, și **ni se arunca** cu dezinvoltură, aș putea să spun, **deadreptul inconștientă, zilnic, acuzațiile cele mai grave**, **calomniind că am venit la cârmă cu prețul vinderii intereselor naționale ale țării** și **că nu vom face altceva în această guvernare, decât că vom strivi**, cu aceste angajamente, **toate posibilitățile de dezvoltare națională ale statului român "**

Victor Iamandi / 10 mart.'34

▣ **Goga legea administrativă din 1925**

Ocupându-se de naționalizarea orașelor, **Goga a adus în discuție legea administrativă din 1925**. Dar d-și a fost atunci, dacă nu un colaborator direct, a primit și a votat acea lege. După 10 ani ... a aruncat-o în arena vieții publice ca pe o "noutate, pe care brodează speculațiile **Legea aceea corespundea situației primului deceniu din România Întregită**. **Ea prevedea, ca un corectiv, 3 consilieri de drept și dreptul ministerului de Interne de a numi un primar din 3 consilieri recomandați**, în conformitate cu interesele naționale." [-----constituția -----]

La 1925, s-a făcut un început de legătură directă între provincii. Multe din **judetele de dincoace de Prut au primit comune din Basarabia** și mi se pare, că și **câteva județe de la Carpați au primit comune de dincolo de Carpați**. **Era un început ... La 1928-1929, guvernul PNT a modificat legea**, revenindu-se la **păstrarea intangibilității provinciilor ... în ce privește administrația**.

Victor Iamandi / 10 mart.'34

▣ **Goga Constituția din 1923**

Goga a mers mai departe, și **a pus în discuție Constituția din 1923**, considerând-o **izvor al tuturor neajunsurilor și anomaliilor**, pe care le-a semnalat cu lux de argumente și date, etichetând-o ca **având un caracter " federativ "**

" Eu știu că la 1920-1921, **Partidul Țărănesc**, pe atunci **nefuzionat cu P.N.din Ardeal**, publica **o broșură asupra proiectului de Constituție**, și, un cuvânt introductiv al **prof.Stere**, în care, evident, cu destule citate și cu impresionante și ample explicații teoretice, **se preconiza pentru România, necesitatea unui stat federativ**, **ținând socoteală de valoarea unității provinciale a tuturor ținuturilor care, prin actul Unirii, ajunseseră ale României Mari.**

"Dar, prin **Constituția noastră de la 1923, Statul Român este considerat stat național unitar, înlăturându-se pentru totdeauna orice posibilitate de federealizare** [-----]

Dacă ne ducem cu mintea în trecutul mai îndepărtat , anterior războiului,
în Ardeal au fost fruntași politici - Aurel Popovici - care preconizau State Unite
ale Austriei . Nu știe dacă Goga a împărtășit această formulă .

"În orice caz, dacă a fost vorba cândva **despre federalism nu a fost în Vechiul Regat** ,
unde și experiența clasei conducătoare , și omogenitatea neamului care se găsea aici,
și toate celelalte considerațiuni, **pledau** în mod hotărât în favoarea **statutului național unitar** ,
așa **cum Ion Brătianu l-a înscris în Constituția din 1923** " (**aplauze la PNL**)

Constituția a mers mai departe , și în afară de consacrarea celor două mari reforme
- votul universal și exproprierea - a prevăzut într-un art. **naționalizarea subsolului** ,
avându-se în vedere tocmai interesul național,
ca statul român să devină stăpân pe tot teritoriul său.

Victor Iamandi / 10 mart.'34

▣ Politica școlară

În 1928, când PNL a terminat cele două guvernări ale sale, **există o politică școlară** ,
care - fără a cădea în exclusivism sau în tendințe de dominație a minorităților -
afirmase pretutindeni primatul național.

" Să mă ierte onorații reprezentanți ai PNL , dacă reamintesc că **în unele din provinciile**
alipite , cel puțin **această politică școlară** , dacă nu a fost părăsită complet , **a fost neglijată în**
așa fel , încât astăzi ne găsim **în Bucovina cu un însemnat număr de școli ucrainene și**
cu o tendință centrifugă a unei minorități etnice , care e pe cale de a deveni majoritară
în una din cele mai românești provincii. Același lucru l-am putea cita și în alte regiuni ale țării."

Victor Iamandi / 10 mart.'34

▣ Goga : statistici "căutate"

Pentru a impresiona și a dovedi adevărurile sale, Goga a venit cu statistici .

El nu contestă adevărul acelor statistici , **dar ele ... nu spun nimic !**

Statisticile **nu sunt generale**, pe țară, ci date **luate după un anumit plan** , care se referă la
Ardeal, Basarabia sau Bucovina, **la anumite orașe**, la anumite zone, **pe felii**, pentru a
impresiona galeria. Unele se referă la funcționari, **altele la anume industrii, altele la consilii**
comunale, **altele la orașe.** Va da și el câteva cifre, de la Ministerul muncii, febr.'34 :

/ Întreprinderi industriale și comerciale

Din **1804 întreprinderi** - 1.305 industriale , 499 comerciale - sunt **234.294 salariați** ,
dintre care **229.322 sunt cetățeni români** și **4.972 străini.....**

- **ACCuza** : **cetățeni români, nu înseamnă Români !**

- **Iamandi** : Noi avem , în ceea ce privește "cetățeanul român " noțiunea pe care
trebuie s-o avem .**Pe noi ne interesează cetățeanul român, să știți !** (**aplauze PNL**)
Vă garantez că , dacă ați fi în locul nostru, ați proceda la fel.

- **ACCuza** : **N-aș sta nici trei minute** pe banca ministerială ,
dacă ar trebui să stau să vorbesc ca dta.

- **Iamandi** : De aceea n-ați ajuns niciodată acolo !

..... Prin urmare , vedeți, sub raportul datelor statistice, **noi vă prezentăm adevăratele realități**
de la noi din țară. Desigur, **acolo unde nu avem specialiști** , cetățeni de-ai noștri,
acolo procentul străinilor este mai mare . Așa s-a întâmplat cu toate industriile începătoare

În Anglia, au venit flamanzii să-i învețe pe englezi ;

la curtea lui Frederic cel Mare au venit francezii ;

Victor Iamandi / 10 mart.'34

▣ Majoritari - minoritari

▣ Antisemitismul

Noi suntem un stat național. Dar să nu uităm că, din cele 18 milioane și ceva de locuitori, peste 4 milioane sunt minoritari . Nu-mi voi permite să fac nici un fel de împărțire a acestor minoritari. [-----] Aceste 4 milioane de minoritari nu constituie o entitate abstractă , pe care o poți trece oricând peste graniță și să poți face dintrânsa ceva inexistent , sunt 4 milioane de oameni , care dețin o situație economică, și culturală, și politică, în viața acestui stat și peste dâșii nu se poate trece.

- **ACCuza** : Aceasta o spui d-ta !
- **lamandi** : Dle Cuza , ați luat ca exemplu ce se întâmplă în Germania . Probabil că nu mai sunteți la curent , și acolo s-a mai revenit asupra integralismului rasist de început .
- **ACCuza** : Nu ! Nu! Aceasta o spun jidanii !
- **lamandi** : S-a mai revenit dle Cuza și , desigur, că dvs care sunteți așa fin înțelegător al situațiilor , care iubiți paradoxul [-----] **dvs știți care este cauza așa zisului rasism din Germania , și știți f.bine** că atunci când se vor reintegra definitiv lucrurile , **nu va mai fi vorba de rasism în Germania** , nu va mai fi vorba de politica forței exclusive care s-a întrebuințat acolo .
- **Cuza** : Aceasta o anticipezi dta ! [**continuă acest ping-pong verbal o vreme ...**]
- **lamandi** : " Evident **se fac peste graniță experiențe foarte edificatoare** , poate cu rezultate bune în unele direcții. Deocamdată , **această activitate este în mers** , și **nu se știe care va fi rezultatul ei final.** Eu aici mă despart fundamental de dvs și socot că ceea ce s-a întâmplat nu este ceva definitiv [-----] În orice caz , dle Cuza , **eu cred încă cu toată tăria că regimul democratic are destulă forță** întrînsul pentru ca **treptat, treptat să elimine toate experiențele și să fixeze definitiv calea dezvoltării firești "** (aplauze la PNL)

Victor lamandi / 10 mart.'34

▣ Orășenii ardeleni

▣ Țărănimea ardeleană

Ce reprezintă minoritățile în Ardeal ? "

" Dvs cunoașteți problema și nu este nevoie să insist asupra ei.

Dvs știți că în Ardeal elementul național care a rezistat în mod permanent a fost țărănimea . Noi acolo am pierdut clasa dominantă.

Așa zisa noastră nobilime , pe care am avut-o în Ardeal, s-a pierdut .

Noi am creat din nou o clasă conducătoare , deoarece știut este că **atunci când un teritoriu se găsește sub stăpânire străină** , cea dintâi **clasa conducătoare se desnaționalizează** , fiindcă ea nu vrea să renunțe la privilegiu. Aici este tăria cea mai mare a poporului nostru ; **am avut o clasă țărănească viguroasă** , care s-a ținut departe de orice posibilități de influență străină și a păstrat astfel neatins patrimoniul nostru național. (aplauze la PNL)

" În schimb, **în orașele din Ardeal, noi n-am fost niciodată stăpâni** , pentru că atunci când elementul românesc intrase în Ardeal, nu exista încă stat românesc constituit.

Dvs cunoașteți vicisitudinile istorice prin care am trecut , pentru a nu fi nevoiți să vi le amintesc.

Noi, în Ardeal, n-am avut orașe . Orașele au fost ale națiunii dominante .

Națiunea dominantă , după cum știți, a avut totdeauna **privilegiu politic, și privilegiu culturale, și privilegiu sociale, și privilegiu economice.**

"Țărănimea noastră și-a păstrat naționalitatea , dar a rămas în urmă atât sub raport intelectual cât și sub cel economic ; iar sub raport social, a fost nevoită să îndure întregul regim absolutist, pe care l-a reprezentat Ungaria.

" De aceea , noi nu trebuie să privim lucrurile sub prisma unor realizări imediate .

Noi nu suntem și nu putem fi partizanii naționalizării cu furca.

Noi înțelegem să respectăm drepturile tuturor acelor cari se găsesc pe acest teritoriu al statutului român , însă , prin munca, prin activitatea și prin felul cum vom ști să ne comportăm ca națiune dominantă , să facem ca superioritățile reale ale națiunii noastre să se afirme din ce în ce mai mult, și prin ele să înlănzim pacea cari se uită cu

ochi străini la noi, și să facem din ei colaboratori, elemente de muncă și de creație în statul nostru " (aplauze la PNL)

Victor Iamandi / 10 mart.'34

▣ Goga : naționalism integral

▣ Obligația morală a României : toleranță

" **DIGoga a venit cu tablouri sumbre și a spus : Țara este în primejdie ; instituțiile fundamentale se prăbușesc ; suntem încăpuți pe mâna străinilor .**

" **Dar care este soluțiunea ? Ce vrea d-sa să facem în Ardeal ?**

D-sa , ca unul care a trăit sub scutul monarhiei Habsburgice , știe foarte bine **cari au fost cauzele cari au dus la dărâmarea monarhiei Habsburgice...**

De sigur că **cea dintâi cauză a fost pierderea războiului**. Dar acei dintre dvs cari cunoașteți și cred că mulți cunoașteți cum a evoluat chestiunea monarhiei Austro-Ungare, trebuie să vă aduceți aminte că erau **mulți dintre partizanii Antantei** cari, în 1917-1918 ,

nu credeau în dispariția Austro-Ungariei .O considerau mulți ca o necesitate europeană și parodiau vechile vorbe ale lui Palagy , care spunea că , chiar dacă nu ar fi existat,

Austria ar fi trebuit să fie inventată. Din ce cauză s-a prăbușit Austro-Ungaria ?

Pentru că a pierdut războiul .**Dar s-a prăbușit înainte** ca oștile lui Carol al IV-lea să fi depus armele , **din cauza anachronismului interior** pe care îl constituia.

Era un putregai administrativ și politic, care nu a mai putut să reziste și , la cele dintâi semne de descompunere, **s-a prăbușit** spre stupefacția multora și spre mâhnirea a destui.

"**Ce voia dl Goga ?** Voia ca și după Unire **să întrebuițăm metodele** - măcar așa , pe departe - care au fost **întrebuițate în timpul dominației habsburgice ?**

Noi nu putem face acest lucru , mai întâi pentru că **nu este în firea noastră** - acesta ar fi fost totuși un argument slab , dacă în joc ar fi fost interese de stat - **dar nu o putem face** ,

pentru că **noi am ajuns să fim ceea ce suntem astăzi** , firește , **în urma războiului victorios**, în urma sacrificiilor imense lăsate pe diferite câmpuri de luptă , **în urma înțelepciunii**

conducătorilor cari au știut cum să ne îndrumeze țara în timpul războiului.

Dar să nu uităm că dacă am ajuns să fim ceea ce suntem astăzi,

este **și în baza tratatelor internaționale** .

Pentru că oricât am căuta să ne izolăm și să ne sustragem de la această **interdependentă socială, economică și politică**, **împotriva căreia atâția se ridică și o persiflează** ,

oricum ar fi, chiar dacă noi trăim , desigur, prin forța noastră internă,

suntem totuși în permanență în funcțiune și de cei ce ne-au ajutat

să clădim ceea ce avem astăzi și să putem păstra ceea ce avem " (aplauze la PNL)

" **În baza tratatelor în vigoare** , noi am trebuit să **inaugurăm în Ardeal**

acea politică de toleranță , care ne face onoare.

Dar politica de stat , politica națională , pe care **trebuia să o ducem acolo**,

chiar dacă s-a întâmplat să fie uneori neglijată, **nu a fost niciodată în carență completă**

de interesele superioare ale țării , pe care **toate guvernele de la război încoace** ,

, cu unele lipsuri și variații , **au știut să le apere.**" [-----]

DI Goga a vorbit , în timpul dezvoltării interpelării , **de " străini "** . Însă niciodată **nu a precizat** despre ce este vorba : **străini de sânge, cetățeni români sau străini necetățeni ?**

" **S-a ferit s-o facă . Este o abilitate ușoară** . Firește , trecerea d-sale prin câteva guverne , de la război încoace , i-au dat **unele abilități de om politic** ; dar opoziția îndelungată,

se pare , că-l face **să piardă și aceste deprinderi** ce a avut , și să se transforme în ceea ce am văzut aici în Cameră,

într-un agitator menit să otrăvească conștiința unui tineret

găsit prins de spasmul unei psihoze inexplicabile și pentru d-sa ,

și astfel, la capătul acestei acțiuni , să nu fie nimic altceva decât **un imens semn de întrebare** .

Victor Iamandi / 10 mart.'34

▣ **ACCuza : naționalism rasist ,**

DI Goga a vorbit , în timpul dezvoltării interpelării , **de " străini "** . Însă niciodată **nu a precizat** despre ce este vorba : **străini de sânge, cetățeni români sau străini necetățeni** ?[-----]
DI prof.Cuza , cel puțin **sincer ca totdeauna**, sincer numai în politică ...

- **ACCuza** : Dar unde vrei să mai fiu ?
- **lamandi** : Cred că în celelalte manifestări sentimentale ale dvs nu ați fost prea sincer...
- **ACCuza** : M-ai compromis pentru tot restul vieții mele (**mare ilaritate**)
- **lamandi** : ... **dl prof Cuza a pus integral teoria rasismului**. D-lor , să-mi dați voie , cu toată modestia , să **resping "de plano " teoria aceasta rasistă** , în care sunt convins că **nici chiar Hitler nu crede** .
- **ACCuza** : De sigur, **de aceea o aplică ...**
- **lamandi** : Dle profesor, dvs **să nu confundați metodele** pe care i le poate impune **unui dictator** o anume situațiune , **cu credințele sale intime** .

Dvs mai **credeți în teoria lui Gobineau ?**

- **ACCuza** : **De sigur . da! aa!**
- **lamandi** : Atunci, dați-mi voie să spun că, sub acest raport , cu toate că adineauri făceați proces de intențiune d-lui ministru al Instrucțiunii publice, pentru limită de vârstă , [**forțarea pensionării lui Cuza**] , **ați renunțat de a vă mai pune la curent** cu toate **teoriile asupra rasei** și cu toată evoluțiunea **antropologiei** .
- **ACCuza** : **Ce-mi pasă mie** de evoluțiunea antropologică ? **Eu știu adevărul !**
Părerile care vin contrarii adevărului, nu dovedesc nimic.
- **lamandi** : **Adevărul ? Fiecare dintre noi avem pretenția că spunem adevărul.**

Realitatea - sau un colț de natură trecut prin prisma unui temperament - spune , mi se pare, Zolla - este opera de artă , **așa putem spune noi în politică** - **este adevăr**.
Dar nu știu , dacă am căuta să ne analizăm sângele, fiecare dintre noi, nu știu ce am putea găsi la origine .

"**Teoria** aceasta a lui **Gobineau** era foarte **interesantă acum 50 de ani** .

Dar **Gobineau era un diletant în știință** , a fost un **diplomat**, a făcut **călătorii** în toată lumea și, **impresionat** de ceea ce a văzut într-o parte și într-alta, a făcut **acea teorie** , pe care **au îmbrățișat-o numai nemții** , după ce **i-au dat interpretări false** , **teoria în care rasa germană a găsit că este cea mai superioară dintre toate rasele** .

De pe urma acestei **așa-zise teorii** , **umanitatea a avut foarte mult de suferit** ,

Pentru că **agitatorii nemților** au luat-o în sensul unei realități, și au căutat , **cu această idee, ridicată la paroxism , să stăpânească lumea.**

Dvs știți acest lucru foarte bine . Mi se pare că este o strânsă corelațiune între **supraomul lui Nietzsche** și această **teorie a lui Gobineau** .

Dar rasă pură este foarte greu să găsim.

Arianismul , pe care îl **preconizați dvs ca o deviză permanentă a orientării noastre naționale** , lasă că nu se poate realiza în practică, dar **nu există nicăeri**.

Problema , prin urmare , este așa de **confuză** și așa de **discutată astăzi**,

și cred că multă vreme nu se va putea ieși din **domeniul ipotezelor**,

încât nu putem noi veni acum să spunem : < eu sunt rasist și tot ce nu e cu mine sau din sângele meu , peste graniță ! Eu am politica mea de eliminare ! >

Și așa mai departe . **Eliminare ?** Dar **eliminarea nu se poate face** și dvs știți foarte bine , cunoașteți destul de bine legile de dezvoltare a națiunilor și popoarelor,

că eliminarea unei categorii sociale, care îndeplinește o anume funcțiune, nu se poate face .

- **ACCuza** : O poți înlocui.
- **lamandi** : Da , se poate înlocui, dar a înlocui nu este una cu a elimina !
- **ACCuza** : Este tot una .
- **lamandi** : Eliminarea preconizată de dvs , nu credeți că suferă de o anume abilitate ?
A elimina înseamnă a scoate și a da deoparte . Aceasta nu se poate.
Eliminarea nu este posibilă , înlocuirea prin muncă, da.
Și pentru că faceți procesul evreilor ...
- **ACCuza** : Vă rog, vă rog, **nu a evreilor, a jidanilor ! (ilaritate)**
- **lamandi** : Bine, a jidanilor, căci , în definitiv, ei nu se supără dacă îi facem jidani .

Dle Cuza, este foarte adevărat că , într-o bună parte a țării noastre, populațiunea aceasta evreească este în număr mare și că ocupă , îndeplinește , o funcțiune economică și socială.

Dar, d-lor deputați, nu sunt de vină dânșii.

Ei au venit și au ocupat locuri pe care le-au găsit libere, și cred că din ocuparea acestor locuri libere , se cuvine să recunoaștem că, în bună măsură,

noi am mers înainte sub raportul economic și datorită ajutorului lor.

Dați-mi voie, totuși, să proclam acest adevăr istoric că, dacă noi ne găsim astăzi sub raportul evoluțiunii clasei noastre burgheze , cu toată criza economică și cu această mizerie economică și financiară, am ajuns la crearea unui început de capital național , acest lucru se datorește tuturor factorilor care au muncit în această țară.

Este foarte adevărat că la începutul creării burgheziei noastre , evreii reprezentau capitalul de camătă și de comerț ;

Dar încetul cu încetul , după ce am ieșit din faza mercantilă și am ajuns la crearea

Băncii Naționale , în 1881 , și după aceea la crearea industriei noastre naționale ,

care a evoluat în cursul celor 60 de ani , până la 1923, în condițiuni destul de apreciabile - s-a creat , paralel, și un capital financiar și bancar .

O bună parte din acest capital, care avea la început pecetea străină, a devenit capital românesc, național .

- ACCuza : Cum capital național ?!

- lamandi : Singura instituție care avea capital străin la noi în țară era Banca Blank , care nu vă este dragă deloc:Dar în ultima vreme, și Banca Blank avea destul de mult capital românesc. [Goga a făcut parte din consiliul de administrație al acestei bănci]

Vict.lamandi / 10 mart.'34

▣ PNL și problema națională

▣ Răspuns lui Goga

"În ce privește dezvoltarea burgheziei noastre , rolul PNL a fost din cele mai covârșitoare , și îmi veți permite , pentru plăcerea d-lui Goga de a-i face un serviciu

- d-sale , care ne contestă azi orice naționalism în viața publică a acestei țări -

ca să-i dovedesc că noi nu ne schimbăm și nu întrerupem evoluțiunea noastră ,

ci mergem , în permanentă, pe aceeași linie ,

și nu am fost niciodată în deficiență față de problema națională , sub toate aspectele ei -

îmi veți perite să amintesc d-lui Goga ,

că unul dintre cei mai de seamă sociologi pe care îi avem și care nu ne este prieten , care și astăzi este încă membru în Partidul Poporului , și era prieten cu d.Goga ,

dI Ștefan Zeletin , în lucrarea sa asupra neoliberalismului ,

întrebându-se căror împrejurări se datorește faptul că **PNL a stat trei sferturi de veac**

în centrul vieții sociale , răspunde categoric :

< Prin dezvoltarea economiei naționale , în deosebitele ei faze succesive . >

Mai departe, după ce făcuse această constatare științifică , dl Zeletin afirmă :

< Partidul Național-Liberal a aruncat baza pe care s-a așezat statul român de astăzi, statul național și unitar . >

Ar putea să insiste în această direcție cât de mult, ar fi în largul lui ...

"Se pare însă că, în ultima vreme, pentru anumiți oameni politici, aceste chestiuni au dispărut din memorie. "

De aceea va reîmprospăta doar anumite lucruri :

V.lamandi / 10 dec.'34

▣ Constituția 1923 : intervenționismul de stat

▫ Armonizarea claselor sociale

▫ Includerea minorităților enice

[LD : deosebit de important pentru **caracterul neoliberal al Constituției, al politicii PNL**]

Constituția, pactul fundamental **din care izvorăsc toate directivele și toate principiile**, transformate în **legi de reorganizare a statului**, este un mare progres și în domeniul vieții sociale și în domeniul vieții naționale.

" **Pactul acesta fundamental**, pe care Ion Brătianu, în discursul pe care l-a ținut în 1923, înainte de a se vota Constituția, îl considera valabil cel puțin un pătrar de veac [LD : **1950!**], pactul acesta fundamental prevedea, între altele, **ca punct luminos de directivă, puterea intervenției statului în toate direcțiile vieții economice și sociale.**

Era un câștig imens, pentru că **statul, ca reprezentant și ca exponent al politicii naționale**, în toate împrejurările, **oricând s-ar fi ivit nevoia**, ar fi fost în măsură să recurgă la mijloacele **cele mai serioase**, în acord cu aceste principii.

Și, în același timp, **însăși drepturile individuale, libertățile cetățenești, au fost transformate în adevărate funcțiuni sociale.**"

Recunoaște că s-au făcut unele erori, care explică situația prezentă.

" Dar, în orice caz, PNL a făcut tot timpul, **în cadrul acestei concepții naționale a politicii sale de stat, o politică de armonizare a tuturor categoriilor sociale și a tuturor claselor sociale**" (**aplauze la PNL**) De la Unire încoace, a căutat ca această concepție de **armonizare a claselor și categoriilor sociale, să o întindă și asupra minorităților etnice.**

Ele trebuie să devină **factori de producție și progres**, **recunoscând în mod hotărât și direct, suveranitatea statului românesc și conlucrând, în cea mai desăvârșită libertate,**

la perfectarea vieții acestui stat, îndrumându-l cu noi toți, pe drumul progresului "

Prin urmare, din acest p.d.v, **PNL nu se găsește într-o stare de inferioritate față de trecut .**

Vict.Iamandi / 10 mart.'34

▫ Guvernările PNȚ

▫ Greșelile PNȚ

▫ Evoluția spre liberalism a PNȚ

[LD : atenție la nuanță, la **tonul ponderat și conciliator !** atenție la tonul de " frate mai mare" ! atenție la **tendința de apropiere** insinuantă, spre posibilitatea unei **continuități la guvernare**, prin rotație, prin **armonizarea unor directive economice și financiare consensuale** .

Numai că, **dacă PNL pedala pe evidenta evoluție a PNȚ spre o politică " liberală " ... din tabăra PNȚ nu se găsea nici o voce care să recunoască această evoluție.]**

"Ce s-a întâmplat ? De la 1928 încoace, se pare - **nu ași putea să atribui un singur moment unei rele voinți**, sau unei devieri de obligațiuni firești, pe care PNȚ trebuia să le aibă din clipa când a ajuns la guvern - **se pare că s-au comis unele greșeli** .

" **PNȚ, formație recentă, desigur că nu a avut posibilitatea**, în cei 10 ani de opoziție agitată, să se emancipeze complet din faza provizoratului - și doctrinar și programatic - în care se găsea, și **primele sale guvernări**, pe lângă celelate lipsuri pe care le cunoașteți, și asupra cărora nu este cazul să insist în acest moment, **s-au lovit de imense dificultăți în ceea ce privește aplicarea principiilor sale înnoitoare, pe care le considerau ca salvatoare** .

" Dumnealor au dus împotriva Partidului Național-Liberal,

o acerbă campanie împotriva politicii economice

simbolizate de răposatul Vintilă Brătianu în formula < Prin noi înșine ! >

" **Partidul Național -Țărănesc** , care timp de 10 ani, de la această tribună și de la celelate tribune din țară, a condamnat politica financiară și economică a PNL, a fost nevoie , la sfârșitul guvernării sale , să oscileze , să evolueze , în așa fel încât să recunoască ca valabilă și ca punct permanent de orientare a politicii statutului nostru, toate aceste principii , lăsate în părăsire de dânsii , ale lui Vintilă Brătianu , **că forța noastră , în primul rând, stă în noi înșine.** " (aplauze la PNL)

"Din cauza acestor dibuiri inițiale, PNȚ a comis greșeli.
Suntem siguri că în viitor aceste greșeli nu vor mai fi comise. "

Vict. Iamandi / 10 mart.'34

▣ Curențele naționalist extremiste

[LD : deliberat sau nu, Iamandi tratează aceste **curențe în osmoză** - cum în realitate erau - fără a nominaliza **grupările sau liderii** ;

înglobândându-le **doctrinile, platformele, lozincile, influențele , acțiunile** ; etichetându-le în "**periculoase**" sau "**pașnice**" ;

Pentru momentul respectiv, este de presupus că , spre ex., politicienii , descifrau țintele.

Pentru istorici este destul de greu să delimiteze filioanele și să fixeze răspunderile .

Nu-mi rămâne decât ... coraborarea documentelor , cântărirea cauzelor și consecințelor.]

" Dlor, îmi dați voie ca , în fața acestei situații , să mă întreb :

cui se datorește această reacțiune , așa zisă naționalistă , a ultimelor luni, pentru că această reacțiune naționalistă **cu caracter violent și mai pregnant , nu este o chestie veche.**

LANC

" **Singura [?!?] acțiune naționalistă** , pe care o cunoaștem în țara aceasta , este **acțiunea naționalistă a d-lui profesor Cuza** , care **se dezvoltă liniștit** , pe un drum tras mai dinainte , cu **aceleași manifestări permanente** , cu **aceleași scopuri, repetate stereotip** în toate ocaziile , care **niciodată nu a constituit o primejdie a ordinii de stat** , și care **nu a dus niciodată la convulsii [?!]** și **nu a pus niciodată problema națională într-o formă atât de deficientă [?!]** , cum pare a fi pusă astăzi , **de alți oameni** de răspundere din această țară. "

" Reformatorii "

" **Cui se datorește** această așa zisă **reacțiune naționalistă ?**

Reprezintă această reacțiune naționalistă , **un fel de rezultată a ultragierii** , pe care **clasa noastră conducătoare** ar fi aruncat-o **problemelor vitale** ale națiunii noastre ?

Nu, d-lor, **reformatorii au ieșit numai** în momentul **când criza mondială** , abătută asupra țării noastre, **a găsit un câmp de proiecțiune** destul de însemnat și la noi, **când criza economică și financiară s-a agravat** - când nevoile s-au înmulțit ; când pletora destul de numeroasă a **titraților** a început să **umple piețele publice** , fără posibilitatea unei întrebuițări imediate -

atunci au apărut reformatorii !

" **Reformatorii** aceștia , **luând exemplul de aiurea** , unde situațiile sunt cu totul altele,

Fascismul italian

în special - pentru ca să spunem lucrurile deadreptul , **din Italia**, și, în ultima vreme , **din Germania** - **confundă situația din Italia** de la 1920-1921 , premergătoare marșului asupra Romei , cu situația din țară , **deși însuși Mussolini a declarat** că **fascismul nu este marfă de export** , iar că , din punct de vedere extern, **cine urmează indicațiunile fascismului , riscă să-l pună în conflict cu interesele permanente ale țării** și să provoace neajunsuri cu urmări incalculabile .

" **Acești reformatori** cu orice preț, au început **acțiunea lor pe două tărâmurii** :

pe **tărâmul teoretic**, cerând **reforma statutului** , și pe **tărâmul violenței**, **al revolverului și al bombei** .

Corporatism ; Dictatură ;

"**Reforma statului ?** S-au găsit, de sigur, **câțiva intelectuali** , care să o susțină.

Intelectualii, cu cât sunt mai rafinați, cu atât mai ușor **găsesc justificări** pentru toate situațiunile și **pentru toate teoriile**. Aceasta **nu înseamnă că ei spun adevărul și indică linia reală**, pe care trebuie să meargă un stat. **Reforma statului ? Cum ?**

Statutul actual, așa zis democrat, pe care îl cunoaștem, **nu mai corespunde misiunii pentru care a fost constituit. Trebuie să-l reformăm.**

Unii [**CZCodreanu ? Goga ?**] nici nu ne dau rețete prea ample : **ei vor dictatura !**

Alții [**Manoilescu**] zic : trebuie să formăm **statutul corporatist !**

Ei au mers până acolo și au spus : **corporatist și democrat !**

Îmi pare un nonsens, care **provoacă ilaritatea**, împerecherea noțiunilor de stat "corporatist" și "democrat". Nu intru acum în discuțiune asupra valorii acestor formule de stat.

Noi știm că **corporațiile și breslele au dispărut** o dată cu revoluția franceză și că **reapariția lor**, oricât de stilată ar fi forma, **înseamnă o evoluția " a rebours "**, împotriva cărora se ridică toată conștiința politică a acestei țări .

Ea nu se poate realiza decât cu prețul sacrificării tuturor intereselor

legate de acest stat " . (**aplauze la PNL**) Dlor , deci reforma statutului și dictatura ; iar ca instrument de manevră : **tinerimea "**

[**LD : să legi această profesiune de credință ... de metamorfozarea lui lamandi** într-un sprijinitor al **dictaturii carliste**, care , a avut , ca inovație instituțională, reorganizarea breslelor și un fel de parlament corporatist

Sau , poate explicația se găsește în fraza următoare a lui lamandi !]

[-----problema tineretului -----]

" În orice caz, dacă va fi cândva vorba să se reformeze acest stat ,

el va trebui să se reformeze **nu după indicațiunile unei tinerimi nepregătite și incapabile**, din cauza situației care nu-i îngăduie să pătrundă în inima lucrurilor ,

ci de toată intelectualitatea acestei țări, atunci **când chestiunea va fi coaptă**

și **când se va socoti necesar** să se facă această reformă .

Și în orice caz, **o reformă a statutului** , nu va fi posibilă

decât tot în cadrul ideilor democratice ."

Vict. lamandi / 10 mart.'34

▣ **Problema tineretului**

▣ **Naționaliștii " de profesie "**

▣ **Garda de Fier (nenumită)**

" Dlor , deci **reforma statutului și dictatura** ; iar ca **instrument de manevră : tinerimea "**

Care tinerime ? Să nu vă închipuiți dvs că tinerimea cea studiasă , aceea care-și întrbuințează tot timpul , în muncă rodnică, în laboratoare și în facultăți. Nu !

Câțiva neterminați, câțiva neisprăviți ai studiului, **câțiva agitatori** - și o spun fără nici un fel de rezervă, căci îmi place să vorbesc deschis - câțiva **tineri îmbătrâniți pe băncile Universității** , la care nu se mai duc, și **care au transformat chestiunea națională**

într-o chestie de profesie , de pe urma căreia se frământă permanent , stând la dispoziția diferiților **agitatori interesați "** (**aplauze la PNL**)

"Există, de sigur, o problemă a tineretului nostru .

Ar trebui să fim lipsiți și de la datoria noastră, și de la tradiția noastră, care ne poruncește nouă, în permanență, dacă nu am recunoaște a ceastă problemă a tineretului.

Nu voim să explicăm motivele care au dus la numărul a zeci de mii de titrați. Poate că ar fi necesară , în această direcțiune, o reformă care să stăvilească înmulțirea numărului de titrați.

Problema există și trebuie soluționată în cadrul statutului actual. "

" În orice caz, dacă va fi cândva vorba să se reformeze acest stat , el va trebui să se reformeze **nu după indicațiunile unei tinerimi nepregătite și incapabile**,

din cauza situației care nu-i îngăduie să pătrundă în inima lucrurilor ,

ci de toată intelectualitatea acestei țări, atunci **când chestiunea va fi coaptă**

și **când se va socoti necesar** să se facă această reformă . "

Vict.lamandi / 10 mart.'34

▣ Democrație - dictatură

"Dior, este, desigur, un adevăr deobște recunoscut că în evoluția vieții popoarelor și în evoluția diferitelor forme de organizare ale statului, au fost etape și anumite epoci istorice care s-au încheiat, unele succedând pe altele.

"Socotesc că democrația se găsește abia la începutul consacrării ei. (aplauze la PNL)

Că sunt unele neajunsuri ale acestui regim, da;

că sunt unele anomalii, recunosc; dar între aceste neajunsuri și anomalii, și între perspectiva unei dictaturi,

pe care să o aducă nu știu cine, și nu știu cum,

ca să se păcăduiască tot ceea ce s-a adunat după străduinți de decenii,

și după o muncă a tuturor generațiilor, care s-au succedat în această țară,

prefer regimul democrației, cu toate scăderile lui ...

(aplauze prelungite, îndelung repetate numai la PNL)

el, cel puțin asigură dezvoltarea în libertate, acordată tuturor forțelor vii ale națiunii "

(aplauze prelungite, îndelung repetate numai la PNL)

Aceștia sunt exponenții reacțiunii naționale nesănătoase.

Reacțiunea națională sănătoasă și creatoare, o facem noi și o fac partidele de

guvernământ serioase. Noi nu împărtășim părerea că, într-o țară ca a noastră, sunt posibile, la infinit, experiențele tuturor acelor care încep în necunoscut și sfârșesc în aventură."

(aplauze prelungite, îndelung repetate numai la PNL)

Vict.Iamandi / 10 mart.'34

▣ Guvernarea liberală .

▣ Răspuns interpelatorilor

"Noi credem că regimul de astăzi trebuie consolidat; noi credem că, prin puteri unite, suntem în măsură să facem față tuturor greutăților ceasului prezent.

Partidul nostru a venit la cârmă în condițiile cele mai grele.

Dar, oricât ar părea de izolată chestiunea ridicată de interpelatorii care s-au perindat la această tribună, de însăși esența guvernului,

eu îmi permit să repet ceea ce am spus și cu altă ocazie :

Partidul Liberal urcă treptele puterii în acord cu majoritatea opiniei publice, și,

când votul universal consacră la guvern Partidul Național -Liberal.

Și tocmai când noi îndeplinim ambele condițiuni cerute de Constituție :

încrederea țării și încrederea Coroanei,

în acel moment s-a ridicat, chiar din primele zile ale dăinuirii noastre pe aceste bănci,

o întreagă coaliție de ură, cu tendința hotărâtă

de a zădărnici întreaga noastră operă, în care eram angajați.

S-a mers până acolo, încât eram acuzați de înstrăinarea avuției țării,

de ruina morală și materială a acestui stat, la a cărei clădire noi am pus, nu numai munca generațiilor anterioare, ci și tot sufletul nostru idealist și toată credința noastră.

(aplauze prelungite, îndelung repetate numai la PNL)

"Ni se cer soluții. Ele se vor vedea din acțiunea zilnică constructivă a guvernării noastre.

Sperăm, și în această privință credem că vom avea concursul factorilor politici de

răspundere din această țară, și, în primul rând,

vom avea concursul Partidului Național Țărănesc, în care noi vedem, în momentul de față,

o regroupare conștientă a forțelor menite să asigure echilibrul politic din această țară.

Credem că vom avea concursul tuturor forțelor de răspundere și vom putea pași la îndeplinirea datoriei noastre patriotice, în aceste momente grave pentru dezvoltarea statului nostru.

Vom ști și vom face toate eforturile pentru ca să putem obține

o redereșare economică și financiară a statului;

Vom ști și vom face toate eforturile pentru a da tuturor ramurilor de activitate productivă ale acestei țări, un impuls nou;

vom ști și vom face toate eforturile pentru a transforma învățământul un izvor permanent

de energii naționale , puse în serviciul superior al țării , cutmând - o dată pentru totdeauna - anarhia , care a început să inunde viața publică a statului nostru .
(aplauze prelungite , îndelung repetate **numai la PNL**)

"Reprezentăm un regim de stabilitate , reprezentăm un regim de constituționalism și de monarhism, reprezentăm un regim de democrație și naționalism creator .

În acest sens, **suntem hotărâți să mergem până la capătul eforturilor noastre , aruncând celor care amenință comic la răspântii , zâmbetul nostru de dispreț."**
(aplauze prelungite , îndelung repetate , **strigăte de bravo** la PNL
oratorul este viu felicitat de membrii guvernului)

Victor Iamandi / 10 dec.'34

2.) Legea stării de asediu , în discuția Camerei , 13 martie '34

Hurmuz Aznavorian * - concluzii ; **Vict.Antonescu** - concluzii

(DAD, MO 23, ședința din 13 mart.'34 , p. 758 - 776)

[LD : opiniile opoziției , vezi la fișierele respective și la fișierele problematice]

[* **Notă : Avocat , Constanța , născut în Trebizonda , în Turcia ; licențiat în drept ; participant la războiul balcanic . După 23 aug.1944 , continuă politica liberală și duce o vastă activitate ca avocat . În 1848 este radiat din Barou , , pe 15 aug 1952 este arestat , trimis la Canal , apoi cu domiciliu forțat .Arestat din nou în 1957, condamnat la 25 ani muncă silnică . Torturat de securitate , a trecut pe la Jilava și , ajuns la Botoșani, a murit l 5 aprilie 1962, fiind aruncat la groapa comună .]**

// Dreapta - stânga ; extrema dr. -extrema stg . // regim democrat - libertatea opiniilor //

// naționalism ; naționalism extremist ; incitare la violență ; complicități oculte //

// Garda de Fier : violență , crimă - LANC : ortodoxie //

// Sisteme (modele) străine: Hitler ; Mussolini ; respingerea doctrinelor de import //

// Starea de asediu în regim PNȚ și în regim PNL //

// Prevenția și represiunea // anarhia - violența - crima // listele G de F ; asasinarea lui Duca //

// CZCodreanu - Nae Ionescu // Necesitatea cenzurii //

H.Aznavorian / 13 mart.'34

▣ "Dreapta " - "Stânga"

▣ **Extrema " stânga" - extrema " dreapta"**

Ține de la început , înainte de a intra în fondul chestiunii, să "liniștească" îngrijorarea deputatului **Gh.Cuza** , care , pornind de la **formula de " extremism "** ,

și-a construit întreaga argumentare contra legii .

"Dior, până la război, vocabularul politic , european și românesc, a cunoscut **expresii mult mai simple** , și anume expresiunile de **<dreapta>** și **<stânga>**,

prin **< dreapta >** înțelegând în politică acele **organizații politice**

în care **domina preocuparea națională** ,

prin **< stânga >** înțelegând acele organizații politice în care **domina elementul social** .

" După război, este adevărat , s-au încetățenit aceste **expresii noi** :

< extrema dreaptă > și **< extrema stângă >** , sau **< mișcările extremiste >**

" Deosebirea vine **nu atât din concepția** acestor organizații politice ,

cât mai ales **din metodele pe care le utilizează** .

Și în acest sens înțelege și proiectul de lege să întrebuițeze aceste expresiuni ,

adică înțelege pe **acelea care activează pe bază de violență organizată și premeditată."**

H.Aznavorian / 13 mart.'34

▫ Regimul democratic

▫ Libertatea opiniilor

" În dezbaterile la această proiect de lege, **ar trebui să domine o singură idee , o idee politică : un regim politic dacă nu este în stare să domine anarhia și să restabilească funcțiile esențiale de stat ,** cu toate mijloacele pe care regimul politic i le pune la dispoziție, înseamnă că **nu se mai poate legitima și își dă singur verdictul de neputință.**

" În fața unui principiu de autoritate importat , a unui principiu de autoritate bazat pe ideea de forță ,

regimul politic care este astăzi și în baza căruia guvernul actual înțelege să-și exercite activitatea sa politică , este serios amenințat , în orice caz , serios discutat.

"Ei bine, nu este cu puțință ca **acest regim politic, care înțelege să guverneze această țară, nu numai cu partidul care este la putere , ci și prin celelate partide care au guvernat și vor mai guverna, să fie lăsat dezarmat nu în fața concepțiilor , pe care le tolerează și le discută totdeauna,**

- căci acesta este esențialul regimului democratic : libertatea de discuție teoretică - **ci în fața acțiunii lor , în clipa în care acele organizațiuni de împrumut recurg la acte și procedee de violență ;** regimul se poate considera în legitimă apărare și poate să ia măsurile sale , tot legale, firește, **extreme și excepționale ,** ca să poată lucra în liniște , pentru a realiza programul său " (**aplauze prelungite la PNL**)
H.Aznavorian / 13 mart.'34

▫ Pasiunile naționaliste,

▫ Violența .

▫ Complicități oculte **Replică lui Călinescu**

" Acțiunile și violențele nu ar avea absolut nici o semnificație , oricât de impresionante ar fi , dacă mediul moral și mediul intelectual nu ar fi otrăvit în așa chip, încât să numai ai cu cine sta de vorbă .

Actul de violență nu ne impresionează decât în măsura în care el, utilizând în special pasiunile populare , cu rezonanțe de instinct

- și aici voi răspunde d-lui deputat Armand Călinescu cu privire la deosebirea pe care o făcea d-sa -

suscită complicități oculte .

" Când organizațiile politice utilizează pasiunile populare , cu rezonanță de instinct, și , în numele acestor pasiuni , provoacă agitațiuni violente , care merg până la minarea statutului ,

nu este ușor pentru un stat și pentru un guvern să se apere ,

după discuțiunile pe care le făcea dl Călinescu , care spunea :

< Noi ne apărăm cu starea de asediu , împotriva unei organizațiuni de mase [PCR] ,

pe când dvs aveți în fața dvs o organizație de cadre și ,

dacă aceste cadre sunt cunoscute și demascate , nu aveți nici o teamă ;

i-ați închis , i-ați identificat , îi puteți urmări ,

prin urmare , este inutilă măsura pe care o luați .>

"Die Călinescu, cu inteligența dvs bine cunoscută și grație faptului că ați guvernat ,

vă dați bine seama - și trebuie să spunem lucrurilor pe față, cu toată sinceritatea -

că este foarte greu pentru un guvern

și într-o țară în care sentimentul național este împărtășit de întreaga societate ,

de sus până jos, cu foarte mici excepțiuni în ce privește pătura intelectuală ,

să te poți apăra împotriva mișcărilor violente , pe bază națională ,

mai ales când găsești complicități peste tot, în întreaga societate ,

și , mai ales, în întreaga structură a organizației de stat care este chemată să te apere ." (aplauze prelungite la PNL)
H.Aznavorian

▣ **Mișcare naționalistă non violentă : LANC**

▣ **Mișcare naționalistă violentă : Garda de Fier**

▣ **Complicități, forțe oculte**

[LD : aici este pus **punctul pe i** . **Refuzul partidelor de a discuta pe față, serios** , această problemă. Precum struțul, ascunderea capului în nisip , exteriorizată prin **ironie și râsul creț**.

Am constatat acest fenomen și l-am semnalat tot timpul.

Unde cred eu că s-au înșelat politicienii timpului, este atunci când au încercat să tragă o graniță între mișcarea cuzistă și cea legionară.

Am mai spus-o : **cuzismul și intelectualitatea - nu Garda ! - au creat atmosfera** , iar legionarii au fost.. doar prelungirea , concretizarea , acestui naționalism]

- **H.Aznavorian** : ... **când găsești complicități peste tot**, în întreaga societate , și , mai ales, **în întreaga structură a organizației de stat** , care este chemată să te apere ."

- **Armand Călinescu** : **Subscriu în întregime la cele spuse de dvs.** (aplauze la PNL)

- **H.Aznavorian** : De ce spun acest lucru ? Fiindcă are o **adâncă rezonanță în societatea românească** .

- **Pamfil Șeicaru** : " Dle raportor, **faceți foarte bine că subliniați dvs acest lucru**, pentru că înseamnă că **există o problemă permanentă a sentimentului și a necesității naționale** , pe care **toate partidele refuză să o discute** . **Ceea ce refuză partidele de răspundere să dezbată larg în Cameră** , alunecă spre extremism.

- **H.Aznavorian** : **Necontestat** . [.....]

Fără îndoială că **există de multă vreme o mișcare naționalistă la noi [LANC]** , condusă de oameni ale căror sentimente patriotice , concepțiune politică și autoritate , nu se pot contesta.

Cum este posibil că **această organizație politică continuă activitatea sa de atâta vreme** , fără să recurgă la acte de violență ,

iar o organizație desprinsă din ea [Garda de Fier] , să schimbe complet procedeele de acțiune în așa fel încât am rămas surprins și îndurerat când **am auzit pe d.Robu povestind o scenă penibilă** , când d-sa , împreună cu întreaga sa familie , **a fost amenințat cu armele** , de un grup al Gărzii de Fier, pentru a fi împiedicat în acțiunea sa politică.

Vedeți **până unde a mers teroarea** , încât pe **însăși organizația de bază**

- **ale cărei concepții și doctrină le-au luat d-nealor** -

prin excesul procedeelor lor, au înțeles să o scoată din acțiunea publică și din acțiunea politică , pe **însăși această organizație de bază** , reprezentată atât de bine în acest Parlament . **Va să zică este o rătăcire** . "

[LD : Aznavorian, după părerea mea, confundă planurile : **bătălia politică, mai ales cea electorală**, a fost acompaniată tot timpul de atari episoade .

Așa s-au comportat lupiștii contra PNT ; iunianiiștii contra PNT ; georgiștii contra duciștilor ; goghiștii contra averescanilor.Cât despre Nichifor Robu și "nonviolența" lui , ce să mai spun !?]

▣ **Comparația cu hitlerismul**

[LD : Este foarte interesant, la un an după venirea lui Hitler la putere în Germania , cum vedeau acest fenomen contemporanii . De aceea raportarea la opiniile lor, trebuie să țină seama de această percepție, nu de interpretările ulterioare]

- **Aznavorian** : Dle Șeicaru, să-mi dați voie să vă spun un fapt constatat de mine însămi , acum doi ani [1932] la Berlin. Când eram la Berlin și **întrebam prietenii germani** ,

cum explicau d-lor întinderea mișcării Hitleriste,
când Hitler nu a recurs la nici un act de violență și a mers totuși sigur
și a scontat precis această scadență ?

- **Pamfil Șeicaru** : Când asociația a fost disolvată, în 1932, s-au adresat Curții de la Lipsca.
- **G.A.Cuza** : Mai mult decât atât : în 1931, când Hitler avea un milion de oameni ,
care mergeau cu dânsul ...
- **Șeicaru** : Mai mult decât armata legală !
- **Aznavorian** : În mișcarea pornită de Hitler nu s-a recurs la acte de violență .

Am întrebat : cum vă explicați această ascensiune , acest crescendo al mișcării ?
Nu simțiți că , la un moment dat , dvs , social -democrații, veți cade , veți capitula
în fața acestei mișcări ? Mi s-a răspuns , aproape stereotip, de câțiva intelectuali ,
care făceau parte din diverse profesii :

< Dvs poate nu aveți informații exacte .

Întreaga societate germană este complice cu această mișcare
și complicitatea merge până la social -democrați chiar .

Ei înțeleg să ajute, să încurajeze ascensiunea lui Hitler ,

pentru că Hitler urmărește și un obiectiv internațional, un obiectiv de război.

Așa încât, ori de câte ori aveți de a face cu organizații politice ,

care agită și excită sentimente și pasiuni populare ,

este foarte greu pentru un guvern ,este jenant pentru un guvern ,

să recurgă la acte de represiune , și, fără să vrea,

organele sale devin complice , în aceste împrejurări și mișcarea crește. >

Aznavorian / 13 mart.'34

▣ Starea de asediu PNȚ : anti - comunismul

▣ Starea de asediu PNL : anti – legionarismul

[analogia cu hitlerismul] Așa încât, ori de câte ori aveți de a face cu organizații politice ,
care agită și excită sentimente și pasiuni populare ,

este foarte greu pentru un guvern ,este jenant pentru un guvern ,

să recurgă la acte de represiune , și, fără să vrea,

organele sale devin complice , în aceste împrejurări și mișcarea crește. >

lată dificultatea , dle deputat Armand Călinescu , și deosebirea față de
mișcarea comunistă , față de care mișcare, întreaga țară este solidară ,
ca să-i bareze drumul."

- **Gr.Iunian** : Dle Aznavorian , faceți o nedreptate d-lui Armand Călinescu.

D-nealui s-a ridicat la tribună numai pentru a justifica motivele pentru care se cere
o stare de asediu ; dar vine , după un an, și arată adevăratele motive.

- **H.Aznavorian** : "Mulțumesc d-lui Armand Călinescu , pentru că mi-a dat
și dezlegarea necesară , ca să fiu dispensat și eu de a justifica azi complet ,
necesitatea legii pentru starea de asediu , și voi arăta imediat de ce.

Eu cred că d-sa a prins exact sensul întreruperii de adineauri ,
când l-am întrebat : explicațiile detaliate , pe care le-ați dat dvs acum,
le-ați dat și atunci când ați cerut starea de asediu ?

Sau a fost numai un simplu act de încredere în guvern, așa cum a mărturisit , în sinceritatea
d-sale, d-l Ionel Pop , spunând că a avut încredere în guvern și a transformat adeziunea sa
în vot de încredere , fără să ceară o justificare ?

"Chesiunea nu necesită dezbateri prea lungi, pentru că , de drept, ea este tranșată.
Chestiunea aceasta a necesității stării de asediu este o chestiune de oportunitate politică,
lăsată la aprecierea totală , suverană, a guvernului,

fiindcă sunt elemente din această apreciere a oportunității politice ,

pe care guvernul nu le poate divulga, și, în special, în această chestiune,

unde se pare că există în permanență un interes ocult și permanent ,
care nu a dispărut nici astăzi, explicațiunea rămâne în cartoanele guvernului.

În ziua când se va cunoaște toată situația, **se va da pe față** - așa cum astăzi d-l Călinescu o dădea, **după ce se trecuse** cu starea de asediu **dificultatea momentului**.

- **Gr.Iunian** : " Doar , de aceea avem Parlament , **să aibă încredere în Guvern.**"

H.Aznavorian / 18 mart.'34

▣ **Garda de Fier - complicitățile și oculta**

▣ **Controlul parlamentar**

- **Gr.Iunian** : " Doar , de aceea avem Parlament , **să aibă încredere în Guvern.**"

- **H.Aznavorian** : " Este un omagiu adus și **Parlamentului** , care **are dreptul la un control minimal** , dle Iunian ; d-ta știi foarte bine că **sunt acte făcute de guvern** , care , cu controlul Parlamentului, **nu puteți să cereți să fie divulgate** , mai cu seamă în această chestiune , când știi foarte bine **ce anume complicități s-au dovedit în această mișcare** , și **până unde au mers aceste complicități**. **Căci , este ciudat**, pe această **listă de condamnați [listele Gărzii de Fier] figurează oameni** , cari , sub raportul activității și legăturilor lor internaționale, **au aproape aceeași colaratură** și este suspect faptul că **numai acești oameni figurează , iar toți ceilalți sunt eliminați din preocuparea acestei mișcări**.

Prin urmare , **se poate cerceta interesul acesta ocult** , mai departe decât acele câteva nume , pe care le repetați dvs , în interes limitat de partid.

- **Iunian** : Dacă rămâne ocult, cum o să putem să-l cercetăm ?

- **Aznavorian** : Ocult în ce privește denunțarea lui, **noi bănuim însă în ce sens merge această mișcare** . Dar dle Iunian , **lăsați aceste întreruperi de ironie**, care nu duc la nici un rezultat .

- **I.Petrovici** : Cât o să țineți starea de asediu ?

- **Aznavorian** : Este la aprecierea guvernului .

Aznavorian / 13 mart.'34

▣ **Starea de asediu - măsură preventivă**

▣ **Legile represive - măsură forte**

" D-lor deputați, **s-a spus** : este păcat să recurgeți la acest mijloc , care coboară prestigiul unui regim politic. **Aveți legi la dispoziție** - dacă nu mă-nșel , chiar dl Ionel Pop , spunea - **aveți legi de represiune** ; **lăsați să ajungă mișcările și tulburările în așa situație încât** să se simtă necesitatea unei **intervențiuni pentru represiune**.

" Ei bine, **nu, dlor ! Suntem împotriva represiunii** .

În primul rând, pentru o considerațiune foarte firească și care **intră în tradiția Partidului Liberal** , și poate **în tradiția multor oameni politici** din acest Parlament.

Iată de ce , d-lor deputați, **suntem - și regretăm că suntem - siliți** , câte o dată ,

să luăm măsuri preventive :

În primul rând, **avem în fața noastră un tineret fără experiență și este păcat , este nedrept, să se ia măsuri represive împotriva acestui tineret** . Măsurile preventive pot duce **la un rezultat practic și liniștitor** , nu trebuie să disperăm de pe acum.

Dl. deputat Petrovici spune : dacă mișcarea este profundă , **nu o veți putea capta** .

Lăsați chestiunea aceasta , **se va capta** sau **se va dezorganiza** , nu importă ;

deocamdată prin măsurile acestea preventive, noi înlăturăm dezbateră în fond a chestiunii , chit că , prin dezorganizarea ei , se va așeza fiecare la locul lui.

Nu ne siliți , însă, cum cereți dvs , să renunțăm la starea de asediu și, în cazul că actul se va repeta, **să recurgem la acte de represiune .Nu putem.** "

Aznavorian / 13 mart.'34

▣ **Guvernarea PNL**

" Dar nu putem și din alt punct de vedere

Guvernul acesta a venit de câteva zile și nici nu a avut răgazul ...

- **Voce [PNT]** : Săracul !

- **Aznavorian** : " Necontestat .săracul ! și este bine că întreruperea vine de pe aceste bănci .

Dvs ne-ați legat de picioare această greutate politică, fiindcă știți unde merge această mișcare . Abia venit la putere , **guvernul, în loc să-l lăsați să lucreze** ,

îl îndemnați la măsuri represive și, fără stare de asediu, **împingeți guvernul, la ce ?**

La măsuri polițiste ? Să se transforme în polițist și să se uzeze în mișcări de stradă , în loc să se ocupe de realizarea programului pentru care a venit la putere ? (**apluze la PNL**)

- **Armand Călinescu** : Cred că nu vă adresați nouă cu această învinuire .

- **Aznavorian** : **Nu !**

▣ "Libertatea" anarhică și violentă

▣ Lista Gărzii de Fier

▣ Asasinarea lui Duca

[LD : Aznavorian este impresionant, este patetic, are și dreptate .

Dar ... în toată această argumentare și revoltă contra Gărzii , ignoră total motivul esențial și inițial : **dizolvarea Gărzii de Fier**. Motiv suficient la o mentalitate tinerească fanatizată ...

pentru a trece la actul de răzbunare . Chestiune valabilă și pentru Titulescu, despre care s-a zis că a cerut lui Duca dizolvarea .

Pentru că , nici o dovadă privind " oculta" internă și externă nu s-a produs.]

" Dlor deputați, în al treilea rând , **ați văzut ce a însemnat**

libertatea absolută în această privință.

Îmi aduc aminte , eram foarte aproape de **regretatul și nefericitul Ion Duca** .

L-am întrebat : < **De ce nu iai mata măsuri , fiindcă se aude din toate părțile că viața d-tale este în pericol ?** >

Mi-a spus : < **Nu cred. Nu cred, dragă Aznavorian , să se găsească în țara aceasta o mână criminală , care să mă doboare pe mine . Sunt un om sărac.**

După 30 de ani de demnități , cum o să fiu ținta unui gest asasin ? >

"Acesta era sentimentul lui. El a străbătut 30 de ani de viață publică și ani de belșug ai acestei țări și a rămas sărac , ducând o viață aproape de student.

Omul acesta, cel mai modest, cel mai onest și cel mai cinstit, având oroare de fast ,

această frumoasă inteligență **să fi devenit ținta gestului asasin ?**

Ce s-a întâmplat , oare , ca să se ajungă la acest gest asasin ?

Cu siguranță o eroare, ca să nu spun mai mult.

Dar cum s-a ajuns la această eroare ?

Și, ca să vedeți până unde merge **consecința logică a acestei rătăcirii** :

pe aceeași listă , în care figura nefericitul Duca, **figurază un alt om** , [Titulescu]

care este **mândria acestei țări**.

Și este , oare , o **necesitate națională și de stat** ca acest om ,

care reprezintă cu **inteligența sa** , și cu **formidabilul lui talent** , cu **puterea lui de muncă** , toate **interesele noastre naționale** și reușește să atenuieze eforturile disperate de revizuire de tratate și de garanții internaționale , vă întreb ,

este în interes național și de stat ca acest om să cadă ?

Cum este cu puțință ca Nicolae Titulescu să fie considerat ca omul care stă în calea progresului și a renașterii acestei țări ? (**apluze la PNL**)

Cine a otrăvit mentalitatea acestor tineri universitari în așa măsură , **încât să ajungă la credința că Nicolae Titulescu este un om inutil și trebuia să cadă odată cu Duca ?**

Nu vedeți că **nu un interes național** a fost acela care **a dictat punerea pe lista neagră**

a acestor două nume mari ci - și acum revin la domnul Iunian - este incontestabil ,

nici un interes de partid , **dar cu siguranță un interes ocult** ,

care depășește mișcarea națională și trece peste controlul nostru imediat ,

interes ocult care persistă încă ?

Altfel nu se poate explica , d-lor , cum această organizațiune a îndrăznit să puie pe lista neagră pe cei mai de seamă oameni e care i-a avut această țară , în numele înnoirii vieții noastre publice .

Pe mine m-a durut , d-lor , când am aflat că mși Titulescu a fost pus pe această listă și s-a socotit ca o necesitate , pentru această organizațiune , ca el să dispară.

De ce , d-lor ? Este posibil să se admită această stare de lucruri ?

Pe cine jena Nicolae Titulescu și cine erau beneficiarii acestei nefaste rătăcirii ?"

Aznavorian / 13 mart.'34

▣ **Pledoarie pentru legea stării de asediu .**

[LD : punct cu punct respinge criticile de natură juridică și constituțională , invocate de adversari. Eu voi reține doar cele cu semnificație deosebită. .]

"De aceea, vă rog să luați în considerațiune , acest proiect de lege , care prezintă două obiective : unul , ratificarea și al doilea o lege pentru viitor , pentru 6 luni și apoi pentru încă 6 luni. S-a exagerat când s-a spus pe 12 luni [!?] , mai ales când s-a lăsat guvernului facultatea de a suspenda legea.

- M.Ghelmegeanu : 6 și cu 6 nu fac 12 ? (ilaritate)

- Aznavorian :

/ Starea de asediu,este o stare legală ,constituțională - a recunoscut și Călinescu ;

/ Controlul Parlamentului se exercită asupra justificării introducerii ei ;

judcățile dlui Argetoianu au fost când de jurist , când de medic (ilaritate)

/ Starea de asediu , în fond , constă în suspendarea garanțiilor constituționale ,

fără suspendarea drepturilor - cum consideră lunian ;

Drepturile există, ele se practică , numai garanțiile constituționale sunt suspendate ;

viața cotidiană este nestânjenită ; cafenelele s-au redeschis ; ziarele apar ;

/ Starea de asediu este o stare legală , o tehnică juridică legală,

făcând parte din categoria " actelor de guvernământ " enumerate de lege ;

În această categorie intrau și acele "acte de guvernământ "

din timpul vacanțelor parlamentare .

În timpul activității parlamentare : legea ;

În timpul vacanței parlamentare : "actul de guvernământ"

/ Prin acest fapt, nici guvernul liberal , nici regimul democratic,

nu se angajează pe drumul "actelor de guvernământ" care,

prin permanența lor, pot schimba regimul politic .

/ Iar dacă se întâmplă vreun eveniment... Guvernul nu trebuie să aștepte convocarea

Parlamentului, ci , de urgență, introduce starea de asediu.

(invocă autoritatea lui P.P. Negulescu, în materie)

Aznavorian / 13 mart.' 34

▣ **Mussolini**

/ Turburări nu mai există acum, pentru că este stare de asediu.

Dar necesitatea menținerii ei, există.

" Credeți dvs că procesul politic , provocat de Garda de Fier ... s-a terminat ?

În Italia s-a inaugurat un sistem , care tinde să se introducă și la noi .

Acest sistem , eu recunosc , este un miracol pentru fericirea Italiei,

recunosc că acolo s-a întâmplat un miracol.

Dar miracolele nu se imită de prestidegitori. Miracolul rămâne acolo,

cu poporul care l-a înfăptuit și cu șeful de geniu pe care l-a avut.

Nu se poate introduce acest miracol cu forța în altă țară și prin imitație doctrinară."

Aznavorian / 13 mart.'34

▣ **Propagandă mincinoasă**

▣ **Incitare la crimă - CZCodreanu ; Girul lui Nae Ionescu ;**

▣ Necesitatea cenzurii

Câteva exemple care au determinat , mai târziu , **actul criminal** :

[G de F] < **Un comunicat oficial** anunță că în țară este liniște și ordine [...] pentru un moment **puștile îndreptate asupra tineretului** românesc la Iași și la Constanța , au încetat de a mai bate. Nu se mai aud **sunetele gloanțelor** , iar peste tot domnește **liniștea rece a morții** , cu prețul unor **cadavre** care le-au oferit cu generozitate finanței străine . Guvernul se poate lăuda cu liniștea din țară. **Cele cinci cadavre de tineri** nu pot fi niciodată un motiv de liniște. Dacă , în aparență , domnește liniștea cu care se laudă guvernul, **în adâncuri domnește o mare turburare** , care **va izbucni o dată vijelios**. **Glasul conștiinței publice** , nu poate fi ținut mult timp înăbușit. De aceea, **liniștea morții** care domnește astăzi , **este mai grozavă și mai înfiorătoare decât orice** . >

Vedeți, **s-au putut găsi gazete** ca să publice **astfel de amenințări** .

Dați posibilitate guvernului de a opri astfel de publicații ["**Cuvântul**"] , care s-au făcut **sub girul unui nume mare** [**Nae Ionescu**]

și în arata și literatura românească , care **nu a fost în stare să cenzureze propria sa gazetă** .

Eu nu-l cred vinovat direct , dar cel puțin **este vinovat de neglijență** , că s-a putut publica în gazetă astfel de **acte** , care au ajuns până la **gestul criminal** :

[**C.Z.Codreanu**] < Duceți cuvintele mele d-lui Duca , ca să știe și d-sa mai dinainte, că **din sute de mii de legionari** , pe care îi are România Mare , **se găsesc cel puțin zece mii la cari n-o să le tremure mâna** , atunci **când s-ar găsi cineva să dizolve Garda de Fier** . >

N-a tremurat mâna și ce a avut țara de pe urma acestui gest ?

- **Voci** :În ce gazetă se publicau astfel de lucruri ?

- **Aznavorian** : Nu vreau să fac personalități. Din nefericire, **domnește pretutindeni acest ton de amenințare**, iar fruntași șefi de partide , cel puțin unii din ei , nu au fost în stare să cenzureze astfel de publicații .[.....]

Când gazeta este girată de un nume mare [**Nae Ionescu**] și când **astfel de lucruri se scriu cu talent** , este foarte ușor ca **oamenii aceia simpli și tineri să fie halucinați "**

(**apluze la PNL**) Aici era pericolul. **Peste tot în țară se lansau știri inexacte** .

Am luat aceste gazete și le-am citit , de la venirea guvernului și până la gestul asasin,

și eu însumi, citind aceste rânduri, mă simțeam turburat față de **violența de limbaj** , **inexactitatea informațiilor și provocarea directă la asasinat** .

Nimeni nu s-a gândit la consecințe , și dacă nimeni nu s-a gândit, atunci ce garanții am eu , guvern, că și de acum încolo nu se va întâmpla la fel,

când **s-a găsit un nume mare** [**Nae Ionescu**] , care trecea dincolo de trecătoarele glorii, **care a permis să se strecoare această otravă** , și să se publice,

fie voit , fie prin inadvertență, astfel de lucruri ? [-----]

Agitațiunile există. Șefii de organizații vor fi liberi, vor continua , fiindcă d-lor, **complicitatea este mult mai adâncă** decât bănuți dvs ,

și în toate straturile sociale , fiindcă , în mod greșit, **s-a înțeles și s-a adoptat numai această doctrină** ,

nu și cealaltă ortodoxă , pe care o reprezintă dl **Cuza** . [!!!]

Aznavorian / 13 mart.'34

▣ Intențiile guvernului .

[**Atenție la disocierea dintre LANC și Garda de Fier !**]

" Atât **cere guvernul** , d-lor, garanția pentru viitor ,

guvernul nu vrea să suprimă libertatea de a gândi, și de a scrie în ziar.

Guvernul țării cere ca astfel de inexactități și astfel de provocări , **cu titlul de < liniștea morții >** și cu un limbaj vibrant și cu talent scrise ,

să nu se mai repete .**Guvernul nu vă cere decât un calmant pentru această perioadă** , în care există necesitatea unor **reforme mari**, în numele cărora acest guvern a revendicat puterea , și pe care înțelege să le relizeze cu toată lealitatea . "

Agitațiunile există. Șefii de organizații vor fi liberi, vor continua , fiindcă d-lor, **complicitatea este mult mai adâncă** decât bănuți dvs ,

și în toate straturile sociale , fiindcă , în mod greșit,
s-a înțeles și s-a adoptat numai această doctrină ,
nu și cealaltă ortodoxă , pe care o reprezintă dl Cuza .

În fața acestei situațiuni , nu găsiți că este legitim din partea guvernului,
să vă solicite această măsură ?

Îmi aduc aminte de cuvintele unui **profesor de drept și sociolog [?]** în același timp :
< **O societate** poate să fie mare și prosperă , cu toate erorile pe care le-ar avea în domeniul
științelor fizice . Aceasta n-o împiedică să aibă anale glorioase.

Dar , în clipa în care **o țară este rătăcită în erori morale sau politice ,**
destinul acestei țări este pecetluit.

Dacă nu vrea un popor să accepte **disciplina principiilor ,**
mai curând sau mai târziu **va fi silit să accepte disciplina forței.**

Și o dată **forța justificată și legitimată , nu mai are nici o limită . >**

"D-lor, pentru viitorul și progresul acestei țări, vă rog **să aveți încredere în acele**
instituțiuni și organisme politice , care rezistă în fața tuturor tentațiilor,
care se importă din alte țări.

Este convingerea mea intimă, adâncă, ancorată în suflet : ca și **în lumea fizică, și în cea**
morală, nu te poți rezema decât pe ceea ce rezistă " (**apluze prelungite la PNL**)

----- H Aznavorian / 13 mart.'34 -----

2.b) Victor Antonescu (ministrul de Justiție)

[**LD : mari eforturi pentru a calma, pentru a capta bunăvoința PNTJ pentru măsura luată ;**

Actul final : probabil opoziția este absentă ; adoptarea stării de asediu]

// democrația ; libertățile democratice // starea de asediu : factori interni și externi //

// Pericolul Gărzii de Fier // Naționalism ; tineretul ; terapeutica calmării //

// alegeri locale // sesiunea parlamentară // votarea legii //

Victor Antonescu /

▣ **Omagiu (liniștirea) opoziției**

▣ **Respectarea democrației**

" În urma lungilor dezbateri asupra acestui subiect , n-am prea multe de adăugat .

Sunt însă dator , ca un **omagiu membrilor opoziției** , care au discutat cu toată obiectivitatea ,
cu toată prietenia și dintr-un punct de vedere care nu îmbrățișa decât **interesul superior al țării** ,
să dau și eu în aceste dezbateri **o notă de prietenie** , simțindu-mă obligat , în fața preocupărilor
minorității , de a le da **toate asigurările** , pentru ca **liniștea să poată intra în conștiința lor.**

" D-lor, **nu avem nicio intenție de a provoca sentimentul public al acestei țări.**

DI Pop termina cuvântarea d-sale , de aseară , cu o perorație frumoasă , în care făcea apel la
trecutul Partidului Liberal ; la frumoasele figuri care au ilustrat în trecut viața politică a acestui
partid și al țării. Să-mi dați voie , d-le Pop , să vă spun că ceea ce reprezentăm **noi în Vechiul**
Regat , adică o luptă de decenii , **pentru realizarea libertăților publice și democrației**
în această țară, noi **nu le putem umbri printr-un act necugetat , nici compromite "**

(**apluze la PNL**) După cum , d-le Pop , și **dvs.**, care **în Ardeal reprezentați lupta de decenii**

pentru drepturile noastre naționale , care ați aprins la focul sacru al rezistenței ,
toate energiile românești , **meritați atâta încredere și atâta respect** din partea noastră ,
a tuturor , încât într-o discuție , **nimeni să nu îndrăznească să vă pună în dubiu sentimentele.**

"Ceea ce reprezentați dvs în Ardeal, reprezentăm noi aici .

Eu nu subestimez puterea Partidului Tărănesc din Vechiul Regat , dar dânsii n-au trecutul nostru.

Dvs îl aveți în Ardeal , noi îl avem aici .

Vict.Antonescu / 13 mart.'34

▣ **Starea de asediu**

▣ **Factori externi**

▣ Pericolul G de F

[LD : atenție ! atrage atenția că existau **motive pentru declararea stării de asediu înainte de alegeri** .Ceea ce se leagă cu situația de pe timpul guvernării național-țărăniște. Asasinatul lui Duca devine , astfel , o consecință a întârzierii introducerii legii
Atenție : el atrage atenția și asupra factorului extern , care ar fi reprezentat un pericol.]

" **Nu ne suspectați** în intențiile noastre . **Nu suntem beneficiarii și exploatorii libertăților publice** create de alții ; **suntem cei ce le-am întemeiat** . (aplauze la PNL)

Respectul pe care vi-l acordăm noi dvs., pentru tot trecutul dvs de luptă , **nu ni-l tăgăduiți nouă** .

Departa de noi gândul de a dori ca **o stare absolut excepțională să o facem să dăinuiască** .

Vă mărturisim cu toată sinceritatea , că **atât de** serioasă considerăm situația , **încât ,**

dacă n-ar fi fost faptul că ne găseam în perioada electorală , am fi declarat starea de asediu mai înainte și atunci **poate că Duca n-ar fi pierit** .

Am avut însă acest **scrupul constituțional** , ca **să nu facem alegerile sub stare de asediu ;**

și s-a întâmplat ce s-a întâmplat , și acest **omagiu pe care l-am adus libertăților publice** , l-am plătit mult prea scump.

" D-lor , **situația se prezintă în așa fel , încât** dați-mi voie să vă spun că **nu este vorba numai despre ordinea internă** , care, la urma urmelor, se poate domina și prin alte mijloace , **dar este vorba și despre ordinea externă .**

Foarte bine a făcut d-l raportor al legii când , în frumoasa sa cuvântare ,

v-a amintit numele d-lui **Titulescu , pus pe lista morții** . Acest lucru are o semnificare .

" De ce **o anumită organizație politică** vrea să cadă nu numai capul oamenilor de vază din această țară , care reprezintă politica internă , dar **vrea să cadă și capul omului** care , prin excelență , **reprezintă politica rezistenței naționale , politica antirevizionistă a acestei țări ?** Pentru ce ? **Ce interes național dictează aceasta ?**

Nu credeți dvs că în **acest curent nesănătos , aproape sălbetec** , care nu conține numai

ideea dușmănirii interne , ar putea fi și **o acțiune străină ?** (aprobări)

Nu ne cereți , d-lor , precizii , nu vi le putem da.

Simplu fapt că în afara de preocupări de ordin intern , de dușmănie a oamenilor poliici care activează în interiorul țării , **se găsește pe lista morții un om** a cărui acțiune , de peste 20 de ani, se pronunță cu strălucire și cu succes , **în apărarea drepturilor acestei țări , nu vă denotă și altceva** , decât o acțiune de ordin intern ?

Și atunci , era foarte natural ca preocuparea noastră , foarte serioasă , să existe de la început , și să dureze și astăzi "

La Cameră , **Petrovici** îl invocase pe **Thiers** ...

La Seant , **Iorga** îl invocase pe **Guizot** ...

El se gândea la acest strălucit orator și șef de guvern despre care se spunea că atunci când picioarele lui atingeau tribuna, capul lui atingea cerul.

La 1848, fiind în salonul d-nei de Lievennes , când prefectul de poliție i-a spus că poporul se mișcă și că este ajun de revoluție ... el a râs și a spus că niciodată n-a fost un guvern mai popular și mai sigur ca al său.

După 3 zile nu numai **guvernul , dar întregul regim cădea...**

" Eu nu spun că ne aflăm în aceeași situație , dar **vă spun un lucru :**

nimic mai rău decât lipsa de încredere .

Desigur că sentimentul public în această țară este sănătos , dar când vedeți dvs ,

că o **anumită acțiune rătăcită** își îndreaptă **exploatarea nenorocită în tineret** ,

și o parte din tineret tinde a fi **pervertit în aspirațiunile lui , măsuri se impun .**

Vict. Antonescu / 13 mart.'34

▣ Naționalismul

▣ Excesele

▣ Terapeutica stării de asediu

" Când **ideea naționalistă** care ne prinde astăzi pe toți , care **domină întreaga Europă**

- căci curentul internațional a eșuat - când el **se afirmă din ce în ce mai mult**, în toate țările, ca și la noi, **el nu poate fi combătut.**

Dacă curentul naționalist este pus în mișcare de PNT , sau de partidul d-lui Goga [??] , sau a d-lui Iorga, sau a d-lui Cuza [??] , **pe căi pașnice**, ce avem noi de zis ?

Dar când se denaturează acest sentiment național, ca, sub pretextul naționalismului , să urmărească **asasinate și distrugerea ordinii în stat** , acest simplu fapt , de a se căuta să se pervertească sentimentele tineretului, **acest lucru este foarte grav.**

Dvs ați văzut cum studenții s-au baricadat într-un cămin la Iași ;

Au fost asemenea mișcări la **Cluj, la Constanța, la Pașcani ;**

A fost luarea cu asalt a tribunalului de la **Giurgiu .**

Acestate sunt **simptome îngrijorătoare .**

"Acum că tineretul , în imensa lui majoritate , este sănătos, asta este altceva, dar trebuie , câtăva vreme , **cât această operă de terapeutică se va face , până ce tineretul** , deșteptat din acțiunile urâte în care urma să fie târât , **se va calma, să recurgem la mijloace excepționale .**

Dacă nu ar fi decât impresiunea de disciplină și de represiune rapidă , pe care starea de asediu o provoacă în public, **și încă ar fi un rezultat.**

În această situație, de ce să ne suspectați ?

Starea de asediu se aplică de 2 luni, și ce abuzuri am făcut noi ?

Libertățile publice sunt întregi , dar, prin ea, există un sentiment în public că, dacă cineva comite **o infracțiune represiunea este rapidă.**

Libertatea presei este întreagă , afară de **excitățile la ură și la provocare .**

Prin urmare , vă rog să nu considerați că în gândul nostru este **să creem o armă** care să dureze mai multă vreme.

[**LD : atenție !**]

Victor Antonescu / 13 mart.'34

▣ **Votarea stării de asediu**

▣ **Alegeri locale ; Sesiunea parlamentară**

) Suntem în ajunul **alegerilor județene și comunale** ,

și **intențiunea guvernului** este **să ridice starea de asediu** în acest timp.

Dvs, **național-țărăniștii, ați propus această măsură**, de ridicare a stării de asediu în caz de alegeri, în mod obligatoriu ;

am pus-o și noi , **dar facultativ**, pentru a nu fi obligați să facem

ca elementele de dezordine să ne creadă dezarmați. Însă o vom face.

Evident, dacă **într-un centru sau două va fi pericol, nu o vom face acolo.**

) **Noi nu avem intențiunea să prelungim sesiunea Corpurilor legiuitoare .**

Probabil, vom avea o sesiune în iunie, pentru buget.

Dar dacă lucrurile nu se vor normaliza, iar Corpurile legiuitoare nu vor fi deschise, **neavând stare de asediu, am fi dezarmați.**

Prin urmare , ceea ce cerem Camerei, este **un instrument** de o durată aparent mai lungă, **pentru a impresiona pe agenții dezordinii.**

Dacă între timp - ceea ce este și dorința noastră - **starea sufletească a țării se va calma** - și noi credem că se va calma - noi vom fi cei dintâi fericiți să **ridicăm starea de asediu.**

Din aceste considerente , și făcând un apel la spiritul de dreptate al tuturor , cer Camerei , ca un act de încredere în guvern, să voteze acest proiect ."

(**aplauze prelungite la PNL**)

Se pune la vot articolul unic :

Votanți : 111 [**LD probabil opoziția s-a retras**]

Majorit.regulamentară 99

Bile albe 110

Bile negre : 1

Adunarea a adoptat proiectul .

Victor Antonescu / Starea de asediu / 13 mart.'34

3.) Modificarea legii Organizarea administrației locale (1929) , 14 mart.'34

I.Inculeț (ministru Interne)

D.Luca (subsecretar Interne) **Vârvoreanu , Gh.Vântu** (în loc) (raportor)

(DAD, MO 24, 14 mart.'34., p. 815, -819)

// Legea administrației locale - istoric ; evoluție // legile (modif.,) 1925, 1929, 1933, 1934 //

// Principii naț.-țărăn .: regionalism ; multiplicarea organelor ; dublarea competențelor

// Principii liberale : descentralizare , simplificare , autoritate, economic, etic //

// Modificarea articolelor ; scop urmărit : naționalism constructiv ; competență ; continuitate //

Gh.Vântu / 14 mart.'34

▣ Legea administrației locale

▣ Istoricul și evoluția legii : 1925, 1929

Vântu /

▣ Legislația liberală

" Dacă am face **o scurtă incursiune** , sub raportul acestei instabilități a vieții noastre administrative, am putea constata două fapte de nediscutat .

În primul rând , am putea constata că , în ce privește **guvernarea partidului nostru, ea a fost preocupată** în totdeauna de **organizarea unei unități politice în viața statului ;** și, în al doilea rând, am constata **preocuparea garantării unui regim de descentralizare administrativă .** Această caracterizare este foarte importantă și precizează, în același timp, **punctul de vedere deosebit** , pe care l-au avut în tot cursul guvernărilor noastre , **față de punctul de vedere politic manifestat de guvernare național-țărănistă.**

" Atât prin **legile anterioare** Constituției de la 1923, cât, mai ales, prin **Constituția din 1923, și legea de unificare administrativă din 1925, guvernul PNL** a fost preocupat , în prim rând , de **realizarea cât mai grabnică a unei unități politice a statutului românesc .**

(**aplauze la PNL**) **Soluțiunile** pe care le-am dat noi la 1925, erau nu numai **formal** , și am pretențiunea să susțin că **și în fond**, constituiau un **aport foarte important** pentru **realizarea unității politice a statutului românesc** , care trebuia să aducă și **unificarea sufletească** de care aveam atâta nevoie " (**aplauze la PNL**)

[-----]

Vântu / 14 mart.'34

▣ Legea administrativă PNȚ / 1929

- a) Mentalitate regionalistă
- b) Multiplicarea organelor administrative
- c) Paralelisme juridice
- d) Risipa banului public

Vântu / 14 mart.'34

▣ Legea administrativă 1934

- 1.) Caracterul descentralizator .
- 2.) Principiul simplificator
- 3) Principiul autorității
- 4.) Principiul economic îmbinat cu cel etic

Gh.Vântu / 14 mart.'34

▣ Consilierii comunali : electivi și de drept.

▣ Consilierii de drept și minoritarii

- Naționalism constructiv.
- Consilierii de drept și principiul competenței .
- Continuitatea Consiliilor comunale

Gh.Vântu / 14 mart.'34

Concluzii la lege

Aceasta este economia proiectului de față. Raportor la lege , era **dl Vârvoreanu** , dar nu mi-a fost greu să-l susțin , deoarece **la noi, în PNL , reforma administrativă nu reprezintă o improvizație , ci o încheiere de legalitate , de logică și de naționalism .**

Problema administrativă în **PNL se discută de 5 ani de zile** , încât a reușit ca , numai **în 24 de articole**, să stabilim **un fundament nou vieții administrative** , care demonstrează atât **spiritul nostru clar**, care străbate legea, cât și **cadrul juridic** în care este îmbrăcată legea .

Prin urmare, eu, ca un umil partizan al acestui partid, căruia i s-a făcut onoarea de a susține legea, **recunosc tot sufletul care s-a pus aici, toată strădania și toate preocupările.**

Pe de altă parte , **acest proiect** intră în cadrul **principiilor generale de organizare administrativă** și reprezintă , din acest p.d.v., **un proiect similar statelor civilizate , un proiect democratic**, care a fost experimentat și la noi, în oarecare măsură, dar care a fost **foarte experimentat în Occident**, dând rezultate foarte bune în **Elveția** , în **Franța** și **Anglia**. Este ușor pentru noi , care **cunoaștem organizarea administrativă a altor state** , și **suntem în curent cu viața administrativă de la noi**, să vedem imediat **valoarea importantă a acestui proiect** .

De aceea, d-lor deputați, vă rog să binevoiți a vedea **în acest proiect de lege** , care cuprinde câteva articole , **un mijloc serios , efectiv și definitiv**, **de a naționaliza instituțiile administrative , de a simplifica viața administrativă, de a realiza economia în acțiunea administrativă** și, mai presus de toate, **de a realiza o autoritate administrativă**

care a fost uzată prin incompetență și necinste , în ultimul timp (aplauze la PNL) , pentru ca , în acest mod, **descentralizarea să fie realitate evidentă** , înțelegând prin aceasta **o colaborare cât mai amplă și cât mai completă între administrație și administrați.**

Pentru noi, **autoritate înseamnă competență și moralitate** , iar **acțiune administrativă** înseamnă **colaborarea între administrator și administrați**, pentru **promovarea intereselor cu caracter local, național, moral** . (aplauze la PNL)

Pentru aceste motive , vă rog să **dați aprobarea dvs acestui proiect de lege**.
(aplauze prelungite la PNL)

Gh.Vântu / legea administrativă / 14 mart.'34

4.) Legea protejării industriei naționale, (prelungire) Cameră , 23-27 mart.'34

a) **M.Plătăreanu** (în loc de raportor) , b) **N.Teodorescu** (ministr.Industriei)
(DAD, MO 32, 27 mart.'34 , p. 1181- 1185)

Vezi opinii despre doctrina și politica PNL la fișierele respective

V.Serdici (PNȚ) , **Șt.Mihăescu** (PNȚ) , **Gh.Deleanu** (PNL-georgist) ,

Vi.Dimitriu (PRȚ) , **ACCuza** (LANC) , **Pamf.Șeicaru** (presă)

[LD: este printre puținele discursuri a căror stenogramă este plină de greșeli gramaticale . Poate unde raportorul ținea doar locul. Poate chiar așa a vorbit. Poate sunt greșeli de tipar. Dar este un caz rar și de aceea le consemnez . **M.Plătăreanu este prof. la Școala Politehnică** . A fost studentul lui ACCuza , la Economie politică]

M.Plătăreanu / 27 martie

▫ PNL și industria națională

" D- lor deputați să-mi permiteți să încep răspunsul la **discuțiile** care s-au purtat la **acest scurt proiect de lege** , prin **recunoașterea pe care o fac în numele majorității**

și al **Partidului Liberal** , că mai mult decât oricare alt partid , prin doctrina noastră, prin înfăptuirile pe care **le-a** realizat , **avem dreptul să spunem că noi am apărut** , într-un chip în care nimeni nu a apărut , **industria națională românească** .

- **ACCuza** : Numai cât a ajuns să nu fie națională.
- **M.Plătăreanu** : Vă vom răspunde .

Cu alte cuvinte, **Partidul Liberal** a fost acela care a dus **acest fericit dualism al dezvoltării agriculturii paralel cu acela al industriei** . "

M.Plătăreanu / 27 mart.'34

▣ Divagații de la discutarea legii

" Dacă s-a făcut o discuție prea mare și prea largă la acest scurt proiect de lege, este pentru că , mi se pare, că **nu s-a înțeles de la început** și cred că , cu bună credință , **au făcut-o cei** ce au discutat prea mult asupra acestui proiect de lege , **rostul acestui unic articol**. Noi cei dintâi recunoaștem prin excelență importanța acestei probleme a industriei naționale, **sub** complexul ei de împrejurări **în care** vine să fie discutată.

Dar s-au făcut la această tribună discuțiuni cu totul divergente .

Toată ziua de ieri și alaltăieri **s-a** purtat [?] , spre exemplu, asupra **chestiei cartelurilor** din industria românească. Astăzi, **cu deosebit talent și cu autoritatea morală [!!!]** pe care o are , și pe care nimeni nu i-o contestă , dl **prof. Cuza a pus chestia muncii românești în industriile naționale** . În sfârșit, dl **Pamfil Șeicaru**, cu temperamentul său așa de infamabil, și cu multă dreptate , **a pus chestia funcționarilor și a muncii prin excelență românești** a tineretului care nu poate să fie plasat .

Toate aceste chestiuni merită cu prisosință un răspuns destul de motivat, pe care-l vom da , dar să ne întoarcem mai întâi la lege...

M.Plătăreanu / 27 mart.'34

▣ Legea.

Ce-a intenționat guvernul și ministrul respectiv prin aducerea acestui **unic articol de lege ?** **Industria noastră a fost împărțită** , printr-o lege care datează din 1912, **în două părți** .

Care au fost considerentele legiuitorului din acea vreme , care au făcut ca

la industria care-și trage exploatarea **din materia primă românească** ,

și în special din materia primă agricolă , **să-i dea [?] 30 de ani**,

și care au fost considerațiile ca **la celelalte industrii** , cu materia primă din străinătate ,

să-i dea [?] 21 de ani, se vede din expunerea de motive a acestei legi.

Cert este că acest termen a fost desfăcut în două și **cel de 30 de ani a expirat la 1 aprilie 1933**.

Guvernul de atunci [PNT] , care se găsea de 4 ani la putere [**inexact**] ,

nu a avut în această privință **posibilitatea să vină cu o lege nouă**. A amânat-o cu un an .

Același lucru îl face și dl ministru al industriei de azi .

Ni se reproșează această amânare.(explică de ce este nevoie de timp)

M.Plătăreanu / 27 mart.'34

▣ Protecția muncii naționale

Primul bărbat de stat care a pus **principiul muncii naționale** , a fost **Vintilă Brătianu** care ,

în 1926, la legea minelor, a prevăzut acest lucru , **de la inginerul român și până la ultimul funcționar** . **Bancherii străini** caracterizau această lege a minelor "**draconică** " și "**leonină**" , pentru că **conținea acest principiu al protecției muncii naționale**.

Nu PNL este vinovat că, **după 2-3 ani s-au produs schimbări. [?!?]**

Ca profesor la școala politehnică , corectează pe Șeicaru privind pregătirea absolvenților școlii Politehnice . Absolvenții români au fost calificați pe locul întâi , trei ani consecutivi, la Școala centrală din Paris.

Din statisticile sale, **între 1923-1928 [gov.liberală]** , **toți absolvenții de la școala Politehnică au fost plasați în industriile naționale**, chiar și în cele străine, numai **grație acestui articol din legea minelor**.

- **N.Rizescu -Brănești** : Ca unul care colaborez cu astfel de elemente , țin să aduc prinosul meu de **recunoștință Școlii Politehnice din București**, ai căror absolvenți

își dau seama de menirea lor și **aduc progrese în industrie.**

- **M.Plătăreanu** : **Cine este vinovat că s-a schimbat această lege ? [gov.PNȚ]**
Nici gazetele n-au protestat la timp, aunci când, într-o noapte, la ora unu și jumătate, **s-a desființat această prerogativă a muncitorului român în industria română.**
Vinovații să tragă consecințele.

DI.ministru Teodorescu și guvernul a făcut ceea ce dl Șeicaru a cerut .

Dar , în loc să vină cu un articol, care să dea impresia că este o cârpeală la lege,

a făcut un proiect de lege , care este aproape gata ,

pe baza informațiilor d-lui ing.Prelipceanu [?!?], profesor la Școala Politehnică.

Cred că peste o lună **se va veni cu o lege de protecțiune generală a muncii românești.**

Vă asigur că **această lege este aproape gata și va veni în discuțiunea Camerei ,**

pentru **satisfacțiunea ultimelor generații de ingineri , care și-au pierdut iluziile în celelate partide,**
și cari vor fi plasați grație PNL (aplauze la PNL)

M.Plătăreanu / 27 mart.'34

▣ Cartelurile

[LD: sinceră să fiu ... nu prea înțeleg eu cum erau cartelurile din România, așa că nu am de gând să mă bag în asta . Ceea ce înțeleg , însă, este că **erau niște conflicte de interese,** că lupta se dădea între ele, și că **ele păreau grupate în jurul celor două partide : PNL și PNȚ]**

Cartelurile au făcut obiectul unor critici vehemente.

Regretă că obiecțiunile aduse au fost făcute cu multă ușurință .

Regretă că dl Mihăescu nu este în incintă ca să-i răspundă că nu se poate discuta așa,
cu mâinile în șolduri, și **aruncând fel de fel de calificative , fără a cunoaște substratul economic al acestor probleme.**

Oricine este economist știe - și eu mă pun la adăpostul dlui prof.Cuza , care m-a învățat primele noțiuni de economie politică.

ACCuza : Sunt foarte fericit că vă am pe dvs ca elev.

M.Plătăreanu : S-a spus cu drept cuvânt , tocmai de economistul **Frederic List,** citat de d.Cuza
< **Les capitaux sont comme les hommes unis, ils sont puissants ;**

désunis, ils n`ont aucune force . > Adică, într-o economie națională,

pentru **ca să se poată opune unei infiltrații de capital străin în economia țării -**

((: care infiltrații de capital străin , după definiția lui Nitti, vine cu totul nevinovat,

ca să sfârșească prin a se ocupa , **printr-o imixtiune nepermisă ,**

de afacerile politice ale unei țări. Capitaluri indigene au creat cartelurile

tocmai ca să lupte împotriva opoziției capitalurilor străine.

Cartelurile : de contingentare, de sezon, de producție, de desfacere ...

fac unele lucruri bune : **raționalizarea ...**

[**Se declanșează iarăși o polemică între Serdici , Rizescu -Brănești , Plătăreanu , Ghelmegeanu**
Plătăreanu - iarăși pe prețul vagonului de ciment din diverse țări .]

Ghelmegeanu : **Noi, când eram la guvern [1932] , am întocmit un proiect de lege pentru**
reglementarea și controlul cartelurilor . El a fost depus în Parlament , a trecut prin secțiuni, și
când au început dezbaterile ... **guvernul a căzut .**

Aveți legea la Ministerul Industriilor.

Este de neadmis ca timp de un an să mențineți provizoratul prețurilor actuale,

să nu aduceți nici **legea controlului cartelurilor .**

Trebuie să veniți cu scăderea prețului de cost la mărfurile industriale , pentru a echilibra
decalajul față de cele agricole.

- **Plătăreanu** : **nu prea înțeleg intervenția d-lui Ghelmegeanu .**

D-lor au stat 5 ani la guvernare și nu pot reproșa unui guvern, după 4 luni, că n-a pregătit legea.

Oricine ar putea reproșa, numai PNȚ, nu !

Noi ne-am uitat la legea și preparativele făcute de guvernul PNȚ, dar am constatat că

ele se resimțeau de suflul d-lui Auschnitt, atât de plăcut dlui Cuza (ilaritate)

Și atunci dați-mi voie să recuzăm aceste lucrări, și să facem o lege pentru interesele țării,

nu ale unui partid.DI ministru Teodorescu , cu echipa, lucrează zi și noapte .

- **Ghelmegeanu** : **Legea este făcută , puteți să-i aduceți modificări.**

Și pentru că aduceți mereu în discuție pe dl Auschnitt ,
vă afirm că niciodată și pentru nici un motiv
politică PNT nu s-a condus după ceea ce ar fi putut să pară interesele cartelului fierului.
M.Plătăreanu / 27 mart.'34

▫ Ministrul inginer N.Teodorescu

Eu știu un singur lucru, fiindcă am luat și eu parte la munca aceasta excesivă pe care o face dl ministru al industriei, pentru a da cât mai normală și mai apropiată de interesele țării , am credința că prezența d-lui ministru în fruntea acestui minister, este în asentimentul întregului PNL și întregii suflări românești , pentru că d-sa este hotărât să salveze interesele statutului.

D-sa a a fost și a rămas un om al realităților , care sunt totdeauna dinamice , și nu a teoriilor, care sunt sterile și statice.

Vă cer să aprobați acest proiect de lege , prin care vi se cere un răgaz, pentru ca să ajungem la normalizarea țării .

M-Plătăreanu / 27 mart.'34

5.) Legea apărării statutului , Senat, Cameră , 2 - 5 apr.'34

Victor Antonescu (ministr.Juстиției) ; raportori : Toni Iliescu (Senat) , Aurelian Bentoiu (Cameră) [Vezi doc.integrale la fișierele de partid și fișier Legislație](#) ("Lupta" , XIII, 3732, 3 apr.'34)

5 a.) Toni Iliescu (vicepreșed.Senat , raportor, PNL)

[LD : un rezumat al ziarului]

▫ Curente subversive

▫ Legislația represivă

A combătut toate obiecțiunile aduse de adversari, arătând absoluta necesitate care a determinat aducerea acestei legi : vorbesc faptele.

Dsa a făcut un **sesizant tablou al societății românești după război**,

arătând **mecanismul ivirii curentelor subversive** ;

analizează **evoluția măsurilor luate succesiv**, paralel cu **intensificarea acestor curente**.

Analiza juridică pe care d. Toni Iliescu a clădit-o la această lege , este o operă solidă, un piedestal pe care se poate sprijini oricând **ordinea în stat** .

Senatul a fost impresionat adânc de **cuvintele raportorului**, care dovedeau nu numai

o erudiție juridică, dar și **o convingere nestrămutată în ordine și legalitate** -

o disciplină morală de vechi luptător al parlamentarismului.

După frumosul său discurs, a luat cuvântul Victor Antonescu , ministrul de Justiție .

("Lupta" , XIII, 3732, 3 apr.'34)

5 b.) Victor Antonescu (ministrul de Justiție)

[Stenogramă integrală , subtitluri, sublinieri, comentarii - LD :doc.integral -[fișierPNL VII](#)

/ Curente subversive- legislație represivă /

/ Opinii senatoriale : Toni Iliescu, Gr.Gafencu, M.Manoilescu , Slătineanu /

/ Ipostaza etică - răspunderea guvernului / Curente extremiste : STÂNGA - DREAPTA /

/ Misticile noi : Rusia, America, Germania, Italia //

/ Ordinea în stat - limitele libertății / Apărarea ordinii - legislație comparativă : Elveția /

/ Statutul României Mari // Demnitatea : IICBrătianu / Conf.de la Versailles - minoritățile /

/ Apărări fundamentale : ordinea, siguranța, unitatea națională /

/ Legea apărării ordinii în Stat /

Vict.Antonescu / 2 apr.'34

▣ Dezbaterile senatoriale la lege .

" După **lungile dezbateri** cari au avut loc în această adunare, toate **conduse cu un spirit de profundă imparțialitate** de cei mai distinși membri ai opoziției , chestiunea vă este , desigur, foarte cunoscută.

După **frumosul și bine documentatul discurs al d-lui raportor, Toni Iliescu** , ca să vă mai fac eu analiza proiectului de lege , este să vă ocup vremea cu un lucru despre care sunteți deja documentați.

Ceea ce mă obligă să intru în anumite explicațiuni , sunt **considerațiile de ordin general** , așa de frumos **expuse de un talentat distins membru al opoziției, d.Gr. Gafencu** , și cu tot **atât talent** , de **colegul nostru d.M.Manoleescu** , la care adaug și pe **prietenul nostru din majoritate , dl .Slătineanu. Vict.Antonescu** / 2 apr.'34

▣ Ipostaza morală a legiuitorului.

▣ Opoziția - Guvernul

" **Eu recunosc** că acest proiect **ridică chestiuni grave și conștiința noastră cere să fie lămurită** asupra unor puncte , **dar cred că dacă** în discuțiunea acestui proiect **plecăm numai de la ideile filozofice** care au animat discursul d-lui **Manoilescu** , sau **cele de ordin general** ale d-lui **Gafencu** , **am greși fundamental.**

"Dați-mi voie să vă spun că **și mie mi-ar conveni și aș fi în largul meu** , **dacă aș vorbi ca opozant** , ridicându-mă , dacă talentul meu m-ar ajuta , până **la înălțimea eleganței d-lor Manoilescu și Gafencu** , dar pentru aceasta , **ar trebui să nu port nici o răspundere** .

Situațiunea pe care o ocupăm, documentele pe care le avem, ne obligă la o atitudine contrarie. [-----]

Eu cred, d-lor, că dacă , într-adevăr, suntem conștienți de vremurile pe care le trăim,

dacă avem un pic de răspundere și un pic de sinceritate,

trebuie să mărturisim situația așa cum este, și să nu lăsăm situația pe mâna **vorbitorilor fără răspundere și fără curaj.**

Este mai mare curajul să iei o măsură pe care nu ți-o dictază dorința ta,

decât să faci discursuri frumoase , când ai cultura pe care o ai. "

Vict.Antonescu / 2 apr.'34

▣ Curentele extremiste : stânga -dreapta

▣ Prevenirea pericolelor

" **Nu vom permite** , d-le Gafencu, ca cei ce fac **agitații de stânga** , să **plănuiască** pe ziua de mâine , **vacanța legalității** ,

după cum **nu vom permite** nici **agitatorilor de dreapta** , **să pregătească dictatura.**

Să băgăm bine de seamă : **după momentele tulburi** , **vine totdeauna reacțiunea .**

Statele care nu sunt capabile să se apere , pier ;

Societățile care nu sunt capabile să se apere, se distrug .

În timpul Frondei, pe vremea minorității lui Ludovic al XIV-lea,

după dezordine, a venit dictatura ,

și după revoluția franceză , a venit dictatura lui Napoleon I .

[-----]

Nu numai la noi **simptome îngrijorătoare** se arată.

Dacă ar fi o **situație proprie** numai nouă, ați putea crede că **ne aflăm în fața unei situații**

în care **vindecarea răului** , **stă numai în mâna noastră** , și că , într-adevăr ,

guvernul exagerează sau se sperie. Dar nu este așa.

Este o situație bolnavă și nu suntem numai noi contaminați , ci este toată lumea. Dacă mai avem conștiința și mai avem curajul că avem lucruri de apărut, care trebuiesc apărute, să le oprim atâta timp cât este vreme , să nu așteptăm , când rățacirea va fi adâncă și când toată țara va fi cuprinsă de ideile care, din fericire, astăzi, sunt numai la suprafață. Atunci va fi prea târziu și răul va fi prea adânc. "

Victor Antonescu / 2 apr.'34

▣ Mistici noi ....

[LD : atenție la **reflecțiile lui Antonescu despre America !** Nu le-am mai întâlnit, până la el .]

"**Vedeți ce se petrece în toată lumea.**

Este încă o fericire că, **grație așezării noastre agricole și caracterului pașnic** al poporului nostru , **suntem în starea de ordine în care suntem**, căci în alte părți nu este așa.

" Nu vedeți că **se plăsmuesc mistici noi , se cârmuiesc societăți**

pe baza altor idei, decât ideile care au dăinuit atâta vreme ?

Aveți mistica **bolșevismului în Rusia** , mistica **fascismului în Italia**, mistica **hitlerismului în Germania**, și aveți **guvernarea prin decrete și legi** , pentru suprimarea libertăților economice , **în America**.

Aveți curente formidabile, care se bazează pe **două idei mari** , în toată lumea :

aveți **căutarea unui ideal economic** , pentru popoarele care **se ocupă de bogăție, ca ultim final al civilizației** , și anume , **în Rusia și America** ,

și aveți **o axă politică** a unor societăți ,

care caută **o nouă orientare politică** prin **fascism și hitlerism**.

Stă lumea întreagă în **vâltoarea acestor mari idei**, care **revoluționează mintea**, și dvs vreți să stăm impasibili ? "

Victor Antonescu / 2 apr.'34

▣ Ordinea în stat

▣ Limitele libertății

" Iertați-mă, nu sunt din firea mea un revoluționar, și **nu aș fi primit niciodată** ca eu, omul care **mi-am făcut din blândete regulamentul vieții mele**, să vă prezint o asemenea lege , **dacă** ea n-ar fi fost necesară.

Dar ce **vorbiți dvs de libertate ?**

Libertatea individuală trebuie să nu atace fundamentul societății.

Libertatea individului nu poate să meargă contra statului .

Eu știu că viața este o luptă continuă, dar **o luptă pe căi legale**.

Nu o luptă , însă, prin **sdruncinarea violentă a ordinii în stat** .

O societate care nu este capabilă să reacționeze și să se apere , nu merită să trăiască .

Dar luați pe **Polybe** , un istoric și un înțelept al antichității grecești, care când vorbește de libertate , pare că nu o înțelege și o confundă cu dreptatea, mai mult cu justiția și ordinea în stat.

Mergeți mai departe , luați pe însuși **Robespierre** , și veți găsi aceeași idee.[-----]

Nu vă eronați în concepțiuni filozofice care nu cadrează cu vâltoarea zilelor de astăzi .

Și **Catilina** strângea în jurul lui nemulțumiți și le **promitea iertarea totală a datoriilor**.

Și el, **d-le Manoiescu**, în afară de **Caton** și **Cicero**, fiindcă vremurile erau turburi,

și guvernul încăpuse pe mâini slabe, avea tacită aprobare , nu complicitate,

a unor oameni ca Cezar sau Crasus , pentru că sperau și ei, ca , din mâini slabe, guvernul să treacă în mâinile lor.

" Catilina este al tuturor timpurilor , d-le **Manoiescu**, și ar fi fost mai bine dacă ai fi invocat

momentul în care **Senatul roman** , convocat noaptea, în templul lui Jupiter, **pronunța o exortățiune contra lui Catilina.**

Istoria se repetă , situațiunile tragice sunt de toate momentele.

Citeam , dle **Manoilescu**, cu uimire , acum câtăva vreme , când mă ocupam de conversiune, **o scrisoare a unui om politic** , care spunea lucrul următor :

< Statutul devine din ce în ce mai electoral ; i se cere foarte mult, și dă în măsura în care i se cere. >

Chestiunea este de actualitate, nu-i așa , d-le **Manoilescu ?**

dar știți cine scria aceste rânduri ? **Maurepas** , ministrul lui Ludovic al XV.lea, către **ducele de Lauzun....**

[**LD : atenție cum pune problema generațiilor ! În sfârșit, un gând simplu, echilibrat .**

" Și acum, dle **Gafencu**, este într-adevăr frumos să vorbești așa cum ai vorbit d-ta.

Arătați că tineretului îi aparține viitorul țării.

Da, tineretului ; dar țara nu aparține numai lui, care va fi guvernul de mâine, țara aparține și nouă , care am clădit-o în granițele actuale și tuturor morților care zac în morminte scumpe nouă."

Victor Antonescu / 2 apr.'34

▫ **Apărarea ordinii în stat**

▫ **Legislație comparativă**

[**LD : argumente comparative , studiul legislației altor țări . Are legea elvețiană .**]

... când vedem noi că **o țară democratică ca Cehoslovacia** , face **o lege** ale cărei dispozițiuni **nici un guvern românesc n-ar fi îndrăznit să vi le prezinte** , și cu toate acestea , s-a votat .

De cine ? **De un Parlament condus de toate partidele , votând chiar socialiștii** , unde **ceea ce vă cerem noi** , să lăsați să facă justiția în proporție mult mai restrânsă, **face puterea executivă, guvernul.**

și când vedem că **în Elveția** , cea mai pașnică țară din lume, oamenii **cei mai domoli, democrația cea mai perfectă din Europa** , este preocupată de această problemă , **ce să mai spunem noi de necesitatea acestei legi ?** [-----]

Din **Mesajul** Consiliului Federal elvețian către **Consiliul Legislativ** (8 mai 1933) :

< Dacă introducem astfel, diferite dispoziții penale într-o lege specială , anticipând asupra reglementării generale, este , mai înainte de toate, pentru a apăra, nu forma actuală a statului, dar ideea democratică pe care este clădită Confederația.

Oricât de divergente ar fi părerile în ce privește organizația formelor democratice și delimitarea funcțiunilor și a atribuțiunilor , noi nu mai voim să tolerăm incertitudinea asupra acestui punct : trebuie ca luptele politice să respecte formele legale, să nu se întrebuițeze alte arme decât drepturile cetățenești , încât vremurile celui mai tare să ia sfârșit , odată pentru totdeauna, în Elveția .

Dar acela care vrea să evite războiul civil până la manifestările lui cele din urmă, **trebuie să-l reprime de la început.** Or , la început, **războiul civil consistă în a nu întrebuița voința străzii , în contra ordinii stabilită prin legi și autorități.**

Când se va ști că , de la început, **ea va fi reprimată fără cruțare, vom fi scutiți de utilizarea forțelor polițienești** excepțional de numeroase , **de întrebuițarea armelor** , și , mai ales , **de scoaterea trupelor.** [-----]

Chiar privind fără nervozitate **diversele manifestații de partide, și alte demonstrații politice, și reducând la adevăratele lor proporții frazeologia războiului și a revoluției , care s-a încuibat la noi, nu e mai puțin adevărat că , la dreapta ca și la stânga, s-au format adevărate asociații de luptă și apărare , după modele străine, s-a simțit nevoia de a deosebi și în înfățișarea exterioară în modul cel mai provocator. Întrunirile și manifestațiile adversarilor politici , constituie un pericol care crește. >**

(Din Mesajul Consiliului Federal elvețian către Consiliul Legislativ , 8 mai 1933) :

Antonescu /

"Prin urmare , vedem că această preocupare este exact preocuparea pe care o avem noi , astăzi . Noi trebuie să găsim mijloace pentru a putea preveni asemenea mișcări .

Iată ce spune ministrul francez , Pietri , acum câteva luni :

< Să nu ascundem evidența .

Un vânt de violență reacționează suflă peste vechiul stat liberal ,

al cărui principiu și structură s-au impus lumii , timp de peste un secol .

Generațiile noi se pretind atrase către aceste formule de putere personală ,

pe care ale noastre învățasem să le condamnăm și să le înlăturăm , din copilărie .

Pretutindeni în Europa și chiar în America , apare năzuința de a face apel

la un fel de neodespotism al erorilor și al slăbiciunilor de după război .

Până și socialiștii , printr-o contradicție izbitoare , se gândesc astăzi

să părăsească ideea de libertate și să încredințeze forței ,

destinele compromise ale națiunii . > (Pietri)

Antonescu /

" Așa încât , vedeți , nu se poate spune că guvernul scapă pulsul adevărat al momentului ,
că guvernul caută , prin mijloace speciale , să-și făurească un instrument de guvernare ,
care să-l ajute să domine situațiuni pe care este incapabil să le cârmuiască . "

" Dacă avem un pic de conștiință dacă iubirea de neam o punem deasupra frazelor și
deasupra demagogiei ; dacă preocupările și interesele fundamentale ale țării ne stăpânesc ;
dacă avem dorința de a păzi un drept propriu al ei ,

drept pe care nu noi , ci alții îl compromitem ,

atunci datoria noastră este să facem ceea ce facem astăzi .

"Și atunci eu socotesc că pentru niște oameni maturi ca noi , care am trăit vremurile
pe care le-am trăit , - o datorie de veghe se impune . "

Victor Antonescu / 2 apr.'34

▣ Statutul României Mari

▣ Demnitatea și datoria Țării

"Personal , să-mi dați voie să vă amintesc o scenă care m-a impresionat adânc
și pe care sunt dator să o reproduc aici , înaintea dvs .

Eram ministru la Paris și asistam pe Ion Brătianu la conferința păcii .

N-am nevoie să vă spun că curajul , rezistența și bărbăția lui I.C-Brătianu ,

în fața atacurilor celor mai mari , a stârnit admirația tuturor .

Afară de el , nici unul din reprezentanții Statelor mici ,

n-au îndrăznit să înfrunte furtuna .

" Și când s-a citit pasajul relativ la minorități , pe care toți îl dezaprobau

- nu vreau să citez nume , dar dvs știți cine erau marile personalități

care reprezentau statele mici la conferința păcii - toți vorbeau cu mânie ,

dar nici unul n-a îndrăznit să înfrunte pe Clemanceau .

Singurul care a îndrăznit să ridice glasul , în contra clopotului de trei ori amenințător
al lui Clemanceau , a fost Ion Brătianu ,

care a protestat contra tutelei care se întinde asupra statelor mici ,

căci zicea el : < Dacă este vorba de protecția minorităților ,

acest drept trebuie să se întindă și asupra statelor mari >

Și , d-lor , știți dvs - nu știu dacă este dat în protocoale - care a fost

una din întreruperile vehemente ale lui Clemanceau la adresa lui Ion I.Brătianu ?

< Să fi respectat întâi tratatul de la Berlin ! >

Victor Antonescu / 2 apr.'34

▣ Apărarea ordinii de drept.

▣ Apărarea siguranței naționale

▣ Apărarea unității naționale.

"Ia băgați de seamă : am clădit România Mare , cum vă spuneam adineauri.

Această țară aparține nu celor de mâine , cât celor de azi, care au clădit-o.

Și Ion Brătianu este dintre aceia care au clădit-o !

Dvs sunteți oamenii maturi ai acestei țări.

Noi avem un statut pe care am clădit România Mare ;

și acest statut să dea Dumnezeu să-l putem păzi ,

contra revizionismului care ne pândește .

Și cei care sapă ordinea în stat , o sapă cu un gând, nu ca să răstoarne

guvernul național-liberal sau eventual guvernul național -țărănesc,

ci o sapă ca să dărâme fundamentul acestei țări.

(**Aplauze unanime , îndelung repetate**)

"Dar dacă unii sunt naivi, alții vinovați, **mai vinovați am fi noi**

dacă vom lăsa ca să se sape siguranța acestei țări.

O Constituție o poți modifica , **statutul de bază al țării este deasupra Constituției.**

Și noi nu putem , într-o țară abia clădită în granițele ei naturale, care și-a atins visul ei secular,

să dăm vrăjmașilor posibilitatea ca, în fața unei lumi civilizate ,

prin învrăjbire, să dărâme ceea ce am clădit cu atâtea jerfe.

" Noi înțelegem naționalism. Partidul Liberal a fost persecutat cu o înverșunare

de neclintit , înăuntru și în afară, pentru atitudinea lui extrem de naționalistă.

Nimeni nu are dreptul să ne conteste naționalismul ; I-am practicat și-l practicăm !

Însă nu naționalism habotnic și de ură .

Dacă punem ura la fundamentul acestei țări, țara se dărâmă ,

și unitatea națională se pune în joc. Cei ce propagă ura în această țară,

nu-și dau seama că ajută contra acestui Stat , **revizionismul.**

Noi acest lucru trebuie să-l oprim.

Noi trebuie să asigurăm liniștea și ordinea în acest Stat .

Să asigurăm **ordinea constituțională, monarhia și parlamentarismul,**

și mai mult, **să asigurăm unitatea națională a acetei țări. "**

(**aplaude unanime, îndelung prelungite și repetate**)

Victor Antonescu / 2 apr.'34

▣ Legea apărării ordinii în Stat

"Avem convingerea că **nu dragostea noastră de a aduce în arsenalul de legi ,**

o nouă lege restrictivă, ne face să aducem această lege.

Personal vă mărturisesc că **aș fi dorit ca soarta să-mi rezerve prezentarea altor proiecte ,**

decât proiectul de față, dar sunt perfect convins că

datoria mea de om îmi impune să o prezint.

" Nu este vorba de un act de apărare a unui guvern,

este vorba de apărarea unei ordini naționale , în acest Stat ,

și vă rog să mă credeți că **nu pentru considerațiuni de ordin politic**

prezentăm acest proiect de lege.

" **Eu cel dintâi,** în conversațiunile particulare , cât și în Comisiunea legislativă a Senatului,

am declarat : vrem un instrument care să ne asigure scopul urmărit ,

dar care **să nu primejduiască vreun partid de ordine,** fiindcă dacă nu am reuși ,

un astfel de instrument **se poate întoarce în contra noastră.**

"Am declarat și repet, că **dacă în discuțiunile pe articole, așa cum a fost în discuțiunea generală, - senini și preocupați de grija zilei de mâine - vom găsi formule mai fericite,**

eu vă declar că **le voi primi și vă voi aduce mulțumiri.**

"Noi am căutat să circumscriem în texte precise anumite dispozițiuni care să înlăture abuzul , pe cât este posibil, dar recunosc că abuzul este întotdeauna posibil.

" Am căutat să dăm formula cea mai bună , care nu se pretează la abuzuri , și dacă vom găsi una mai bună, o vom primi.

Sunt convins că **la discuțiunea pe articole, și membrii opoziției și membrii majorității, ne vor da concursul lor luminat** , pentru ca acest proiect să fie ameliorat , și să corespundă scopului ce-l urmărim.

" Rog Senatul să binevoiască a aproba în principiu acest proiect de lege , iar la discuțiunea pe articole , să ne dea tot concursul pentru a găsi cele mai bune soluțiuni . (aplauze îndelung prelungite și repetate)

*****

A urmat discuția pe articole, după care **Senatul a votat cu bile proiectul .**

----- Vict.Antonescu / 2 apr.'34-----

5.c) P.C.Andrei (PNT) , discurs la lege, 4 apr.'34

(DAD, MO. 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1660- 1663)

[LD : ce înarmat era Petre Andrei... probabil este documentat de pe vremea legislației represive din timpul guvernării PNT ! Numai că ... ceea ce a avut voie să facă PNT, PNL nu are drept !

Dincolo de argumente, unele profund democratice, cum va plăti el cu viața , în 1940 ...]

Subtitluri, sublinieri, semne, comentarii - LD :

/Apărarea granițelor - apărare militară , afacerea Skoda // Apărarea statului - ordinea internă // /

/ Drept comparat : Iugoslavia, Cehoslovacia. Germania, Italia // Legea românească //

/ Monarhia // Regimul parlamentar // Autoapărarea democrației // Puterea executivă //

/ Mișcări anarhice / Extremism de dreapta - stânga //

//Măsuri antidemocratice - rezistența cetățenească // Dizolvările - abuz guvernamental //

// Implicațiile psihologice ale reprimării // Legea PNL - lege de răzbunare //

// Moravuri politicianiste // Concluzie la lege // Doc.integral - fișier PNT

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ Legea românească

[LD : aici amprenta adversității față de PNL atinge culmea orbirii ! Păcat !

Nu era nevoie de atâta argumentare juridică comparativă ... care, dimpotrivă, ar fi pledat pentru legea adusă de liberali]

" Legea pe care o prezentați dvs , ce trebuie să apere dânsa ? Ideologia liberalismului ?

Dar la aceasta ați renunțat și pe teren politic și pe teren economic.

Atunci, **ați căutat un fel de motivare superioară în vechiul articol 14 din această lege,** pe care , constat cu plăcere, că **Senatul l-a șters.**

Dvs , desigur, **ați uitat să scoateți această motivare,** pentru că se constată că vorbiți de **apărarea Monarhiei , a sufragiului universal și a regimului parlamentar.**

[-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ Votul universal. Regimul parlamentar.

[LD: Mărunțișuri și meschinării politicianiste , care , în fond, ignoră ținta legii : curentele extremiste , mai ales, în 1934, contra Gărzii de Fier.]

" În al doilea rând, ați vrut să motivați proiectul de lege, susținând că **el trebuie să apere sufragiul universal.**

În cazul aceasta ar fi trebuit să fiți consecvenți și **să prevedeați măsuri contra guvernului** (aplauze la PNT) **căci acela care atacă sufragiul universal și care îl falsifică , este guvernul , prin organele sale administrative .**

- **Voci :** Toate guvernele ?

- **PCAndrei :** Vorbesc de guverne, în genere, de puterea executivă.

Vorbiți , apoi, dle ministru, de **apărarea regimului parlamentar.**

Desigur, că **dvs nu v-ați gândit la atacul regimului parlamentar prin grai sau scris [LD : !?]** pentrucă vorbiți de apărarea contra violenței organizate , **contra atacului violent și organizat .**

Mă întreb : ce înseamnă acest lucru ? **Regimul parlamentar are mai multe componente :**
în primul rând, **dreptul de vot ;**

în al doilea rând, **formarea guvernului din majorități parlamentare ;**

în al treilea rând, **dreptul parlamentarilor de a controla actele guvernului.**

Atunci când vorbiți de apărarea regimului parlamentar , mă gândesc că , **această lege , în mâna unui guvern mai puțin conștient , va fi un instrument foarte periculos.**

Câte abuzuri se pot comite la adăpostul acestui articol !

Dacă un guvern, prin diferitele sale organe, **împiedică și falsifică dreptul de vot, partidul care s-ar organiza să reziste chiar în mod violent [!?!] ,**

la violențările de tot felul din partea guvernului , **ar cădea sub prevederile legii dvs.**

De aceea, **este bine că ați renunțat și la această motivare și la acest vestit articol 14 "**

[-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

▫ **Măsuri contra violenței !?**

▫ **Măsuri contra libertăților democratice !**

▫ **Rezistența cetățenească**

[LD : Sincer democrat , apărând drepturile cetățenești, Petre Andrei se refugiază în lumea ideală , dar se încurcă în propriile argumente , confruntat cu realitatea românească.]

[-----]

" Într-adevăr, dvs **vă preocupați pretutindeni de violență , de violența organizată ;**

vorbiți - ceea ce mi se pare mai curios - de **propagarea ideologiei prin violență.**

Într-o țară ca a noastră [!!!] , trebuie să fim bine înțeleși ce înseamnă acest lucru ,

căci **dacă un guvern calcă în picioare drepturile tuturor cetățenilor,**

și aceștia, organizați în partide, opun rezistență, [!?!]

ei ar urma să cadă sub prevederile legii dvs.

Dar , d-lor, o autoritate , care a trecut peste orice drept al cetățeanului, i-a batjocorit sufletul,

i-a umilit, nu are dreptul ea însăși la respectul cetățeanului,

Trebuie să o recunoaștem, puterea poate să corupă pe cei care o exercită

dacă nu întâlnește o frână în critica și în rezistența cetățenilor.

Ați fost la guvern de atâtea ori, am fost și noi la guvern, și am putut consta fiecare acest lucru.

Ceea ce oprește un guvern și pe conducători de a aluneca pe panta abuzului,

este tocmai această frână : critica și rezistența cetățenească .

Or, dvs , **cu cenzură, stare de asediu, acum cu această lege,**

înlăturați orice rezistență. Și atunci, dacă veți reuși măcar un moment

să dați impresiunea că au dispărut aceste mișcări, mă întreb cine va avea tristul curaj

să dea numele de pace și de liniște , **pustiului momentan care îl veți realiza ?**

A păstra ordinea cu orice preț ? Dar ce fel de ordine ?

Cu călușul în gură, cu mâinile legate, fără garanția vieții și persoanei,

fără siguranța în administrarea bunurilor sociale ? **Aceasta nu mai este ordine. "**

[-----]

"Dacă țineți la mecanismul vieții parlamentare democratice și constituționale ,

trebuie să dați partidelor și grupărilor politice garanția

că nu sunt la discreția guvernului în orice moment. Această garanție nu o puteți da decât

dacă lăsați în seama altcuiva să judece actele făcute de fiecare partid,

dacă dați în mâna justiției aprecierea acestor acte,

nu guvernul să fie puterea care execută , care constrânge,

și acela care să judece, în ultimă instanță [-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

▫ Moravurile politicianiste

[PCAndrei este necruțător. Fiecare propoziție este aplaudată cu fervoare de grupul PNȚ.
În orice caz, de la un anumit pasaj, mie mi s-a părut , cel puțin o indecență .
Puteau să respingă legea, puteau să o atace din p.d.v. juridic,
dar ...așa ...aruncă cu piatra ...]

Dle ministru, o lege de apărare a statutului , nu trebuie să lase impresia pe care o lasă proiectul dvs. **Desigur, ați avut o pierdere grea , întreaga țară a suferit , căci un prim-ministru a fost ucis , dar ,** d-lor,
o lege nu trebuie să izvorască din sentimentul de răzbunare sau de frică .

(aplauze la PNȚ) **O lege trebuie să dea impresiunea de tărie,**
în baza ei să se îndrepte relele constatate și să înflorească țara .

Nu trebuie să arăți că vrei să te răzbuni sau că ți-e frică de ceea ce se poate întâmpla. (aplauze la PNȚ)

Or , proiectul dvs -deși , poate , nu ați dorit ! -dar tocmai această impresie lasă .
Proiectul are un caracter de reprimare.

D-lor, **nu putem cere tinerilor ceva pentru care noi nu am dat exemple.**
Nu trebuie să mai continue jocul culiselor politice , cu combinațiuni de tot felul,
prin care **se tinde să dobândească cineva puterea numai pentru putere ."**
[-----]

Petre Andrei /

▫ Concluzie la lege

" Din acest punct de vedere, eu , care **sunt un partizan convins al regimului democratic** și cred că acest regim nu poate funcționa **decât prin partide, partide tari și conștiente** de datoria lor, nu mă sfiesc să spun că **viața tuturor partidelor trebuie înnobilită , trebuie să aibă fiecare un etos, de care să se țină, pe care să-l respecte.**

Partidul nostru , care mi -e drag, a început să-și facă această analiză de conștiință, să se organizeze în consecință.

Datoria guvernului și a partidului care îl sprijină , este să și-o facă și el, să nu agraveze situațiunea în care ne găsim astăzi. (aplauze PNȚ)

Închei cerând pentru țara noastră , ceea ce **cerea dl Tardieu , nu de mult, pentru Franța : este nevoie , înainte de orice reprimare, să realizăm măcar un minimum de libertate.**

_Or, dvs, prin acest proiect de lege, suprimați libertatea , suprimați și garanția partidelor politice, țineți sabia lui Damocles deasupra capului lor.

Ne trebuie un minimum de ordine financiară, de legalitate și demnitate civică,.

Aceasta este prima datorie, o accentuez ,

este un strigăt al conștiinței mele în acest moment, pentru că **eu nu pot renunța la libertățile și drepturile pe care ni le asigură Constituția.**

Un stat are rațiunea de a fi atâta vreme cât mulțumește pe cetățenii săi.

Când statul se bazează numai pe intimidare, când guvernul crede că-și poate consolida situația și poate stăvili mișcări, numai prin teamă,

acest stat greu va trăi și greu îl veți apăra dvs, prin legi , oricât de drastic s-ar prezenta ele. "

- dr.Hasnaș : În teorie.

- PCAndrei : Nu numai în teorie. **Să nu dea Dumnezeu să regretăm mai târziu măsurile care se iau acum.**

- dr.Hasnaș : Sunt de acord cu dvs, dar numai în teorie.

- PCAndrei : De aceea, dle ministru, **nu pot vota acest proiect de lege , care are numai un caracter de reprimare și de intimidare , pentru că socot că la baza statutului nostru nu trebuie să fie frica de stat , ci dragostea de stat, și aceasta nu se vede din proiectul dvs. " (aplauze la PNȚ)**

5.d.) Gr.Iunian (PRT) , discurs la lege, 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed din joi, 5 apr, 1934, p. 1698 - 1704) **Text integral - fișier PRT**

[LD : vorbește după Petre Andrei , Armand Călinescu , CCGiurăscu , Gh.Cuza .
Sublinieri, supratitluri, comentarii, semne - LD]

// Legislația represivă contra extremismelor de stânga -dreapta //

// PNL -Partid de ordine !? - antecedente //

// PNL față de Retaurație - 1927, 1930 //

// Regimul parlamentar - loviturile executivului //

// Atmosfera morală ; consecințele grave ale legii , dacă ... //

// Garda de Fier - racolările PNL //

[-----]

Iunian / 5 apr.'34

▣ " Sprijinul " duplicitar al PNT (acordat PNL)

[L.D : face un aspru **rechizitoriu la adresa celor două partide** , care se sprijină reciproc...
atunci când este vorba de măsuri represive...

Din partea lui Iunian este multă , multă ranchiună.

[-----]

Căci **este ușor** să vii cu **talentul mare și frumos** pe care îl are dl **Armand Călinescu** ,
bunăoară, **să faci o lungă documentare**, **care să constituie o sprijinire a legii**,
pentru ca **să conchizi, pe urmă , la respingerea ei**,

pentru a pune de acord situația de astăzi , cu cea de ieri.[-----]

[**Atenție LD ! ce speculație , dar... cu ochire la țintă !**]

Dvs , dle Călinescu, v-ați pus de acord , **în concluzie** , **cu o ramură a partidului** ,
și **în documentare** , care ducea la alte concluzii decât cea afirmată de dvs,

cu cealaltă ramură a partidului dvs. (**aplauze la PRT**)

Din această cuvntare a dvs **reținem** , în orice caz, **o realitate** :

necesitatea în care vă aflați , **dvs și Partidul Liberal**,

să afirmați neconținut această colaborare permanentă.[-----]

Iunian / 5 apr.'34

▣ PNL - partid de ordine ?!

▣ Dovezi privind "violențele" sale

[Nu este prima oară când acest om îmi repugnă .Este adevărat , este "depozitarul" multor
informații din viața politică , pe care le aruncă ... la momentul potrivit .

Dar nu știu cum... toate mărturiile lui sunt menite să răscoalească
culisele murdare , sau dubioase, sau incomode ... **Acum o ia de la 1911 !**]

" Încep [**examinarea**] cu cel Liberal .**Este Partidul Liberal un partid de ordine ?**

Probabil că da. De aceea **cere concursul dvs.** ca **să-i dați o lege**

care să permită desfășurarea unei guvernări de ordine.

" Ia să vedem **dacă Partidul Liberal nu s-a făcut el niciodată**

vinovat de acte de violență în propaganda ideologiei sale, în executarea programului,

dacă nu s-a făcut vinovat cel puțin **de prepararea actelor de violență ? "**

[Va lua doar două momente : unul din timpul sufragiului restrâns,
altul , din cel universal. **Eu le voi da în rezumat**]

 # 1911. Marea bătălie care s-a dat pe o problemă , în aparență, constituțională.

Guvernul și Parlamentul impietaseră asupra **prerogativelor judecătorești.**

Era problema **desființării unei societăți a tramvaielor.**

Ion ICBrătianu a denunțat și a amenințat pe **PPCarp** , care i-a răspus că

< **Revoluția se face pe idei, nu pe afaceri!** > , amenințându-l cu fierul roșu !

La aceasta , șeful PNL a răspuns :

<... dacă prin revoluție se înțelege o acțiune violentă pentru a desființa o stare legală de lucruri , noi asistăm la revoluția cea mai obraznică , fiindcă este dusă de guvern , care însuși ar trebui să apere legalitatea . >

"Aș recomanda PL de azi și guvernului dlui Tătărescu , să reflecteze asupra acestei **osânde** care se răsfrânge , după moartea lui Ion Brătianu, **asupra activității de astăzi a guvernului liberal.**"

Ce faci față de un asemenea guvern abuziv ? Stai cu brațele încrucișate ?

Se poate lăsa un popor întreg , o colectivitate să fie stlciță de măsurile abuzive ale unui guvern care instituie în acest chip o " revoluție obraznică " ?

Cu această lege a dvs , **la 1911, PNL nu trebuia dizolvat ?**

- **Victor Antonescu** : Nu se potrivește .

- **Șeicaru** : Aceasta era în 1911 și **suntem în 1934**. Faceți socoteala , în câte state din Europa **se mai vorbește astăzi cu vocabularul de la 1911 ?** (**aplauze la PNL**)

Dvs trebuie să discutați o lege în raport cu statutul, nu cu un partid care , întâmplător se găsește la putere și care peste 24 de ore poate să nu mai fie la conducerea statutului.

Ceea ce interesează este următorul lucru :

statutul este apărat sau este pradă anarhiei ? Aceasta trebuie să o discutați !

- **Iunian** : Nu e nevoie să strigați !

- **Șeicaru** : Dle Iunian, **noi cunoaștem pe toți oamenii cari circulă oriunde este anarhia,** ca să ia acțiuni pentru conducerea...

[LD : **Șeicaru ...îi dă ... " șah ! "**]

- **Iunian** : Eu nu am căutat niciodată să atrag pentru mine o stare de spirit ; dimpotrivă, **în toate împrejurările m-am găsit în poziție de critică a acelor măsuri care puteau să iasă din cadrul legal.**

Colectivitatea, dle Șeicaru, **se poate afla și ea în stare de apărare .**
(**aplauze la opoziție**)

Iunian / 5 apr.'34 , retro '33

[LD : **confruntă cu doc. de arhivă privind planurile PNL**]

 # 1933. Revine la împrejurări mai recente , pe care vrea să le analizeze

dacă s-ar putea încadra ca acte de "violență " sau prepararea "actelor de violență"

Citează pasagii din "**Dimineața**" , nedesmițite de PNL :

< Guvernul se află în posesia **planului de bătaie al Partidului Liberal** , care se compune **din 4 ipoteze**. Primele două ipoteze privesc **începutul luptei ;**

ipoteza a : când mijloacele ce vor urma se vor epuiza fără rezultat ,

se va aviza la alte **măsuri cu caracter extrem ;**

ipoteza b : în cazul că guvernul mai rămâne, se vor statornici **măsuri de luptă pentru**

răsturnarea lui, adică **întruniri** în fiecare județ , cu participare de la centru ,

care va arăta și ce anume să vorbească . Apoi va urma **campania de presă foarte violentă ,** în care să fie **atacați fără cruțare toți mebrii guvernului,**

demonstrații de masă în capitală , care să meargă până la **altercații cu autoritățile** puse să păzească ordinea, iar **în Parlament se va menține zilnic o atmosferă tulbură,** constatându-se în permanență de către parlamentari , **lipsa de autoritate morală a guvernului** și urmărindu-se **sabotarea lui.**

Deviza noastră să fie : guvernul acesta este dușmanul cel mai periculos al țării ; deci și în Parlament și aiurea , opoziție cu orice preț . >

- **Iunian** : Aceste lucruri intră în prevederile legii ?

- **Șeicaru** : Desigur.

- **Iunian** : Nu s-a pășit la executarea primei părți , prin convocarea **Adunării de la 15 noiembrie ?**

- **Chr.I.Elefterescu** : Toate acestea au fost mijloace politice și legale .

- **Aurel.Bentoiu** (raportor) : Dvs credeți că **aceste fapte** , chiar așa , luate din citatulul din "**Dimineața**" , **se încadrează în art. 2 al legii actuale ?**

[**urmează un schimb polemic de replici pe această temă**]

- **lunian**: Prin urmare, socoteați că guvernul Vaida face o politică greșită și cu consecințe îngrijorătoare încât trebuia înlăturat cu orice preț, și prin orice mijloace.
[-----]

Norocul a fost că ați venit la guvern, nu știu cum. Nu cred că pe baza aceasor amenințări, dar ați venit la guvern **Și nu a mai fost nevoie de acele amenințări violente** pe care le pregăteați, **ați amânat pe cea de la 15 noiembrie**,

pe baza asigurărilor pe care le-ați primit că veți veni la guvern,
și **în chipul acesta nu am avut să înregistrăm mișcări violente** pentru apărarea programului dvs, pentru propaganda ideologiei dvs [-----]

Ați reușit. Ați venit la guvern și totuși aceste greșeli nu le-ați îndreptat până acum.

[-----] Am văzut ceva. **Învinuiri permanente**, ce vă aduceți unii altora.

Și aici și în Senat **vă aruncați învinuiri aproape în fiecare zi**,

spre demoralizarea întregii opinii publice,

și **înlesnind crearea aceluia sentiment** nu numai **de neîncredere**,

dar mai cu seamă **de repulsie, de dispreț total**

față de organizațiile noastre politice,

fiindcă lumea asistă în fiecare zi la **învinuiri de mare gravitate**

pe care dvs **le aruncați PNT**, care de către **acest partid vi se aruncă dvs**,

fără ca nici contra unora, nici contra celorlalți, pentru nici un act,

să se fi luat **vreo sancțiune**."

[LD: continuă astfel cu critica primelor 4 luni de guvernare, până ce Șeicaru îi spune că are exact ideologia lui " Kerenski ", în politica românească ! ...

Vezi discursul următor ... Șeicaru se va explica]

[-----]

lunian / 5 apr.'34, retro ' 27 , retro"30

▣ Prevenirea Restaurației

▣ Legislație represivă

[LD : putea să lipsească, din argumentele lui, tocmai subiectul Restaurației ?!

PNL a avut o perioadă, înainte și după război, când nu a avut nevoie de legi excepționale. La 1922, PNL era un partid de autoritate incontestabilă.

Atunci când i-a slăbit autoritatea, a simțit nevoia *legii Mârzescu*, în 1924 ...

Apoi, în 1927 ...Așa ca simplă speculație, poate ar trebui să formulezi aici

ipoteza, deloc" istorică", privind ... **cum ar fi fost deceniul 4** dacă ...

linia PNL se impunea și **Carol nu era " restaurat " ?!**]

" Dar mai târziu, **în 1927**, ați fost siliți să veniți cu **o lege ca să împiedicați**

o schimbare în ordinea constituțională .

[LD : câtă ipocrizie din partea lui lunian !]

" N-aș vrea să mai răpesc acum timpul acestei Adunări, în această zi, în care ni s-ar fi căzut

dreptul la odihnă, dacă n-ați fi fost așa grăbiți să **veniți cu această lege de apărare a regimului**

dvs, dar este în cunoștința tuturor **cât de aspre erau amenințările pe care președintele**

Partidului Liberal, omul acela de mare autoritate ,

Ion ICBrătianu, le aducea, **spunând**, cum spun de altfel toate guvernele, că

<atâta vreme cât suntem noi aici, vom păstra această ordine constituțională, pe care nimeni n-o poate înlătura . >

Dar când ați avut impresiunea că s-ar putea să fiți slăbiți totuși în această acțiune

de apărarea ordinii constituționale, **ați votat o lege, legea de la 1927**,

la care ați adăugat **unele aliniate la art.11**, prin care **pedepseați pe acei care vor duce**

propagandă pentru înlăturarea ordinii constituționale .

Ați făcut aceasta în special pentru ca să înlăturați schimbarea

care s-a făcut la 8 iunie 1930. Atunci am fost întrebat de regretatul Duca :

care este punctul meu de vedere ? **Am afirmat în momentul acela :**

< Cred că nu este necesară o schimbare, dar atunci când voi crede

că este necesară , voi activa , fără nici o șovăire, pentru a o realiza.

În momentul în care masele vor socoti această schimbare necesară,
toate dispozițiile legale ale dvs nu o vor putea împiedica. >

**A apărut necesitatea. A fost mai puternică voia maselor decât toate dispozițiile legale ale dvs, și
această dispozițiune a legii din 1927 , a rămas literă moartă."**

[-----]

Gr.Iunian / 5 apr.'34

▣ Garda de Fier.

[LD : în tot discursul, Iunian nu a spus absolut nimic despre G de F , despre actele sale.

Privind legea în discuție, a demontat-o numai prin criticile dure la adresa PNL și PNȚ .]

" Membrii Gărzii de Fier, care , după legea dvs, n-ar mai avea dreptul , un an de zile,
să se manifeste , imediat ce s-au declarat că sunt adepți ai partidului dvs ,
li s-a dat drumul din închisoare și au devenit propagaatori ai ideii de ordine
și ai programului dvs. " (aplauze la PRȚ)

----- Grigore Iunian / 5 apr.'34 -----

5 e) CCGiurăscu * (PNL-geogist) , la Legea pentru apărarea Statului, 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. de joi, 5 apr.'34 , p. 1693- 1694)

[LD :era " joia mare " , din săptămâna patimilor ; cu o zi înainte, vorbise Titulescu ,
despre politica externă ; la Consiliul de război... ultimele zile ale procesului Gărzii de Fier.

Deși legea era îndreptată explicit, împotriva Gărzii de Fier,

CCGiurăscu nu spune absolut nimic despre G de F ,

evocată , aluziv, sub expresia ... "neliniști și frământări"]

[LD: sublinierile, subtitrurile problematice , comentariile îmi aparțin :

// Opozantul obiectiv // Conceptul de ordine în stat ; **momente PNL : 1848, 1914 //**

// PNL geogist : conceptul de **ordine organică, profundă, reală //**

// Legea Antonescu - Monarhia ; Parlamentul /

// Legea Antonescu - favorizează partidele mari ; discriminează partidele mici /

// Legea Antonescu - vis-a vis de moravurile politice , aspecte etice :

neîncrederea în conducători ; promisiuni neonorate //

// Neliniști naționale : Armată ; Învățămint ; Administrație ; Presă ; Politică externă /

// Legea Antonescu = lege represivă /

[-----]

CCGiurăscu / 5 apr.'34 , retro' 1848, 1914 ,

▣ Conceptul de "ordine " în stat

▣ Momente din istoria PNL

Nu va face observații de ordin juridic - au făcut-o antevorbitorii .

Noțiunea de " ordine în stat" variază , după epocă și după p.d.v. în care o privești.

/ În statul austro- ungar , conceptul , înțeles în sens administrativ și polițienesc,

era realizat la modul superlativ, încât puține state puteau concura cu el.

Rulajul birocratic funcționa perfect , ideal.

Această ordine aparentă, de suprafață, n-a putut împiedica căderea imperiului,

, din cauzele cunoscute.

El se va referi la **istoria contimporană românească**, la anume **momente legate de PNL**,
legate de numele întemeietorului acestui partid, **Ion Brătianu**.

1848 : De o parte, un regim, autoritatea de stat ,

care considera că situația trebuie să rămână așa cum era în acel moment ;

de cealaltă parte ,**un tânăr - avea atunci 27 de ani - Ion Brătianu , care a socotit că**

ceea ce este în momentul acela nu corespunde ordinei interne sau organice

a ființei noastre etnice, că este numai o ordine aparentă , de suprafață ,

care trebuie răsturnată .

"În momentul acela , într-un moment decisiv al istoriei noastre contemporane, **elementul de dezordine a fost Ion Brătianu.**

Dar, după cum sunt **ordini care paralizează** și pot să ducă în cele din urmă la moarte , tot așa sunt **dezordini care vivifică , desordini creatoare .**

1914 : **Ion I. C. Brătianu** a venit cu un întreg **program de reforme sociale și economice.**

Era vorba de **împroprietărire și votul obștesc.**

Într-o ședință din februarie , **un important grup de deputați național-liberali,** în frunte cu Mihai Orleanu, au prezentat o **Motiune** , cerând urgență **în modificarea Constituției, pentru ca acele reforme să se poată face.**

Petre Carp, care era pe băncile opoziției , a făcut o **Declarație** , în care spunea că **ori** ceea ce vor **este neserios**, și atunci **de cer cer urgență ; ori** este **serios**, și atunci va avea **asemenea consecințe** pentru ordinea existentă , încât va duce la **mari frământări sociale** , mai mult, la **pierderea Dinastiei** însăși, și chiar la **minarea statutului nostru.**

"În acel moment , **Petre Carp** considera ca **un act de mare desordine,** care punea în cumpănă **însăși existența statutului național** , **ceea ce mintea lui Ion ICBrătianu , considera să fie temelia noului stat democratic al României Mari "**
CCGiurescu / 5 apr.'34

▫ **Conceptul de "ordine organică"**

" **Vedeți dar**, d-lor deputați, **cât de relativ este acest concept de ordine,** ce poate să însemne ordinea **într-un anumit moment al dezvoltării unui popor,** și cum **acceptia de odinioară** , nu se mai potrivește deloc **cu acceptia din alt moment** al dezvoltării sale istorice.

" **Dacă această premisă este adevărată** , atunci , **cu rigoare matematică , trebuie să fie și concluzia.**

Să nu ne oprim deci la această concepție de ordine , cum v-am spus, **de suprafață , de caracter administrativ și polițienesc.**

Să căutăm **să analizăm și să pătrundem adânc sensul noțiunii de ordine,** și veți vedea atunci la ce rezultat ajungem ."

[-----argumente, exemple privind "neliniștile și nemulțumirile naționale" -----]
CCGiurăscu / 5 apr.'34

▫ **Concluzie- la legea ordinii în stat**

" **Acesta este sensul pe care trebuie să-l urmărim**, accentuez încă o dată, **nu prin legi de suprafață, prin legi de poliție, prin legi represive,** care să privească **numai superficialitatea vieții noastre publice,** **ci printr-un complex de legi cari să privească problemele esențiale ale neamului nostru "** (**aplauze la PNL-georgist**)

-----CCGiurăscu / 5 apr.'34 -----

5.f) Pamfil Șeicaru , la legea apărării statutului , 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. de joi, 5 apr.'34 , p. 1704- 1707)

[LD :deputat "aparte" , "independent " : ales succesiv în parlamentul PNT, PNL ....

Interesant , temut (?!) , cu originalități pe care i le îngăduia statutul lui ... , cu câteva premoniții deosebite (întâmplătoare sau nu !) privind viitorul apropiat sau depărtat al României . Printre aceste previziuni : **regimul democratic va fi distrus** și va fi urmat de **regimuri totalitare extremiste , de dreapta și de stânga .]**

Sublinierile, supratitlurile, comentariile , îmi aparțin :

// **Războiul mondial** : apusul democrației ; sfârșitul liberalismului economic //

// **Regimurile postbelice : regimuri totalitariste //**

// **Rusia imperială** - revoluția bolșevică , **Lenin, Stalin**, influența revoluției bolșevice //
// **Italia** - revoluția fascistă, **Mussolini** //
// **Germania** de la Weimar - revoluția național -socialistă , **Hitler** //
// **Regimurile totalitare** versus **regimurile democratice** //
// Scăderile democrației române : duplicitatea , demagogia //
// **Legea apărării statutului** = apusul, ariergarda democrației //
// Monarhia // Parlamentul // Societățile secrete // Francmasoneria //
// Politica externă - pericolele //
// Răspunderea guvernamentală //
// Invitație aluzivă : **regim autoritar, eroic** ;stăvilirea anarhiilor extremiste de dreapta și stânga //
// **Legea Antonescu** - lege inutilă // nu o va vota // Document integral-fișier Culturală, Presă
Șeicaru / 5 apr.'34

▣ **Legea Vict. Antonescu**

" **Legea** de astăzi are o deosebită importanță , fiindcă este un examen de conștiință și, în același timp, o verificare a puterilor de comandă ale **partidelor democratice**.

[-----]

extrema limită a capacității ofensive a democrației , a fost atinsă în iulie 1914 , dată după care a urmat răsturnarea raporturilor de forțe, când elementele vrăjmașe democrației au început să câștige teren.

" Nu uitați că cei patru ani de război, nu au reprezentat un regim democratic, ci un regim de totală negare a libertăților individului -

individul fiind înglobat în masă, individul fiind anulat .În ziua când s-a sunat goarna mobilizării, faimosul coran al Drepturilor Omului

a fost călcat în picioare , și fiecare individ a fost încadrat într-o companie, într-un regiment.Omul a aparținut unei discipline și libertatea n-a mai avut cuvânt !...

În iulie 1914, nimeni nu și-a dat seama că regimul democrației și al libertății s-a sfârșit .

[-----]

"Atunci, în timpul războiului, a fost sfărâmată și faimoasa doctrină a liberalismului economic, pe care o invoca dl Răducanu .

Spunea d-sa : < **Unde este liberalismul economic ?** >

... uitând că **liberalismul economic a fost îngropat la 1914,**

când **statul a confiscat toate puterile creatoare** în toate domeniile , reprezentând singur forța hotărâtoare ; fiindcă **și forțele umane și forțele morale** ale fiecărei națiuni, au fost atunci **confiscate de stat , care intrase în luptă.**

- **G.Bogdan-Duică** : Dle Șeicaru, sunteți la curent cu faptul că **liberalismul economic este reclamat îndărăt ?**

- **Șeicaru** : Ei, dle Bogdan -Duică, d-ta care ești **un cercetător atât de asiduu al lui Eminescu** , știi că < **nu învie morții , e-n zădar, copile!** > .Fiecare aspirăm spre trecut.

Dealungul veacurilor este **o nostalgie spre trecut** . Închei paranteza. "

[-----]

Șeicaru / 5 apr.'34

▣ **Regimuri autoritare**

▣ **Regimuri democratice**

" Întâmplător, înainte de a mă sui la tribună , mi-am aruncat sumar ochii pe **fizionomia de astăzi a Europei ; a Europei "democratice "**.

Am privit-o și am început să văd **unde sunt regimuri democratice** și unde sunt **regimuri nedemocratice** .Văd : .

Italia : Mussolini ;

Rusia : Stalin ;

Germania : Hitler ;

Turcia :Mustafa Kemal ;

Ungaria : Goemboes

Austria : Dolfuss

Iugoslavia : Regele Alexandru

Portugalia : Salazar

Polonia : Pilsudski

- **I.Petrovici (PNA-Goga) : România ?**

- **Șeicaru** : Probabil că va fi șeful d-tale ! (**ilaritate** !)
- **Petrovici** : Să te audă Dumnezeu ! (**ilaritate** !)
- **Șeicaru** : D-lor, vedeți dv, **fenomenul acesta al lichidării democrației nu este , așa dar , un fenomen sporadic.** Plutește ceva în atmosferă.

" Și eu vă întreb : **de ce există această sete de autoritate ?**

De ce , pretutindeni, **omul simte necesitatea de a renunța la fantoma unei libertăți** care mâine poate fi pusă în discuție , de prima bandă înarmată ?

De ce preferă omul regimul cel mai puternic de autoritate ?

Pentru simplul motiv că **cel mai aspru regim de autoritate are totuși o limită , pe când nesiguranța , această "splendidă" libertate , statul pasivist, care stă deoparte și lasă țara să fie câmp de luptă între bande înarmate , nu mai asigură viața individului.**

Individul ajunge la discreția primului cutezător, care-i poate suprima viața !

Prin urmare, **statul pasivist este pretutindeni respins."**

[-----]

Șeicaru / 5 apr.'34

▣ **Legea Antonescu = ariergarda democrației**

▣ **Apărarea monarhiei și parlamentului (ex-art.14)**

[LD : ce profecție făcea Șeicaru ! Să fi fost o intuiție ? Să fi avut el dreptate și la celelate argumente ? Cine era , de fapt, Șeicaru , în viața publică ?

Însfârșit , văd ce era cu buclucașul **art.- 14** , de care s-a legat toată lumea , și care fusese scos de Senat]

"Vedeți încă **câtă naivitate** conține această lege. Este , aș spune, o **lege de sacrificiu** .

Când luptam în război și ne răzbea inamicul , atunci lăsam în linia de tranșee pe nenorociții camarazi ai noștri , care rămâneau în urmă , **ca ariergardă.**

Și d-ta , d-le Mihalache , știi acest lucru : **erau sacrificiții** .

"Această lege , aș spune că **este ariergarda regimului democrat** .

Ce spunea art 14 ?:

< Orice act de propagandă , săvârșit prin mijloace interzise prin prezenta lege, împotriva monarhiei , regimului parlamentar sau sufragiului universal,

[-----]

Dar dvs , la umbra monarhiei, ați fi vrut să asigurați două lucruri :

regimul parlamentar și sufragiul universal

Mă întreb un singur lucru : **sufragiul univesal** însemnează **voința mulțimei , dreptul masselor** de a gândi și de a-și spune gândul , de a hotărî de destinele lor.

Regim parlamentar , înseamnă și mandatarii națiunii.

Dar cum se poate ? Va să zică **nația nu mai vrea mandatar** , și faimosul **popor suveran renunță la prerogativele suveranității lui** de a ne trimite pe noi să fim mandatar

? Foarte ciudat .Acest art. 14 ....

- **Voci** : S-a suprimat [-----]

Șeicaru / 5 apr.'34

▣ **Răspunderea guvernanților .**

▣ **Invitație la ...regim autoritar .**

▣ **Invitație la ... eroism ...**

[**Este greu de spus cui adresează Șeicaru ... invitația la " voință hotărâtă " -**

Este și mai greu de spus ... pe cine încurajează Șeicaru la un " eroism" , fie și ilegal .

Ceea ce știu , este admirația lui mărturisită, la un moment dat , pentru Mussolini ...]

" Dlor, pentru că dl **ministru de Justiție și guvernul vor să aibă** , cu un ceas mai

devreme, **această lege** , pe care eu o doresc să fie fructuoasă, să nu formeze încă o iluzie , ca și alte măsuri de **disciplinare a anarhiei**, vă urez să nu aveți de pe urma acestei legi și alte desamăgiri, cum ați avut și în urma altor **măsuri de disciplinare a forțelor anarhice**.

Dar adug : aceste forțe anarhice , aceste scormoniri a ceea ce formează elementul teluric în națiune, **de unde vin ?**

Asupra cui cade răspunderea acestei zdruncinări , acestei permanente tulburări a națiunii ?

[LD : atenție ! ... de fapt acum își spune gândul....]

Este oare nevoie de a legifera ,sau este nevoie de o voință hotărâtă care să accepte impopularitatea ?

O voință hotărâtă care să aibă în sufletul ei **conștiința destinului nației , și să nu aibă nevoie de această lege** , votată la iuțeală , ca să-i justifice măsurile !

Vedeți dvs , **nouă ne lipsește elementul eroic** : această lipsă am îndurat-o de-a lungul istoriei noastre . Ceea ce se face în **manualele didactice cu elementul nostru eroic** din trecut , este mai mult o **istorie oficială**, necesară pentru educația tinerei generații.

Să nu uitați că **în trecutul nostru nu există martiri ai niciunei credințe !**

În toate statele Europei credința religioasă mobiliza conștiințele și le vântura : noi am fost însă un popor sceptic. **Ne lipsește** ceea ce se numește **trecutul eroic**, vibrația interioară .

De aceea, și dvs, oamenii politici, **refuzați examenul eroismului**.

Examenul eroismului îți impune să treci dincolo de hoatrele legalității , atunci când ai conștiința că țara este în pericol.

Iar ratificarea acestei conștiințe eroice , nu o dă actualitatea , o dă ziua de mâine.

Ziua de mâine îți dă nota hotărârilor de azi de a reprima anarhia ! "

Șeicaru / 5 apr.'34

▫ **Legea - concluzie**

În concluzie : **legea dvs o socotesc un expedient, o socotesc o iluzie .**

Vreți să fie votată ? **V-aș vota , poate** , și cu legea aceasta ;

dar nu-i văd înăuntru puterea de a reprima anarhia !

Și nu o văd, fiindcă însuși regimul aceasta al sufragiului universal, pe care dvs îl apărați,

însuși acest regim poartă în structura lui organică germenul anarhiei !

Și atunci, **izvoarele anarhiei neputând fi oprite ,**

veți avea fie anarhia de extremă stânga , fie anarhia de extremă dreapta !

Și această anarhie de extremă stânga sau dreapta , veți vedea dvs

cum este salutată de aceia care sunt în opoziție și care râvnesc locul dvs.

În consecință, dle ministru, **eu nu consimt să votez legea**

decât cu această restricție a **restabilirii vechiului art. 13, [francmasoneria !]**

pe care o socotesc **obligatorie pentru conștiința mea.**

----- Pamfil Șeicaru / 5 apr.'34 -----

5.g.) Aurelian Benteiu * (raportor) , legea apărării statutului ,

(DAD, MO 39, șed .din 5 apr.'34, p. 1708-1714)

" sunt democrat prin sânge , prin ereditate , prin extracțiune socială și prin convingere "

Notă* -----

Avocat de prestigiu în Baroul de București.N.la 29 iun.1893, la Făcăeni, jud.Ialomița.

Deputat liberal ; ministru al Justiției între 29XI 1939 -3 VII 1940 , în guvernarea Gh.Tătăărăscu ;

În mai 1946, candidat PNL -Dinu Brătianu . În 1948, a fost radiat din Barou.

În nov.'48 - iun.1956 , condamnat .Eliberat pentru scurt timp, rearestat în 1957 și condamnat la

muncă silnică pe viață .Mort la Jilava, 27 iun. 1962 . (Cf.Cicerone Ioanițiu, Victimele terorii

Comuniste, Dicționar A-B , p. 180)

[LD : o **briliantă expunere juridică** , în sprijinul **doctrinei politice și guvernării PNL .**

Deși legea a fost elaborată special contra Gărzii de Fier, AB nu se referă explicit la G de F .

[LD : sublinieri, supratitluri , comentarii îmi aparțin .
// Pledoarie pentru **Legea apărării statului** - concluzii la dezbateri //
// Drept comparat : Legea apărării statutului // replică lui **Petre Andrei** //
// Ideologia liberală : **libertatea și ordinea** //
// **Monarhia** - criticile la lege // replică lui **Petre Andrei** ; asociere **Armd.Călinescu** //
// Drept comparat : Accepțiunea politică și juridică a libertății // replică lui **I.Petrovici** //
Accepțiunea **Gărzii de Fier** //
// Drept comparat : Franța - Declarațiile Drepturilor Omului // Legea asociațiilor //
// Drept comparat : Franța - reprimarea libertăților anarhice // referire **G de F** //
Viza **Consiliului Legislativ** // polemică cu **CCGiurăscu** //
// Drept comparat : **Ordinea politică și socială** - evoluția istorică și juridică a noțiunii //
// Drept pozitiv : legislația muncitorească // polemică cu **CCGiurăscu** //
// **Ordinea în stat** : constituționalitate // **parlamentarism** versus **partidocrație** : **Goga** //
// **democrație** versus **dictatură** : Șeicaru // "**actul de guvernământ**" : **Armd.Călinescu** //
// Legile represive : legile anterioare - legea Antonescu : **Armd.Călinescu** //
// Problema tineretului // Document integral **fișier PNL VII**
Aurelian Benteoiu / 5 apr.'34

▣ În apărarea legii

" Dle președinte, d-lor deputați, într-o **situație îngrijorătoare** , neputând s-o calificăm altfel, dacă avem curajul să privim realitatea în față, **guernul vine cu proiectul acesta de lege**, pentru **apărarea ordinii politice și sociale periclitare**.

"S-au adus **critici numeroase** de oratorii opoziției , cari s-au perindat la această tribună, întemeiate unele **pe considerațiuni sociologice-juridice** - dl Andrei - altele **pe considerente istorice** - dl Giurăscu și Petrovici - **altele filozofice** - dl Petrovici , unele **diletante și simplist opoziționiste**.

"Este o lege de un covârșitor interes . **Voi combate aceste obiecțiuni** rând pe rând, **demonstrând legitimitatea legii** în rațiunea și în cadrul dreptului pozitiv, demonstrând **necesitatea ei** din cauza **insuficienței mijloacelor de represivitate** , rezidând din legiferările anterioare - le voi combate toate aceste obiecțiuni , presupunând că ele au fost făcute în numele partidelor de opoziție din pură convingere.

" **A presupune că , cel puțin în parte, aceste obiecțiuni se datorează oportunismului și dorinței de captare a simpatiei unei anumite grupări** [**Garda de Fier**] , rezultat al unei **deraiieri morale** care ne reamintește dureroase evenimente recente , ar fi să ne aducem aminte de acea **catastrofă de cale ferată de la Ciucea**, unde s-a văzut că în vaierea morții și în iadul durerii muribunzilor , s-au găsit , totuși , unii **indivizi , cari să prindă prilejul de a realiza anumite profituri . "** (**aplauze la PNL**)

Aurelian Benteoiu / 5 apr.'34

▣ Legea apărării statului

▣ Drept comparat

"**Legea aceasta nu este o inovație** , nici în țara noastră , nici în toate celelate țări ale Europei , care au **aceeași structură constituțională** ca și a noastră , care sunt **constituite din punctul de vedere al dreptului public pe aceleași baze** , legea aceasta a răsărit într-o **ambianță legislativă internațională** , care o justifică cu prisosință.

"S-a legiferat recent în **Cehoslovacia**, republică democratică . În octombrie 1933, statul cehoslovac a simțit nevoia să vină cu o lege pentru apărarea ordinii în stat .

După război, în alte țări vecine nouă, în **Jugoslavia** , de exemplu, printr-o lege din 21 august 1921, acum 13 ani, s-a legiferat apărarea ordinii în stat .

În **Ungaria** , de asemenea , printr-o lege intitulată <Pentru o mai bună asigurare a ordinii în stat > În sfârșit, deși nu legiferată chestiunea, dar semnalată necesitatea legiferării , în **Elveția** , s-a pus aceeași problemă și s-a ajuns la concluzia că este nevoie de o lege pentru apărarea ordinii în stat . Supusă referendumului,

legea a fost respinsă cu o infimă majoritate. Aceasta nu înseamnă că semnalarea necesității unei asemenea legi, receptată de atâtea minți îngrijorate, în Elveția, de ordine în stat, nu trebuie avută în vedere.

Dar ni s-a spus în această privință de către **d-l Andrei** [**rezumă și parafrazează**]

nu trebuie să tragem concluzia necesității unei asemenea legi în Țara Românească, pentru că altele sunt împrejurările din aceste state, altele necesitățile care determină aceste legiuri; că în acele state principalul argument era cel al apărării unității naționale; că în țara noastră această unitate nu este periclitată; că apărarea trebuie făcută întărind armata, nu cu legi ... etc etc ..

[**între Bentoiu și Andrei se încrucișează niște opinii contradictorii ...**]

"Prin urmare, într-un stat modern, care este stat de drept, soluția este și trebuie să fie o soluție legală."

Aurelian Bentoiu / 5 apr.'34

▫ **Ideologia liberală .**

▫ **Libertățile și Ordinea**

[**LD : Bentoiu răspunde criticilor urmând obiecțiile oratorilor .**

Fără a trăda cu nimic fondul, eu le decantez problematic. De aceea, nu le dau în ghilimele]

S-a mai zis : în ce constă această ordine ? Ce înțelegeți prin ea ?

Înțelegeți prin ordinea politică și socială **ideologia liberală ?**

Stăpânit de polemica politică și de o prelungire a acesteia ,

DI Andrei a amintit că ideologia liberală este perimată , că nu mai există, deci nu mai trebuie apărată prin lege .

[-----]

Aurelian Bentoiu / 5 apr.'34

▫ **Atitudinea PNȚ**

▫ **Legislația represivă**

DI Andrei a trecut mai departe și a spus, criticând un text care figura în prima redacție a proiectului, astăzi neexistent : **voți să apărați monarhia ?**

Voți să prevedeați pedepse pentru delictul de a fi atăcată Monarhia ?

Monarhia nu se poate apăra cu legi, nu se poate apăra cu represiune penală

Monarhia se apăra prin propria sa autoritate morală , care există sau nu există, dar nu poate să-și aibă ca sursă o lege votată de Parlament

[**LD : dar în 30 decembrie 1947, cum a fost ?**]

D-lor, **s-a suprimat acest text nu pentru inutilitatea**, înțelegă în sensul acesta de d-l Andrei, **ci pentru că**, în această privință **există texte de lege anterioare**, legi votate cu asentimentul PNȚ, care, cu acel prilej și-a spus cuvântul printr-un reprezentant, care începea cuvântarea lui prin a declara că este mandatarul întregului partid.

La 1924, când s-a votat prima **lege Mârzescu**, cu care prilej diversele partide și-au definit atitudinea lor față de **acea primă lege a asigurării ordinii**, se spunea **în numele PNȚ :**

< D-lor, garantarea liniștii publice ! Dar cine poate să fie contra ?

Eu subscriu la principiul că liniștea publică trebuie să fie garantată sub toate formele și cu toate mijloacele ; **eu subscriu în numele partidului meu la principiile cu care dvs vreți să sancționați** care ar lovi în ceea ce ne este mai scump tuturor : **menținerea neștirbită a actualei alcătuiți sociale.**

Toate curentele de desagregare socială nu trebuie să-și aibă loc în țara noastră ; ele trebuie să fie reprimate, pentru că orice atentat la bazele fundamentale ale constituirii noastre ca stat, mai ales în momentul încheierii lui, **constituie o crimă** .[.....] >

Așa întâmpina PNȚ prima lege din seria legilor concepute ca necesare a apărării ordinii în stat .

Cuvintele sunt publicate în Monitorul Oficial - debateri parlamentare - din 28 ianuarie 1925, și **am satisfacția să constat astăzi consecvența partidului**, prin cuvintele atât de judicioase rostite de dl deputat **Armand Călinescu**, care **a avut curajul să privească realitatea în față**, acea realitate crudă pe care actualul proiect de lege voiește s-o încadreze, **și a arătat și a mărturisit necesitatea legii - cuvintele d-sale sunt reprezentative și angajează partidul.** "
Aurelian Benteiu / 5 apr.'34

▣ **Legea apărării statutului**

▣ **Accepțiunea juridică a libertății**

" Între obiecțiunile aduse, s-au făcut **variațiuni pe două teme**: pe **tema libertății** și pe **tema ordinii**.

Am auzit cuvinte impresonante rostite în formularea unor aprehensiuni și temeri.

Este o lege draconică, s-a spus, este o lege anti-liberală, care gâtuie libertățile și nu putem concepe cum se vine din partea Partidului Liberal cu o asemenea lege.

" D-lor deputați, **noțiunea aceasta de libertate**, este o noțiune care trebuie înțeleasă **nu în sensul diletant și profan**, în care adesea se rostește,

ci din punct de vedere limitat și **în accepția precisă a științei dreptului.**

Dacă orice știință este cea ce a spus un mare **filozof francez: < une langue bien fait >**, în **vocabularul dreptului**, cuvântul de libertate are o accepțiune precisă.

Dacă înțelegeți noțiunea așa cum trebuie să fie înțeleasă, de gătuirea libertăților, de lege ntili- berală nu poate fi vorba. **Sunt două accepțiuni ale cuvântului.**

Există o libertate anarhică, concepută delictuos, libertate fără nici o limită, libertate care înțelege că există numai atunci când își poate îngădui cineva orice.

Ei bine, această libertate anarhică nu înțelegem să o tolerăm;

pe aceasta înțelegem cu adevărat să o gătuiți,

pentru că nu voim să facem din noțiunea de libertate o poartă pentru toate aventurile (aplauze la PNL)

Există însă o altă accepțiune, și singura posibilă, **în cadrul dreptului și științelor sociale.**

Este cea libertate despre care **Montesquieu** spunea că constituie în a face

< ce que les lois permetent >, **ceea ce legile permit, este cea libertate limitată,**

care face posibilă coexistența și acordul tuturor libertăților.

Și, din acest punct de vedere, **libertatea condiționată legal, libertatea limitată,**

pentru a face posibilă înfruptarea din această binefacere a tuturor câți coexistă în cadrul

aceleiași societăți, pentru apărarea acestei libertăți, avem nu numai dreptul,

dar și datoria să venim cu toate măsurile legislative care să-i asigure existența. "

"Am auzit în această privință **unele obiecțiuni aduse de dl Petrovici,**

consecvent, de data aceasta, în interpretarea noțiunii de libertate cu șeful său,

[Octavian Goga] dar inconsecvent, fără îndoială, cu noțiunea precisă, științifică,

a noțiunii de libertate, și în dezacord cu toți marii gânditori în domeniul dreptului public.

D-sa, făcând o incursiune în istorie, spunea: pe vremuri, Rosetti, liberal,

a rostit cuvintele memorabile că poporul nostru, care veacuri întregi

a trăit într-un regim de opresiune, are nevoie de libertate,

de o libertate chiar nelimitată, desfănată, spunea d-sa.

"D-lor, **acest optimism naiv, pe care și l-au putut permite strămoșii noștri,**

era posibilă în acele vremuri. **Și Vodă Cuza, când a introdus pentru prima dată Codul Penal,**

tradus după cel francez, în țara noastră, se știe că **în discuția cu Kogălniceanu**

a afirmat cu tot optimismul că poporul nostru nu are nevoie de o represiune prea mare

penală, pentru că este blând din fire și el nu poate concepe

că se va deda la săvârșirea tuturor delictelor prevăzute în cod. "

Aurelian Benteiu / 5 apr.'34

▣ Depresiunea economică - depresiunea morală

▣ Accepțiunea de libertate la Garda de Fier

" Dar, de atunci și până acum , vremurile s-au schimbat .Nu numai atât , un adevărat cataclism economic , care zguduie lumea întreagă , își rezervă efectele țării noastre .

Depresiunea economică, determină totdeauna **depresiunile morale**.

O anumită generație , în privința psihologiei căreia cred că vă pot spune cuvinte adevărate și destul de interesante , se găsește , din cauza depresiunii morale , **la răscrucea tuturor dezorientărilor posibile**.

Din această cauză, **recentele evenimente** au trebuit să zguduie toate conștiințele și sufletele celor cu simțul răspunderii.

" Cum, d-lor ? Când pentru a se organiza , un partid politic recurge la **formațiuni militare**

- și în această privință mulțumim pentru partea de prețioasă documentare , pe care a adus-o la tribună dl Armand Călinescu -

când un partid politic , care înțelege să-și difuzeze ideologia **se organizează în batalioane**, cu **plutoane** , cu **frăție de cruce**, cu **secret** în ceea ce privește legăturile dintre membrii și scopurile și obiectivele ce urmărește, un partid la care se găsesc **petarde și revolve** , și tot soiul de **mijloace pentru săvârșirea violenței**, **liste negre de poscriși** , **jurăminte pentru suprimarea** anumitor fruntași politici care și-au înscris pentru vecie numele în istoria acestei țări, când **un șef de guvern** de valoarea lui Ion Duca , **cade suprimat** de o mână criminală sau inconștientă - ziceți-i cum voiți - asemenea **manifestări de violență organizată** , mergând de la **petarde și revolve** până la cea mai **hidoasă violență morală** , nu sunt **simptome care să impună oamenilor politici cu răspundere în această țară** , luarea de **măsurî împotriva unor fapte morbide și vădit antisociale ?**

În campania electorală , în satele din județul lui, înainte de asasinarea lui Duca , a cunoscut **fapte care l-au îngrozit**. A găsit sate în care **preotul**, înregimentat în această așa zisă formațiune politică, când se ducea cu botezul de zi întâi , săvârșea împotriva poporenilor **violența morală de a-i pune să jure în prealabil că vor vota cu "Garda de Fier"** [.....]

În asemenea împrejurări , este posibil să se spună că **mișcarea nu are repercusiune în masse și că se va duce de la sine ?** Nu este să greșim prin optimism și să privim realitatea îngrijorătoare de astăzi , cu **mentalitatea naivă a străbunilor** de acum o jumătate de veac ? D-lor, netăgăduit că asemenea fapte reprezintă primejdii care trebuiesc reprimare ."

[Aurelian Benteiu](#) / 5 apr.'34

▣ Declarația Drepturilor Omului

▣ Franța - evanghelia libertății

" Netăgăduit că **represiunea își găsește justificarea și în soluțiile date în alte țări** , concomitent cu noi, sau, în sfârșit de dată recentă .

Netăgăduit , de asemenea, că **nu se poate invoca nici acea libertate anarhică nici că se restâng libertățile**.

Pentru că în toate țările și în toate timpurile , **când ordinea socială și politică au fost amenințate , regimul politic** , dacă a fost legitim - și în această situație ne găsim noi - s-a crezut în totdeauna și **s-a acordat de toți teoreticienii dreptului public** , că e în drept **să se considere în legitimă apărare**.

Iar un regim politic , care se găsește în stare de legitimă apărare , **are dreptul să-și organizeze apărarea sa** (**aplauze la PNL**)

"Suntem acuzați de antiliberalism , de gâtuitori ai libertăților ?

Afirm că **patria evangheliei libertății este Franța** .

Ea a formulat **Declarația Drepturilor Omului** .

Ea a difuzat în toată lumea crezul de libertate și civilă și politică .

Suntem cu toții de acord că **ea a fost educatoarea omenirii întregi în școala libertății**.

Ei bine, este bine **să vedem cum s-a înțeles libertatea** în această patrie a libertății .

Acum 30 de ani și ceva , regimul republican se simțea primejduit de uneltrile unei mișcări monarhiste. Franța suferea încă de la 1871 de asemenea turburări. Se aplicase până atunci legea de drept comun , prin extensiune și interpretare , dar se protesta întotdeauna împotriva unei asemenea aplicări .

În codul adnotat a lui Garson, se poate vedea **statistica condamnărilor** de acest soi. Condamnărilor pronunțate de **Consiliile de război de la 1871-1879**, în 8 ani, în legătură cu represiunea Comunei insurecționale, se urcă la 10.137 , dintre care **3.575 de deportați în Guyana** .

Aurelian Benteiu / 5 apr.'34, retro '1901

▣ **Franța - Legea asociațiilor**

▣ **Reprimarea libertăților anarhice**

▣ **Drept comparat**

[LD : probabil din această lege a lui Rosseau Waldeck , s-au inspirat și guvernele românești, când, prin Jurnal de Consiliu, au dizolvat asociații și partide politice.

Este categoric însă că această prerogativă acordată guvernelor ... poate da naștere la abuzuri din partea executivului]

" Când în 1900-1901 , invocându-se **libertatea de credință și intangibilitatea azilelor credinței**, bisericile și asociațiile religioase , se făceau **agitațiuni împotriva regimului republican**, de către preoții congreganiști, a venit atunci **acel mare om de stat** , fără îndoială cel mai mare orator al Franței secolului trecut,

Waldeck Rousseau , cu legea asociațiilor din 1 iul. 1901 , **a dizolvat congregațiile și a confiscat averile** , și nu a fost acuzat de gâtuirea libertăților , tocmai pentru că **reprima libertatea anarhică** .

Au rămas memorabile cuvintele lui **Waldeck** , rostite în acea împrejurare :

< **Înțelegem ca bisericile să rămână deschise credinței și pentru totdeauna închise agitațiilor anarhice** .>

Art.13 din acea lege spune :

< **Dizolvarea congregațiilor sau închiderea oricărui sediu al lor,**

)! poate fi pronunțată printr-un decret al Consiliului de miniștri > ...

)! nu printr-o sentință și cu examinarea și cenzurarea autorității judecătorești ;

)! pentru că s-ar fi înregistrat rezultatul regretabil pe care ni-l semnala , citind **deciziunea Înaltei Curți**, dl deputat Călinescu .

Asemenea fapte și asemenea primejdii când se produc, nu pot să fie ,

în ce privește **represiunea lor**, decât de **resortul puterii publice politice, a executivului.**

Judecătorul nu are nici viziunea integrală și reală a realității, în care trebuie să dea soluțiunea, și nici căderea constituțională.

E aceasta o zonă interzisă judecătorului , de litera precisă a Constituției , care s-a invocat de atâția colegi din opoziție, diletanți în dreptul public, dar de altfel foarte loquaci.

Consiliul Legislativ ....

- **CCGiurăscu** (PNL-g.) : **Cei din Consiliul juridic sunt tot diletanți ?**

- **Benteiu** : D-le Giurăscu, **dacă** în mod sincer **vrei să te documentezi** asupra acestei chestiuni a neconstituționalității, fă-mi cinstea și mă ascultă cu atenție, și-ți voi arăta **nu incompetența Consiliului Legislativ, ci pripirea în redactarea avizelor pe care le dă.**

E regretabil pentru membrii Consiliului Legislativ **că au trecut această opinie** în aviz .

Vei fi de acord cu mine la terminarea concluziunilor mele. (**aplauze la majoritate**)

- **CCGiurăscu** : D-le Benteiu, **dacă nici opiniunea Consiliului nu face autoritate** în materie de lege, nu știu cui să mă adresez.

- **Benteiu** : **Este un aviz consultativ**, nu obligatoriu .

- **CCGiurăscu** : Și dacă este consultativ, nu este mai puțin **organ de specialitate** .

- **Bentoiu** : Dle Giurăscu, aceasta nu înseamnă că oricine nu primește leafă , în calitate de membru în Consiliul de Stat , nu cunoaște dreptul public, și că **avizul Consiliului de Stat este o dogmă** , care se impune acelor care și-au dat mai multă osteneală în cercetarea unei probleme de drept public.
Vă voi demonstra geometricește greșala Consiliului de Stat .
- **Leon Pșepelinski** : Dle Giurăscu, **este un aviz, dar nu o sentință** .
Aurelian Bentoiu / 5 apr.'34, retro' 1848 , 1914

▣ Ordinea politică și socială

▣ Evoluție istorică și juridică

[LD : este foarte interesantă polemica juristului cu istoricul , privind argumentele istoricului , față de argumentele juristului. Dacă această argumentare este pe terenul ideilor . În orice caz , este un semnal privind măsura , ponderea , relativitatea exemplilor , în ambele cazuri.]

" S-au făcut **variațiuni interesante pe noțiunea ordinei** , pe care vrem s-o apărăm , și , analizându-se această noțiune de **ordine politică și socială** , afirmându-se apoi , ceea ce este exact în principiu și în generalitate , că **noțiunea are un sens relativ** , s-a zis : **nu cumva cocepeți ordinea într-un mod greșit și vă pripiti cu această lege ?**

A venit **dI Giurăscu cu două exemple care nu se potrivesc** deloc cu materia care trebuie legiferată. Ne-a spus : chestiunea de a ști ce trebuie înțeles prin ordine politică și socială , prin ordine publică , **variază cu timpul** , variază **după complexul împrejurărilor sociale și politice** . **Idealul însăși al unei societăți** ,

nu este același astăzi ca peste 10, 15 ani. Ne spunea d-sa : **nu cumva această lege devine cătușe pentru pașnica și necesara evoluțiune a statutului nostru ?**

"D-sa , ca orice istoric , firește , caută să verifice **primejdia legii actuale** , referindu-se la anumite **evenimente din trecut** . Ne spune d-sa :

aduceți-vă aminte la 1848 exista o ordine stabilită

, contrariantă pentru poporul nostru , un regim de umilință , un regim care nu era de dorit , nu constituia un ideal. Atunci drapelul revendicărilor l-a luat **Ion Brătianu** , el a fost acela care **a inițiat insurgența împotriva ordinei stabilite** , iar ceea ce a rezultat din această **revoluțiune** , hotărât nu poate dezaproba nimeni.

D-lor este incontestabil. dar să vedem **ce se poate înțelege** , în această privință , **prin ordine publică** , ordine care-și legitimează dreptul de a se apăra .

La 1848 , în patrimoniul omenirii din acel timp , intraseră , în ceea ce privește drepturile publice , cuceririle revoluției franceze . **Regimurile opresive nu mai erau legitime și erau subminate în toate țările** . Prin urmare , exista o ordine stabilită , dar împotriva a ceea ce , **în conștiința omenirii de atunci** , se adâncise , deci **reprezenta o întârziere** , care **ducea la opresiune** .

A doua împrejurare . **Ne spunea d. Giurăscu : nu vă aduceți aminte că înainte de război existau în această țară latifundii și vot restrâns ?**

Aceea era ordinea stabilită. Or , **Ion I.C. Brătianu a luptat pentru înfăptuirea acestor două reforme și era calificat atunci , de Carp , drept revoluționar** , care se insurgă împotriva ordinei stabilite .

"Ei bine , d-lor , situațiunea este aceeași. **Era spiritul public câștigat și în toate spiritele intrase convingerea că este ceva morbid în repartitia proprietății funciare** . Acest regim , ca și **votul restrâns** , era virtualmente condamnat .

Atât este de adevărat aceasta , încât **legea de expropriere** pentru **cauză de utilitate națională** , a fost **numai aparent o lege de constrângere** .

Ea a fost votată , tocmai de aceia cari aveau să-și vadă , mai târziu , moșiile amputate .

(**aplauze la majoritate**) Prin urmare , **exememplele aduse nu se potivesc** cu situația și , în această privință , îmi îngăduiți , dle Gurăscu să vă spun că **această chestiune este tranșată în doctrina dreptului public** , și , tocmai de aceea , cred că , **la cercetările dvs de istoric** , **dacă ați fi consultat** , cu acest prilej , și această disciplină , neapărat necesară ,

disciplina științifică a dreptului public,
altele erau să fie cuvintele rostite de dvs de la această tribună. "

Aurelian Benteoiu / 5 apr.'34

▣ **Ordinea politică și socială**

▣ **Drept comparat**

" Iată ce citesc în Hauriou , netăgăduit **cel mai robust spirit juridic** pe care l-a avut Franța în **dreptul public** : < În primul rând, **ordinea socială** este **o organizație a societății pe anumite baze** , în vederea de a asigura cât se poate mai bine **subzistența grupului** , de a asigura **realizarea unei civilizații** și, de asemenea, în vederea de a obține prin echilibre apropiate , **mişcări lente și uniforme** a ansamblului situațiilor și relațiilor sociale .> Și mai departe : <**Ordinea socială cea nouă**, nu se realizează fără intervențiunea unui **fapt voluntar al omului** , nu se concepe refacerea totală a societății , într-un singur moment , ci numai **refaceri succesive și parțiale** .> În sfârșit : <**Sunt anume baze ale societății** atât de profunde , încât în principiu **remanierile nu trebuie să le atingă** . > Mai departe, o singură frază : < **Ansamblul relațiilor** create între **patroni și uvrieri** , în marea industrie, ne furnizează **un exemplu contimporan al unei reorganizări de acest gen** . >

"Vă rog, d-lor deputați, să **reflectați la acest exemplu. Nimeni nu pretinde că societatea aceasta n-are dreptul să evolueze , dar prin mișcări lente și uniforme, prin refaceri parțiale, prin echilibre apropiate** , cum spune Houriou. "

A.Benteoiu / 5 apr.'34

▣ **Legislația muncitorească**

▣ **Nebunia roșie**

" Ia închipuiți-vă dvs că, în locul **realizării lente** a acelei minunate legislații muncitorești, **ansamblu de norme legale** , de protecțiune pentru lumea muncitorească , lume care a pacificat spiritele , în această privință , **susceptibil, desigur, de a se ameliora pe fiecare zi, s-ar fi dat curs nebuliei roșii** care tindea la **impunerea totală și subită a tuturor protecțiilor muncitorești. Am fi ajuns la stările din Rusia**, pe care cred că nimeni dintre cei prezenți **nu o doresc țării noastre.**

Benteoiu /

▣ **Ordinea politică și socială**

▣ **Drept pozitiv.**

[Citând tot din Houriou]

"În sfârșit, trebuie să pornim de la acest principiu , că **dreptul pozitiv** < est un composé d'ordre social , saupudré de justice > , **un compus de ordine socială** , care este **imperativul suprem și categoric în domeniul dreptului, presărat cu justiție.**

Un ideal de justiție, total, nu poți să-l realizezi ; justiția realizează cât este posibil și progresiv.

Dar ordinea, aceasta nu mai constituie un imperativ condițional, ipotetic, ca toate celelate norme ale dreptului, ea este un imperativ categoric , considerat chiar de Constituție deasupra ei însăși. "

"În sfârșit , < **Ordinea socială stabilită** este aceea care **ne separă de catastrofă.**

Ordinea socială reprezintă un minimum de existență și justiția socială este un lux, de care, într-o oarecare măsură, te poți dispensa, în măsura în care n-o poți realiza. >

PNL-1 .... PNL-2

[CCGiurăscu dorește să intervină ; Bentoiu nu- i mai dă voie , vrând să-și continue pledoaria pentru lege ; Giurăscu îi replică că nu a demonstrat nimic .]

- **Bentoiu** : " Dacă vă place să credeți așa, **fiți fericit cu această afirmație** "

Bentoiu / 5 apr.'34

▣ **Ordinea în stat**

▣ **Regimul constituțional**

▣ **Democrația parlamentară versus monopartidocrația**

" Care este ordinea socială și politică pe care vrem s-o apărăm ?

Acel minim, acele baze esențiale, despre care Hauriou ne spune că sunt indispensabile , **căci fără ele mergem la catastrofă.**

Care sunt , ca să le identificăm complet, în regimul dreptului actual, în structura constituțională a statului , **în momentul de față ?**

Simplu. O spune d-l ministru în **Expunerea de motive** și o știm cu toții :

este regimul parlamentar democratic, este structura constituțională a țării, este sufragiul universal , ca mijloc de degajarea a voinței colective .

" Ei bine , **este în primejdie această bază** , sunt **în primejdie aceste lucruri** , **în momentul de față ?**

... **Am avut stupefacția** să aud de la această tribună , în discuția la Mesaj,

pe acela [Goga] care ne-a înălțat tinerețea odinioară cu **puterea talentului său poetic** , afirmând în ordinea politică , lucruri despre care nu știu ce să cred .

Mi-am pus : explicația poate să consistă în faptul că, coborât din stratosfera imaginației sale poetice pe tărâmul realităților politice și sociale , poate să fie asemănat cu **albatrosul lui Baudelaire** , care merge foarte stângaci pe pământ :

< Ses ailes de géant l'empe[^]chent de marcher > Ce spunea d-sa **[Goga]** în declarația la Mesaj ?

< Autoritatea căzută în noroi [.....] Svârcolirile votului universal de întâia etapă , așa zisa democrație , votul universal a devenit un obstacol pentru dezvoltarea și întărirea țării [....] la lumina fulgerelor care amenință noțiunea de patrie , s-a întezărit o nouă concepție de stat , grefată pe principiul autorității și naționalismului integral .Mulțimea însăși .>

)! Veți vedea ce gravă afirmație : anume că **tot ceea ce s-a putut selecționa ca o elită socială din masele acestui popor, rămâne obtuz și incapabil să înțeleagă** imperativele clipei și realitățile care ne înconjoară , și că **adevărul se recepe numai de mulțime** , care, cu intuiția ei , **găsește o deslegare în noile curente :**

< s-a pornit această mulțime să-și elaboreze ca percepțele >

- ei, d-le Goga , **"mulțimea"** dacă o lași pradă tuturor dezorientărilor , **elaborează două forme de salvare : unele colorate în roșu** - și nu știu dacă le vreți pe acelea - și **altele, acelea pe care le-ați dori [naționaliste]** , dar când se deslănțuie furtuna este foarte greu , d-le Goga , **care copaci vor fi desrădăcinați.**

PNL-1 .... PNL-2

- **CCGiurăscu** : Cei mai putrezi !
- **A.Bentoiu** : Dle Giurăscu, să nu discutăm ....
- **CCGiurăscu** : Este mai preferabil pentru dvs ....

- **Bentoiu** : Fiindcă poate v-ași găsi foarte multe puncte găunoase în propriul partid, și nu v-ar plăcea. Lăsați vă rog aluziile deoparte .
De altfel, se pare, **ideologiile sunt pe același plan : nu sunteți de partea sistemului dictatorial al d-lui Goga ; sau mărturisiți-o !**

" Mai departe [**citând pe Goga**]

< Închegarea tuturor forțelor națiunii într-o **monopartidocrație productivă** , după atâta vreme de dezbinare , **preocupă astăzi psihologia masselor** ce au început , de jos în sus, să se afirme în țară cu o putere neobișnuită . >

Ei bine, d-lor, **la asemenea rătăcirii ce să răspund ?** Rămâne o constatare de făcut .

Pe planul ideologic democrația este atăcată .

Atăcarea democrației în chipul acesta și difuzarea în mase a unor asemenea idei , nu constituie netăgăduit o primejdie care trebuie reprimată ?

Dacă se oprește la discursuri , desigur, nu.

Dacă trece la organizarea violenței, netăgăduit, da.

Asemenea primejdii , numai în starea lor de virtualitate , pot fi prevenite ;

dar dacă ai naivitatea și inconștiența să aștepti să dea roadele, nu mai poți să le reprimi.

D-lor, **suntem democrați** , toți din această incintă. **Eu unul, și generația căreia îi aparțin, sunt democrat prin sânge , prin ereditate , prin extracțiune socială și prin convingere ;**

căci , din tot **ce am citit ca teorie politică** , de la cei mai mari gânditori , care au abordat problema , considerând **aprecierile și pro și contra** , mi-a rămas convingerea că

tot regimul democrat este cel mai preferabil " (**aplauze la PNL**)

Aur.Bentoiu / 5 apr.'34

▣ **Dictatură ? Democrație ?**

▣ **Legea apărării statului**

[**LD** : Una din două : ori și Bentoiu nutrea oarecari simpatii pentru **"personajele providențiale"** ori ... a alunecat și el pe panta polemicilor quasi bășcălioase atât de vehiculate în epocă .

Timpul va demonstra că , **și în România , se vor găsi amatorii de dictatură ...**

În fond, eu urmăresc ceea ce , deocamdată , este total eludat :

apetitul dictatorial al lui Carol II . În 1939, AB va deveni ministru de Justiție în gov.Tătăărăscu

Dar , atunci, **în 1934**, se poate spune că **generația sa**, prin cultură și credință politică,

se identifica cu regimul democratic. Cum va evolua ea, vom vedea ....]

" Am auzit astăzi , de la această tribună , **convingerile sincere ale prietenului Șeicaru** , convingeri dezinteresate și determinate, poate, de **admirația care l-a covârșit** , privind **realizarea lucrărilor publice în Italia** , sau din alte țări.

Dar vedeți că, concluziunile care se trag din aceste lucrări, pot să fie diferite.

Trebuie **să aprofundăm nițel problema** , pentru că **nu putem accepta așa ușor** că este bine **să imităm un regim adoptat și aplicat în alte țări**, și aceasta pentru mai multe motive.

În primul rând, **o dictatură poate să fie bună** , dar are nevoie de **personajul providențial** , care să fie acel arhitect despre care ne vorbea dl Pamfil Șeicaru ,

înzestrat **cu viziunea istorică a viitorului națiunii** .

Ei bine, **Italia a avut norocul să-l găsească . Poate și Germania .**

Dar s-ar putea ca noi să nu-l găsim , căci pe cine am pune ?

Pe dl Goga ? Mi-e teamă că **la sfârșitul dictaturii d-sale** , nu-i va ajunge d-lui Petrovici **tot pesimismul lui Schopenhauer ca să facă bilanțul !** (**mare ilaritate la majoritate**)

Pe cine altul să-l punem ? **Și apoi , de ce să privim numai trecutul apropiat ,**

și să nu privim în orizonturile mai largi ale istoriei , această problemă ?

Eu știu că , **în perspectiva istoriei, și într-un trecut mai îndepărtat , s-au văzut atâtea exemple de rezultate catastrofale ale dictaturilor.**

Dl Giurăscu le știe mai bine decât mine, toate acestea.

Eu nu le mai reamintesc , pentru a restrânge cuvântarea mea.

Sub Wilhelm II , n-a fost un adevărat **regim dictatorial** ?

Dar nu se lansa, și atunci, **în fiecare săptămână un nou transatlantic și lucrările publice în Germania** nu impuneau admirația tuturor ?

Dar nu era prezent dictatorul la fiecare **asociație studentescă** ?

Nu era **inițiatorul tuturor academiilor** ?

Nu **vorbea poporului atât de des** , încât nemții repetau speriați de loquacitatea lui :

< **Er hat Wieder geshprochen** > ? " [< **Iar a vorbit !** >- trad **Mălina**] ?

Ce s-a ales din regimul lui Wilhelm II ?

Vi s-a afirmat astăzi de la această tribună și este exact :

din dictatură rezultă sau război sau revoluție,

și nu trebuie să ne epateze rezultatele uni dictaturi și roadele care se pot culege în cadrul unei generații. **Să ne gândim la putințele prăbușirii și la primejdiua de a acoperi , sub edificiul dictatorial , câteva generații care ne vor urma."** (**aplauze la majoritate**)

Prin urmare, d-lor, **eu rămân pentru regimul democratic,** în care credem cu toții,

și rămân , de n-ar fi altceva, decât pentru că **este regimul care asigură o posibilitate medie de viață, suportabilă tuturor.**

Și geniilor care râvnesc la dictatură, și inteligențelor comune ,

ba trăesc - și din considerente de umanitate trebuie să trăiască - **și cretinii ,**

pentru că noi **nu putem să aplicăm rețeta dictatorială și să-i castrăm**

pentru a nu-și putea perpetua prostia ; (**aplauze prelungite la majoritate**)

de n-ar fi decât pentru **argumentul lui Socrate** care, acum atâtea veacuri

- cuvintele i le reproducea **Platon în " Republica " -**

întrebat : cum ar trebui în **statul ideal** - vedeți era obsesia culturii mai vechi ,

construcția apriorică a unui stat ideal - cum ar trebui , în statul ideal ,

tratat **un om cu totul eminent, un geniu ?**

< **L- am onora** - răspunde Socrate - **ca pe o ființă demnă de admirație** ;

dar după ce i-am atras atenția că **nu sunt asemenea oameni în statutul nostru**

- și că , la urma urmei , nici nu trebuie să fie - **i-am unge capul cu untdelemn**

- semn de cinste - **i-am pune coroana pe cap și i-am escorta până la frontieră .>**

(**mare ilaritate , aplauze prelungite la majoritate**)

D-lor, tocmai pentru **putința acelei evoluții lente** și al **realizării progresului ,**

în ritmul penibil de încet în care se realizează , și trebuie să fie realizat ,

în concepția oamenilor cu simțul realității , optez pentru regimul democrat

Și , terminând **considerațiunile mele asupra acestei chestiuni a ordinii în stat**

- revenindu-i acestei legi cinstea de a o apăra - sfârșesc cu o imagine , cu o comparație :

o lege, un regim de organizare socială este ca și un pom .

Nu pe toate meridianele anumite specii de pom fac fructe.

Mărul , mi se pare - sau nu știu care specie de pom - **există și în Japonia .**

dar **Blasco Ibanez** ne spune că nu face altceva decât ... **flori,**

care se întrebuintează de japonezi la sărbătoarea primăverii ; **fructe nu face .**

Prin urmare, **s-ar putea ca regimul dictatorial să nu dea fructe la noi.**

Dar mai ales este o altă chestiune , dacă am asemănat un anumit regim cu un pom:

pentru ca pomul să-ți dea roade , cel dintâi lucru este **să nu arunci cu pietre în el ;**

și rostul legii de față este de a împiedica să se arunce cu pietre

în pomul democrației " (**aplauze prelungite la majoritate**)

PNL- LANC ....

- **Nichifor Robu** : Dar **omizile din pom** , care otrăvesc fructele și pe cei care le gustă , Noi nu putem înghiți odată cu fructele , și omizile.

- **Bentoiu** : Dle Robu, noi nu vrem să-ți luăm programul d-tale , căci , pentru numele lui Dumnezeu , dacă am trece în programul nostru programul d-tale , **ai rămâne un șomer politic .** (**ilaritate**) Prin urmare , **rămâi la convingerea d-tale și eu la ale mele. Eu am adânc ancorată în suflet credința că**

sunt naționalist , în sensul sănătos al cuvântului .

Nu ne putem potrivi la mijloace ; urmăm fiecare pe drumul lui. "

Aurelian Bentoiu / 5 apr.'34

▣ Legea apărării statului .

▣ Constituționalitatea legii

▣ "Actul de guvernământ "

" S-a spus că această lege este neconstituțională.

De neconstituționalitate nu poate fi vorba , și iată de ce :

Există două mersuri, două ritmuri posibile în cadrul unei societăți :

unul ritmul comun, normal.

Orice conflict moral , și pe planul dreptului privat și pe cel al dreptului public , se rezolvă de către puterea judecătorească .

Sentința se execută în numele Regelui .

Sentința se dă pe baza legii, iar legea trebuie să fie constituțională .

Acesta este mecanismul normal .

Însă legea astfel organizată , nu acoperă suprafața tuturor necesităților

în cadrul tuturor necesităților în cadrul unei societăți organizate

și **tocmai** pentru acele puncte , pentru acele unghiuri ,

unde legea de drept comun nu bate și nu poate să asigure soluțiuni eficiente ,

însăși Constituția prevede în art. 107 ,

că revine puterii executive , guvernului,

putința să dea soluții pe cale de act de guvernământ .

care este sustras puterii judecătorești .

De ce ? Pentru că este deasupra Constituției , privit de Constituție ca posibil și permis,

dar este socotit de Constituție deasupra ei , pentru că asemenea acte se încadrează

în dictonul strămoșilor noștri : < *salus publicae superm lex* >

[LD . rând șters ... completează]

Iată , după art. 107, puterea judecătorească nu are căderea de a judeca

actele de guvernământ , precum și actele de comandament cu caracter militar .

Puterea judecătorească nu are căderea să judece aceste acte .

Salvarea ordinii publice și sociale , a ordinii politice ,

a structurii constituționale a statutului, este și trebuie să fie act de guvernământ.

Mergem acum la teoria Consiliului Legislativ.

Să vedeți cât de greșit zice Consiliul Legislativ :

< Actul de guvernământ este cea măsură administrativă excepțională , care scapă de controlul justiției , chiar dacă este luat fără competență sau cu călcarea legii ?! >

Fără competență sau cu călcarea legii ?!

A fost în mintea cuiva o asemenea eroare catastrofală ?

Constituția împarte sfera actelor politice în două :

este o zonă în căderea puterii judecătorești , acolo judecătorul are competența lui ,

și este o altă zonă în căderea guvernului, și atunci nu se mai poate vorbi de lipsă de

competență și de călcare de lege , pentru că este o lege suprapusă Constituției însăși .

Franta - Algeria ....

Un exemplu : În Franța , supuși francezi se judecă pentru stăpânirea unor terenuri din Algeria , și câștigă în judecată prin hotărârea ... lucrului judecat .

O învestesc cu formulă executorie și merg să o execute .

)! Însă terenul este un teren uzurpat , care făcuse obiectul litigiului

fusese stăpânit de triburile algeriene.

Când s-au dus execute, a trebuit să intervină regimentul militar ... și a fost o încăierare

atât de mare ... încât ordinea publică a fost turburată .

... Și s-a emis un Decret prin care s-au anulat acele hotărâri judecătorești ,

)! deși textul din Constituția franceză spune că executivul nu poate anula o hotărâre judecătorească .

Măsura s-a putut lua, deoarece "speța" se găsea în acea zonă suprapusă Constituției, în care judecătorul nu mai are puterea să se ocupe de litigiu, și căderea o are guvernul, apreciator în sfera actelor de guvernământ, din necesitatea ordinii politice și sociale.

- **Nichifor Robu** : Dar pentru aceasta, trebuie să te găsești în Algeria (**protestări la majoritate**)
- **Aurelian Benteoiu** : Mai departe, **Consiliul Legislativ** îi place să vadă **o contradicție și o inconsecvență**, zicând : **< prin art. 22 calificați actul de dizolvare ca act de guvernământ . Or, din două una : sau măsurile despre care este vorba sunt considerate ca acte de guvernământ , adică pot fi luate chiar cu călcarea legii , și în acest caz , legea care le reglementează devine inutilă , sau dacă legea prezintă o utilitate , ceea ce este incontestabil - este posibil , d-lor ?! - aceste măsuri trebuie considerate ca simple măsuri administrative , supuse controlului justiției și , în acest caz , art 22 urmează a fi eliminat . Această din urmă soluție este singura care poate înlătura contradicția de principiu la care dă naștere **dispozițiunea art. 22 . >****

De ce, d-lor ? **Actul de guvernământ** intră în cadul guvernului, fără putința justiției de a-l cenzura, de a se ocupa de el.

Ce se întâmplă însă ? Este posibil ca într-un caz de dizolvare ,

părțile interesate să sesizeze tribunalul și tribunalul să zică ceea ce a zis Consiliul Legislativ, apreciind greșit situația , că este act de autoritate , deci susceptibil de atac pe cale contencioasă.

Tocmai asupra chestiunii de a ști ce este **act de guvernământ** ,

nu există definiție legală și totul intră în sfera dreptului de interpretare .

Judecătorul interpretează când legea este neclară.

Interpretarea judecătorească nu este justificată să primeze decât în acest caz.

După principii , în toată doctrina dreptului , **interpretarea legislativă prevalează.**

Când, însă , prin lege se interpretează un fapt, într-un anume chip,

judecătorul nu-și mai poate permite să interpreteze el .

Și atunci, netăgăduit , că **legea** , vrând să asigure **eficacitatea actului de guvernământ**, avea căderea , acceptată de toată știința dreptului, să califice actul ca **act de guvernământ."**

Aur. Benteoiu / 5 apr.'34

▣ **Legea apărării**

▣ **" Actul de guvernământ "**

▣ **Legile de represiune**

▣ **Rezervele lui Armd.Călinescu**

[LD : în explicațiile date de Benteoiu se poate detecta practica legilor represive din România : sub imperiul șocului sau emoțiilor produse de anume acțiuni violente,

s-a trecut la măsuri represive foarte severe ; apoi, treptat, traptat ... după calmarea lor, atât sub presiunea opoziției , cât și din proprii rațiuni de reconciliere ...

măsurile s-au atenuat, s-au diminuat, s-au diluat .... Și aproape nu au mai atins pe nimeni. Numai așa s-ar putea explica revenirea , cu și mai mare amploare , a acestor acțiuni]

" Se învederează, prin materialul documentar adus de dl Armand Călinescu , **necesitatea de a califica actul acesta [actul de guvernământ]** , altfel,

ne-ar fi fost dat să auzim , într-o altă decizie a Curții de Casație,

neavând viziunea integrală a lucrurilor, **că asemenea fapte**

- **armări, petarde, consemne secrete , activitate subversivă pentru a mina societatea -**

nu intră sub sfera actului de guvernământ , ci de autoritate !

A spus , însă , dl Armand Călinescu, a cărui cuvântare am admirat-o fără nici un soi de rezervă, **minus concluzia finală : inutilă legea**, justificată necontestat în **intențiunile obiective** obiective ale ei, **dar inutilă**, pentru că **în dreptul pozitiv românesc există legi anterioare** , în care **asemenea fapte delictuoase se pot încadra**.

"Ei bine d-lor, **legea aceasta** , căreia i **s-a zis inutilă**, din această privință, dar și **draconică** , cuprinde **o dispoziție** pe care o cred **superioară ca concepție**.

În virtutea **legilor anterioare** , nu puteam decât **să aplicăm represiuni**

Ei bine, se spune de mult timp - mi se pare și de Becaria , șeful școlii clasice în Penal -

că legea penală trebuie concepută ca un instrument care la un capăt are un fluer

- avertizează întâi - și la celălalt capăt , un bici . După ce ai sunat din fluer ,

și nu a înțeles infractorul, dai cu biciul și ești justificat .

În atenția Gărzii de Fier ....

În cadrul legii actuale , asemenea grupări rătăcite , **sunt dizolvate .**

Există avertisment pentru cei care au făcut parte din asociație

să înceteze activitatea periculoasă pentru ordinea socială ;

dacă nu încetează și totuși continuă să poarte **uniforme**, să țină **întruniri clandestine**,

să adune **fonduri** pentru continuarea activității dizolvate , **să găzduiască** , cu știință,

persoanele urmărite, pentru asemenea vină e participare , **atunci nu mai aplici represiunea.**

E o lege blândă, d-lor, e **o lege rațională de prevedere** a cărei necesitate am justificat-o

Funcționarii ...

S-a mai zis , însă : ca urmare a dizolvării , **funcționarii părtași la asemenea organizații , sunt pedepsiți**. D-lor , pedeapsa nu se aplică ca act de guvernământ,

nu este nici o primejdie, veți vedea **câtă prudență și blândețe s-a pus în lege .**

În primul rând, **va fi destiuit** un asemenea funcționar

pe baza **legii statutului funcționarului public**, sau a legii organice respective,

prin comisiunile sale disciplinare .

E justă această normă ? Desigur, d-lor.

Preoții , învățătorii ...

Să iau cazul **preoților rurali** , sunt destule exemplare de oameni , de preoți care își înțeleg

sacru lor sacerdoțiu , misiunea lor, dar **s-au găsit** unii , din fericire mai puțini,

care au înțeles să fie numai **negustori de anafură și agenți eleciorali (aplauze)** ,

de mișcări anarhice , și când asemenea oameni sunt **în solda statutului actual**,

nu poți să-i lași nepedepsiți, când cu o mână primesc salarii de la stat ,în forma lui actuală ,

iar pe de altă parte , cu cealaltă mână, **ridică târnăcopul , pentru dărâmarea lui . "**

(**apaluze la majorități**) S-a mai spus de către **d.lunian** : cum , d-lor , dar **într-o asemenea**

grupare pot să fie numeroși preoți , învățători , și îi dați pe toți afară ?

Nu , d-lor .Pentru că **pedeapsa nu se produce < ope legis > , < ipso jure > .**

Se prevede în **art. 7** , că se procedează **întâi la un triaj**. Este **o procedură de constatare**

și această procedură a triajului **nu poate să fie declanșată oricum**.

Tribunalul va fi sesizat de ministerul public, respectiv , în urma **ordinului scris de ministrul**

de Justiție. Prin urmare , **este în mâna ministrului de Justiție** să aprecieze oportunitatea ,

să examineze în prealabil gradul de gravitate al vinei fiecăruia

și **nimeni nu s-a gândit să pedepsească în massă**, dacă se vor mai petrece asemenea fapte,

și-mi place să cred că nu se vor mai petrece.

Mai mult, **orice mijloc de dovadă este admisibil**, pentru a se face **dovada cuiva că nu a fost**

membreu părtaș, și aceasta , d-lor, **pentru a nu se ajunge la pedepsirea unor nevinovați**.

Sunt toate prudențele în această lege .

Aurelian Benteiu 7 5 apr.'34

▣ **Legea apărării statului .**

▣ **Problema tineretului**

Unii oratori și-au exprimat opina despre inutilitatea legii : că ea va fi ineficace ; cauzele sunt profunde ; răul este adânc ; nu rezolvă problema tineretului ; nu rezolvă problema națională;

" Deigur, d-lor. Dar asemenea incursiuni , asemenea **evadări din subiectul limitat al legii** ,

s-au făcut și cu prilejul legii conversiunii .[LD : discutată la Comisie, în paralel]
Firește toate acestea sunt constant avute în vedere de guvern și se fac toate eforturile
pentru a se da soluțiuni eficace tuturor problemelor .

" În fața acestei probleme limitate , nu puteam veni cu un întreg program de guvernământ,
cu un maldăr de proiecte de legi. Este adevărat că legea, ca să devină eficace ,
este necesar să avem în vedere psihologia **generațiunii mai tinere** ,
a acelei generațiuni a **cărei formație intelectuală s-a petrecut în turburele vremuri de
dezorganizare de după război** , care **s-a resimțit de ideologia bolnavă infiltrată din alte țări.**

"Dar , d-lor, probabil acest tineret , care suferă, netăgăduit , **din cauza depresiei economice**
existente - care nu este numai în țara noastră , ci și în alte țări - **a fost problema tuturor
generațiilor.** Îmi aduc aminte, d-lor deputați, și știu toți **acei din generația mea,**
ce **începuturi penibile am avut la intrarea în viață** .E vorba de **acea generație**
care **a ieșit din tranșee cu noroiul pe tunică**, și a intrat în viață complet desarmat .

Este suferință astăzi, desigur, este reală și intensă.

Dar mă oprește decența , pentru că **sărăcia este inestetică** să produc de la această
tribună toate **aspectele hidoase ale lipsurilor** pe care a trebuit să le traversez ,
eu și generația mea, din **pulberea unde am copilărit cu necăjiții copii de țărani** ,
până la această tribună. **A luptat cu toate privațiunile** această generație a noastră ,
căci nu vorbesc în numele meu personal. Ne-au întâmpinat **toate privațiunile** și
ne-au sângerat genunchii pe urcușul penibil al vieții.

" **Începuturile tineretului sunt penibile pentru toate generațiile.**

Trebuie, **avem datoria** , noi care am făcut această experiență, să ne coborâm ,
să ne apropiem sufletește de această generație a cărei **suferință este amplificată**
de **utopiștii de bună credință**, captată de **șarlatani** ,
întrebuințată și speculată de toți **aventurierii** .

Să-i strecurăm în suflet convingerea că în războiul vieții,
situațiunile nu se ocupă altfel, decât **sculptând, în scara de ascensiune,**
fiecare treaptă, în **substanța muncii trudnice.** "

(**vii aplauze , strigăte de bravo, oratorul este felicitat de d-nii miniștri și de membrii majorității**)
- **Voce : Cerem afișarea discursului dlui Bentoiu (aprobări la majoritate)**

----- Aurelian Bentoiu / 5 apr.'34 -----

5 h) Victor Antonescu , la legea apărării statutului , concluzii , 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. din 5 apr.'34, p. 1714 - 1715)

[LD : expunere scurtă, cu sublinierea **solidarității dintre cele două partide responsabile**
- PNL și PNȚ - în necesitatea legii .

Presat de timp - **urma să intre în dezbatere proiectul de buget** pentru Adunarea deputaților -
ministrul cere votarea legii]

// Unitatea de gândire PNL -PNȚ // "duplicitatea " unor partide mici //

// Democrația în pericol ! : măsuri similare în țările democratice //

// Problema tineretului nu trebuie să fie speculată ! //

// Apărarea statului - datorie patriotică //

// **Votarea legii**

Vict.Antonescu / 5 apr.'34

▣ **Concluzii la dezbaterile legii**

▣ **Unitatea de gândire PNL - PNȚ**

" După magistrala și strălucita expunere a d-lui raportor,

și după discursul frumos, imparțial, documentat, dominat de un spirit înalt, care a știut să se ridice **deasupra contingențelor și intereselor de partid**, al **d-lui Armand Călinescu**, dacă n-ar fi din partea mea o datorie de respect și de decență față de Cameră, **n-aș avea multe de adăugat**.

"Cu ocazia discuției la Senat, **am dezvoltat întregul nostru punct de vedere**. Este drept că **acolo am vorbit pe larg și complet**, fiindcă timpul mi-a îngăduit, și fiindcă **oratorii din opoziție au pronunțat, este adevărat discursuri frumoase, dar nu m-au ajutat cu aceeași imparțialitate și cu aceeași documentare**, în sprijinul unui interes mare care ne leagă pe toți, **cum a făcut-o dl Călinescu**. La Senat **am fost obligat să dau cuvântului meu toată amploarea** pe care situația și îndatorirea pe care o am îmi impunea.

"Din fericire, **discursurile** pronunțate aici, în Cameră, **v-au luminat complet** și asupra necesității fundamentale a unui asemenea proiect.

Este curios, d-lor, cum din aceste **dezbateri** care au avut un **caracter mult mai pasionat** decât la Senat, **s-a degajat impresia următoare**, cel puțin pentru mine :

că **în apărarea democrației** - căci de democrație este vorba, să nu ne ascundem -

Partidul Liberal, partid **cu adânci rădăcini în mase**,

se găsește, în îngrijorarea de care este cuprins în momentul actual,

pe același plan cu Partidul Național -Tărănesc,

care prezintă desigur **unul din curentele adânci din Vechiul Regat și Transilvania**.

Nu vă spune dvs nimic această unitate de gândire,

chiar dacă în metoda de legiferare ne-am despărți ?

Nu vă pune pe dvs pe gânduri această preocupare comună,

acest devotament în care se întâlnesc cele două partide mari,

și că un pericol pândește organismul nostru actual de stat ? " (aplauze la majoritate)

[Vict.Antonescu](#) / 5 apr.'34

▣ **Democrația în pericol !**

▣ **Măsuri similare în țările democratice**

Semnaleză că tocmai când Senatul vota legea, a venit știrea ("Le Temps") că și în Franța, la 26 martie, se discutau în parlament **"evenimentele sângeroase" din 6 februarie**, și **Comisia de cercetare** își exprimase dorința ca **guvernul să provoace**, fără întârziere, **măsuri legislative care să împiedice înarmarea asociațiilor civile**, care ar fi însemnat preludiul la un război civil și punerea statului și națiunii în pericol.

Evenimentele erau semnificative, denotând **o preocupare generală pentru măsurile de veghe**. S-a făcut eroarea să se creadă că a vorbit la Expunerea de motive de țări cu dictatură. N-a vorbit nici de Italia și nici de Austria.

A vorbit de Elveția (redă iar citate din Manifestul gov.federal din apr.'33) și Cehoslovacia, țări democratice . " Prin urmare, **este ceva de apărut în toate democrațiile :**

elvețiană, cehoslovacă, și astăzi franceză

și este imprimată adânc convingerea necesității acestei apărări . "

[Vict.Antonescu](#) / 5 apr.'34

▣ **Problema tineretului**

▣ **Apărarea statutului**

[**Atenție la țința atacului : partidele mici care ... speculează problemele tineretului**
Vizate, în deosebi, partidele conduse de **Gh.Brătianu, Goga și Iunian**, nu ?
Acum abia înțeleg de ce ... nu era luat în vizor LANC : cuziștii erau despărțiți de Gardă, nu îi luau apărarea, ei erau, din acest p.d.v., "partid de ordine" !]

"Pe mine **nu mă surprinde** că **tocmai partidele mici**,

acelea care n-au legături în mase , cred că pot să lase drum anarhiei ,
pentru că popularitatea altora îi necăjește sau îi stânjenește .

**Dar , aceia care au clădit ceva în această țară , și care vor să apere acest patrimoniu ,
pretutindeni se ocupă de apărarea statutului.** Deci, socot că avem și noi dreptul
și datoria să ne ocupăm de apărarea statutului nostru .[-----]

Și atunci, d-lor , **de ce să ne impresionăm de fraze ,
care tind a aduce în discuție tineretul ?**

Este adevărat că **tineretul este preocupat de o teamă legitimă ,
o preocupare care stăpânește tineretul din toate părțile lumii** .
Aceasta este o problemă care trebuie rezolvată și avem datoria să o rezolvăm.

Dar până la rezolvarea acestei probleme , trebuie **să împiedicăm ca acțiunile anarhice
să corupă sufletul tinerimii și să pună țara în pericol** . (*apaluze prelungite la majorități*)

De aceea d-lor , fără a insista mai mult , **cred că , în conștiința dvs ,**

este formată conștiința necesității acestei legi ,

pentru **apărarea democrației , libertăților și așezărilor constituționale** din această țară.

Vă rog dar **să binevoiți a vota proiectul de lege** cu convingerea că

apărați democrația și temelia acestui stat . "

(*aplauze prelungite, îndelung repetate , la majorități*)

----- Victor Antonescu / Legea apărării statului / 5 apr.'34 -----

5.i.) Ata Constantinescu (PNL-georg) , Declarație , 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed din 5 apr.'34 , p. 1715)

[LD : după concluziile la dezbateri - Bentoiu și Vict.Antonescu - ,
la votarea legii pe articole. Destul de pe ocolite , din această intevenție s-ar putea deduce
că **PNL-georgist - și probabil nu numai el ! - ar fi urmărit să atragă în partidul lor pe**
persecutații legionari . Deocamdată nu am altă probă, dar intervenția lui Ata Constantinescu
mie asta mi-a relevat]]

Și-a spus cuvântul la votarea **stării de asediu** , protestând contra unui **regim anormal** .

Cu art. 1 al legii prezente, acea stare anormală se permanentizează .

" Probabil că intenția legiuitorului a fost ca să înăbușe unele porniri
care ar putea deveni periculoase pentru ordine în stat .

Dar, în loc de aceasta , **legiuitorul înlătură cea mai bună cale pentru atingerea**

acestui scop, prin faptul că **împiedică pe toți cei ce ar fi făcut parte**

dintr-o grupare dizolvată , să activeze în viața politică sănătoasă ,

încurajând astfel pe aceștia de a face o acțiune solidară clandestină .

Astfel de încălcări ale drepturilor cetățenești,

sunt și contrarii Constituției și incompatibile cu spiritul de tradiție al PNL .

"De aceea, **PNL de sub conducerea d-lui Gh.Brătianu ,**

protestează cu cea mai mare energie și votează în contra unui asemenea proiect de lege ,

care poate deveni **un instrument de groaznică opresiune** în mâini ,

pe care astăzi dvs , poate , nu le bănuți.

"Tot astfel , **cum am apărat ideea liberală** , suntem **astăzi împotriva unui asemenea**

proiect de lege , menit să o ucidă " (*aplauze la PNL-georgist*)

----- Ata Constantinescu / 5 apr.'34 -----

Art 1 se votează cu textul comisiunii nemodificat ;

Legea se votează cu doar 5 voturi contra (probabil PNL-georgist)

----- Legea apărării statutului / 2-5 apr.'34 -----

6) Parlamentul Românesc : marea dezbateri privind politica externă, 4 aprilie '34

a) **Iuliu Maniu** , interpelare :Campania revizionistă , **Doc integral fișier PNT**
b) **CICBrătianu** , **asociere la interpelare** ;
c) **Nic.Titulescu**, expozeu : politica externă a României , **Doc.integral fișier Polit.externă**
(DAD, MO 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1600-1616 ; "Dimineața " ,an. 30, nr. 9797, 6 aprilie '34
[**LD : nu uita ! fă legătura între episoade . Foarte încărcată agenda parlamentară .**
Și nu uita că era săptămâna patimilor, cred că .... joia mare .
În aceeași zi, dimineața și a doua zi se discută și se adoptă Legea apărării statutului ,
În aceleași zile, la Curtea de război, se judecă și se va da sentința în procesul G de F ;
La comisii , se discuta ultima formă a Conversiunii]
N. (Reporter parlamentar) / 4 apr.'34

▣ Atmosfera parlamentară

Camera a trăit o zi deosebită. Cu câteva ore înainte de deschiderea ședinței, personalul administrativ a fost absorbit cu **aranjarea în loji a mulțimei care venise să asculte interpelarea lui Maniu și expunerea de politică externă a lui Titulescu.**

Corpul diplomatic străin ,)! cu excepția miniștrilor Italiei , Ungariei și Germaniei , dar în frunte cu nunțiul papal , se înghesuia în loja prea neîncăpătoare , destinată corpului diplomatic.

După deschiderea ședinței , **a urcat la tribună Iuliu Maniu ;**întrebarea sa nu a fost o simplă interpelare , ci **un adevărat expozeu de politică externă a partidului național-țărănesc** , care a venit **să completeze strălucitul expozeu al dlui Titulescu** , pentru ca , astfel, **să dea străinătății dovada acordului perfect în chestiunile externe a celor două mari partide de guvernământ, liberal și național-țărănist, cu directivele și metodele d-lui Nicolae Titulescu .**

Interpelarea d-lui Maniu a subliniat , prin conținutul ei, **declarația formulată** cu atâta elan de către **Constantin Brătianu** , **că Nicolae Titulescu este reprezentantul cel mai autorizat și strălucit al oamenilor noștri de stat , devenind exponentul politicii externe a țării .**

Și astfel **interpelarea lui Maniu** a devenit **punctul de plecare** a unei **manifestații naționale de cea mai mare importanță în momentul de față.** Fără a diminua însemnătatea acestui act,

replica lui Gheorghe Brătianu a creat sentimentul general că **a fost de prisos.**

Ședința se deschide la ora 4 , sub președinția lui NNSăveanu.

Pe banca ministerială : V.Antonescu, Al.Lapedatu, I.Nistor, N.Teodorescu, N.Maxim, N.Budulescu, R.Franasovici, C.Xeni, I.Manolescu -Strunga, Victor Iamandi, dr.C.Angelescu ,gral Paul Angelescu

Intrarea d-lor G.Tătăreanu și N.Titulescu este salutată cu aplauze de către majoritate.

[-----

6.b) C.I.C.Brătianu - Declarație - 4 apr.'34

[**CICBrătianu este primit la tribună cu aplauze prelungite , îndelung repetate, ovațiuni și strigăte de bravo , din partea majorității. Majoritatea aplaudă în picioare .**

Rostește un scurt discurs , asociindu-se la interelarea lui Maniu .]

// Revizionismul maghiar - Revizi'nismul italian //

// Frontul Unic Național // Meritele lui Titulescu // Asocierea la interpelarea lui Maniu //

C.I.C.Brătianu / 4 apr.'34

▣ Revizionismul maghiar

▣ Revizionismul italian

" **Se duce de Unguri o campanie activă pentru revizuirea tratatului de la Trianon. Ungaria nu vrea să accepte consecințele războiului ce a pierdut cu aliații săi.**

Această acțiune turbură adânc atmosfera de pace ce ar trebui să domnească după un război atât de sângeros și cu consecințe atât de grave în lumea întreagă. **Experiența din trecut ar trebui să fie o lecție pentru viitor.**

" Țările europene trebuie să restabilească între ele **relațiuni normale** care ar conjura criza în care se zbat sub zăngănitul armelor ce se prepară.

" Ceea ce **ne întristează** mai cu seamă **pe noi Români** , este să vedem că **guvernul unei țări [Italia] care a luptat alături cu noi pentru o cauză sfântă, care are cea mai mare afinitate de rasă cu poporul nostru , pentru care nu avem decât iubire și admirație , încurajează pe foștii noștri inamici , dându-le curajul să ceară retrocedarea teritoriilor pierdute . "**

CICBrătianu / 4 apr.'34

▣ Frontul unic național

"Națiunea română, care a sferit mai multe **secole de cotropire străină** , care și-a menținut , cu toate persecuțiunile la care a fost supusă , **simțământul unității naționale și limba ei neschimbată** , care a avut fericirea să vadă că jertfele ei sunt răsplătite prin **înfăptuirea unității neamului, nu poate admite nici un moment ca această unitate să fie pusă în discuție "**

(**aplauze prelungite generale îndelung repetate**)

"În întreaga Românie **nu pot fi diferențe de simțăminte nici de vederi** , din acest punct de vedere. **Suntem o națiune întregită** , și vom lupta până la ultima picătură de sânge ca **să nu mai fim din nou despărțiți sub regimuri străine.**

(**aplauze prelungite generale îndelung repetate**)

"**Sacrificiile ce le-am făcut în războiul mondial ne-au dat acest drept la încheierea păcii** , când s-a pus chestia **reîntregirii naționalităților** .

Suntem gata a le reface , dacă va fi trebuință, și în viitor.

"**Comunitatea de interese ce avem cu alte state din Europa** , care sunt **în aceeași situație cu noi**, sprijinul ce-l avem în **Franța** , pentru **menținerea cartei Europei neschimbate și**

pentruca revendicări nerealizabile să nu dezlănțuiască un nou război ,

care ar cufunda lumea într-o situație și mai gravă ca cea din trecut , ne dă speranțe că **nimeni nu va îndrăzni să ne atace** , dacă , la rândul nostru, vom fi tari .

(**aplauze prelungite generale îndelung repetate**)

" În istoria lumii atât de zbuciumată , tot **morala și dreptatea au triumfat la sfârșit.**

Și noi am fost în trecut cotropiți, despărțiți. **Acum suntem o națiune mare , întregită.**

Vom ști și de aici înainte **să ne facem datoria** și prin unire între noi pentru interesul superior al țării , prin **conlucrare rodnică și abnegație de noi înșine**

prin **dibăcia și profundul simț patriotic și politic**, pe care **oamenii noștri de stat l-au arătat întotdeauna**, vom menține situația țării între națiunile lumii "

(**aplauze prelungite generale îndelung repetate**)

CICBrătianu / 4 apr.'34

▣ Meritele lui Titulescu

"**Reprezentantul cel mai autorizat și strălucit** al acestor calități superioare este **ministrul nostru de Externe, dl Titulescu** . (**aplauze prelungite generale îndelung repetate**)

"Țara noastră cunoaște **munca lui fără preget** pentru a-i apăra interesele , **prestigiul ce l-a dobândit prin talentul său în forurile internaționale** .

Țara are încredere într-ânsul , ca într-un **cârmuitor dibaciu** , care conduce destinele României pe calea ce îi asigură viitorul. (**aplauze prelungite generale îndelung repetate**)

" **Să ne organizăm puternic țara în timp de pace** , ca să păstrăm intactă **încrederea aliaților noștri**, și să impunem **respect adversarilor** , ca să nu mai vorbească de revizuirea

tratatelor de pace. **Întărirea stării interne** , prin unirea tuturor sufletelor ,
va fi scutul cel mai puternic pentru **garantarea păcii**
și pentru ca omenirea să redobândească **un trai fericit ."**

(**aplauze prelungite generale îndelung repetate**)

**"Mă asociez la interpelarea d-lui Maniu și
cer d-lui ministru al Afacerilor Străine să ne dea răspunsul său. "**

----- CCBrătianu / 4 apr.'34 -----

6. c) Nicolae Titulescu : _răspunde la interpelare , 4 apr.'34

(DAD, MO 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1611- 1616)

("Dimineața " , an 30, nr. 9797, 6 apr.'34)

Document integral la **fișier Politică externă**

[LD : supratitluri, sublinieri, comentarii, semne , cu roșu - îmi aparțin :

/ Mulțumiri lui Maniu și C.IC Brătianu : **bazele psihologiei interne** în diplomația românească /

/ **Politica externă - funcție organică** a psihologiei și voinței interne /

Nic.Titulescu / 4 apr.'34

▣ **Mulțumiri lui Brătianu și Maniu**

" Domnule președinte , d-lor deputați, **mulțumesc** , înainte de toate , **majorității**
pentru **sprijinul pe care mi l-a dat prin glasul autorizat al d-lui Dinu Brătianu** ,
în împlinirea sarcinei pe care o am **de a răspunde importantelor și delicatelor chestiuni**
ridicate astăzi de dl. Iuliu Maniu , la care **s-a asociat d.Gh.Brătianu** .

[-----]

"Expunere d-lui Maniu , care prezintă atâtea interese, și prin **ideile dezvoltate**
și prin **soluțiunile preconizate** și prin **acțiunea desfășurată de d-sa** ,
are - mai ales pentru mine - marele merit de **a pune în plină lumină**
bazele psihologiei interne pe care **se întemeiază acțiunea internațională a României** .

[-----]

Nic.Titulescu / 4 apr.'34, retro ' 20-'21

▣ **Pavăza morală**

▣ **Documentația Delegației ungare**

▣ **Tratatul de la Trianon**

[LD : coroborează cu doc. din **fișierul I** privind tratatele]

)! " Propaganda maghiară lasă să se pretindă , prin toate mijloacele ei de acțiune,
că **chestiunea fruntariilor Ungariei n-a fost niciodată desbătută în mod serios,**
că **Ungaria a fost pusă în fața unui fapt împlinit,**
că **Tratatul de la Trianon** este pur și simplu **o poruncă, un dictat** .
În consecință , **de aici înainte urmează să fie desbătut procesul**
care n-a fost judecat la Conferința Păcii. "

" O atare prezentare a lucrurilor merită , drept cel mai blând calificativ,
pe acel că este întemeiat pe **o totală lipsă de memorie**.

Ca semnatar al Tratatului de la Trianon, să-mi fie îngăduit să **o reamprospătez**
acolo unde este nevoie. [-----]

Tratamentul țărilor succesoriale...

"Marile Puteri : Franța ,Anglia, Italia și Statele Unite ,

au studiat aceste note voluminoase ,prin comisiunile și exp0erții lor.

Demn de observat este faptul că **din aceste comisiuni de studiu nu a făcut parte**

nici un reprezentant al țărilor interesate : România, Serbia și Cehoslovacia.

)! Țările Miciei Înțelegeri au fost tratate la Conferința Păcii **ca justițiabile** . (**exclamări**)

)! Să nu uităm că Ionl.C. Brătianu , mare prin patriotismul său, mare prin capacitatea lui, dar și mare prin simțul de mândrie națională,

a considerat că aspirațiunile noastre nu au căpătat satisfacțiune integrală și a părăsit Conferința de Pace . (**apluze prelungite și îndelung repetate la PNL**)

[-----]

Titulescu / concluzii

" **Frontierele actuale ale Europei Centrale** sunt rezultatul evoluției de secole **a unei idei de justiție**.

Chestiunea frontierelor Europei Centrale constituie **un proces sfârșit** , iar nu un proces care trebuie să înceapă .

La orice tentativă de actualizare a lui, noi vom răspunde : lucru judecat . (**apaluze unanime și prelungite**)

Expunerea de azi a d-lui Maniu , plină de grijă pentru definitivă consolidare a operei săvârșită de tractate, **este cel mai strălucit plebiscit al Transilvaniei** , pentru opinia publică

internațională (**apaluze unanime și prelungite**) , căci , prin **glasul celui care a prezidat la actul Unirii, noua provincie își exprimă ferma voință de a rămâne**

de-a pururi alipită la Patria Mamă , nu într-un moment de entuziasm ,

ci **după experiența a 16 ani de viață în comun** . (**apaluze unanime și prelungite**)

lată de ce m-am considerat îndrituit a spune că **granițele noastre au , în consemnul unanim al națiunii , o protecție de o valoare morală neprețuită** . "

[-----]

N.Titulescu / 4 aprilie

▣ **România = stat nou** .

▣ **Misiunea istorică a României** .

[**LD : în atmosfera de criticism , pesimism și disperare , care cuprinsese societatea Titulescu are un discurs optimist , pozitiv și constructiv**.

Nu cred că , din acest p.d.v. , **doctrina avansată de el** putea deveni **o doctrină consensuală , asumată de toate forțele politice interne**.

În această neconcordanță trebuie căutate cauzele care au dus la evoluțiile ulterioare .

Tot așa de adevărat este că , de la "înălțimea" în care s-a plasat ,

el nu a reușit să priceapă această "temperatură " politică internă,

iar atunci când s-a amestecat ... nu totdeauna a făcut-o cu înțelepciune .]

" Voința Românie este fermă. Nimic nu o poate clinti .

Este vorba despre **lupta pentru progres** , în care **întreaga noastră existență este în joc**.

În această luptă **se ciocnesc astăzi în lume state vechi** ,

pe care le respectăm pentru tradiția de civilizație și competență ce reprezintă ,

și **state noi** , care sunt abia **la originea activității lor internaționale** .

România este printre acestea din urmă.

În lipsurile ce ea înfățișează ,)! departe de a vedea slăbiciuni congenitale ,

care ar împiedica ca eforturile ei să fie încununat de succes,

eu văd, dimpotrivă, în sens invers,

)! tot progresul pe care ea este chemată să-l facă ,

și pe care vârsta fragedă a organizării noastre de stat

nu ne-a îgăduit să-l realizăm încă.

" **Și departe de a fi descurajat , ideea misiunii viitoare a țării mă susține în orice clipă**.

Ideea misiunii istorice a României , este atât de tare la oamenii noștri politici ,

încât ea singură poate explica puterea lor de rezistență în mijlocul greutăților

și amărăciunilor care întovărășesc sarcina lor. (Aplauze unanime , prelungite)

" Îți înduri soarta și lupti ! Pentru ce ?

Pentru că simți că **dacă** tu ai să ispășești anume lipsuri ,

tot tu ai și misiunea de a micșora diferența de nivel

dintre țara ta și altele privilegiate , pe vremuri când a ta trăia în asuprire.

)! **Străinătatea nu cunoaște puterea pe care o dă Românilor**

credința că ei nu și-au spus încă cuvântul în evoluția internațională .

(Aplauze furtunoase , prelungite , îndelung repetate , strigăte de " bravo")

" **Revizuirea nu este , pentru România, numai amputarea moșiei strămoșești.**

Revizuirea este amputarea atribuțiilor istorice ale neamului nostru .

tocmai în clipa în care el și-a desăvârșit unitatea.

)! **Din nedreptățile istorice suferite de poporul nostru , unii cari au fost feriți de ele,**

voiesc să deducă privilegiile pentru țara lor.

Noi , nu revendicăm ranguri aristocratice în viața internațională ;

în schimb, nu vom renunța niciodată la egalitatea cu ceilalți , așa de greu câștigată.

)! **Și celor care ne vorbesc astăzi**

de întoarcerea la trecut pe calea revizuirii , le răspundem :

trecutul a fost al vostru , prezentul nu este al nimănui , iar viitorul nu vi-l dăm ,

căci este cel mai scump bun din câte avem "

(Aplauze furtunoase , prelungite , îndelung repetate , strigăte de " bravo" ;

întreaga Adunare , în picioare , ovaționează)

(Titulescu este felicitat călduros de către membrii guvernului)

----- N.Titulescu / 4 apr.'34 -----

Finis dezbateră de politică externă / 4 aprilie 1934

7.) Legea lichidării datoriilor agricole (Conversiunea IV) , 2-3 apr.'34

Vasile Sassu (ministr.Agriculturii) , Aurelian Bentoiu (raportor)

O.Goga (PNA) a.) I.Răducanu (PNT)

C.Argetoianu (Un.Agrară) N.Constantinescu -Bordeni (PNL-georgist)

M.Ghelmegeanu (PNT) Adam Ionescu (PNT, ex lupist)

Leon Scridon (PNA) Iosif Willer (PNMaghiar)

Dr.M.Isăcescu (PT) Louis Balomey (PNL)

D.Topciu (PNA) Vlad Dimitriu (PR)

VTPreliceanu (LANC) Aurel Milea (Un.Agrară)

Șt.Mihăescu (PNT) Virgil Potârcă (PNT)

Gr.Iunian (PR) N.Robu (LANC)

CICBrătianu (PNL) Aurelian Bentoiu (Raportor)

V.P.Sassu (ministru) Al.Radian (Un.Agrară)

7. a) I.Răducanu

(DAD, MO 36, șed. din 2 apr.'34 , p. 1491 - 1496)

I.Răducanu / 2 apr.'34

▣ Concepția " agrară " a PNL

[LD : un duel cu marcări reciproce , în care se alunecă ușor în derizoriu ...

într-o șarjă de ordin lingvistic... și se face haz ! Altfel, Răducanu are dreptate .

Dar criticile lui ar trebui să se reverse și asupra politicii PNT]

" O lichidare a trecutului fără **ășezarea unui regim economic sănătos**, pentru a asigura **o rentabilitate pentru economia particulară, economia țărănească ,** și **o productivitate** cât mai mare în folosul economiei naționale , nu însemenează nimic.

- **Pamfil Șeicaru**: Acestea se pot face printr-o lege ?
  - **I.Răducanu** : N-am văzut nici un act din partea guvenului , în această privință .
Or Partidul Liberal , așa cum a declarat-o chiar **președintele partidului său**, într-o adunare de ordin politic , **are un program care conține soluțiuni** pentru toate chestiunile și **un program de principii, permanent ...**
  - **CICBrătianu** : Dle Rădulescu , faceți o eroare .Am spus că **principiile sunt permanente** , dar **programul trebuie să corespundă timpurilor.** (**vii aplauze la PNL**)
  - **I.Răducanu** : Într-adevăr, PNL a dat dovadă de atâtea ori că are un program de principii permanent . De la această tribună, **anul trecut dl Brătianu era contra contingentării , și astăzi ....** se pronunță **pentru** contingentare ! (**aplauze la PNȚ**) iar **acum un an a avut o părere despre conversiune**, iar **astăzi ...** îl putem felicita că **are altă părere !** (**întreruperi la PNL**)
  - **CICBrătianu** : Vă asigur că nu am altă părere decât aceea cuprinse în lege !
  - **I.Răducanu** : Dle Brătianu , îmi pare rău că negați ...
  - **C.Argetoianu** : Este o **continuitate evolutivă** .....
  - **I.Răducanu** : Eu **aș felicita PNL** dacă ar fi într-o **continuitate evolutivă** . Mi se pare , însă că PNL este în **continuitate staționară** .
  - **Bogdan Duică** : Dle Răducanu , **continuitatea nu poate fi evolutivă ...**
  - **I Răducanu** : Mi se pare că PNL este într-o continuitate staționară ...
  - **G.Fotino** : Dle profesor Răducanu, ați apropiat două cuvinte în mod nelogic . Ați vorbit de **baza temeliei** (**ilaritate la PNL**) .Acum faceți o nouă greșeală , spuneți **continuitate staționară** (**ilaritate la PNL**)
  - **NCPopescu** : **Ambele trei chestiuni**, dle Răducanu ... (**ilaritate la PNL**)
  - **I.Răducanu** : Dlor , **aștept ca dvs să vă potoliți spiritele** , ca să pot continua...
- Înregistrăm **a patra lege pentru lichidarea datoriilor agricole , lăsând agricultura în starea care se găsește** , neinfluențând-o cu nimic , nici în ce privește tehnica, nici în ce privește schimbarea de culturi care ar avea o anume cerere pe piața mondială. **Nu există nici o țară în care guvernele să se ocupe numai de lichidarea datoriilor , fără să ia măsuri de mare eficiență pentru dezvoltarea producției agricole.**
În Ungaria s-a dat o dezvoltare foarte mare industrializării unor anumite produse agricole ca să se ridice productivitatea ...
În SUA, experiența Roosevelt : din 100 milioane locuitori, **50 de milioane** sunt direct interesați în munca câmpului .Roosevelt a luat unele măsuri pentru îngrădiri vamale , ca să protejeze veniturile agricole. A mers și mai departe ... la o devalorizare monetară , pentru a ajuta agricultorii debitori [-----]
- I.Răducanu** / 2 apr.'34

▣ **Politici financiare .**

▣ **PNL- liberalism economic**

▣ **PNȚ - economie dirijată**

[LD : Se poate semnala și în acest domeniu o anumită apropiere între cele două partide de guvernare . **Virgil Madgearu și Victor Slăvescu** ... dar asta așa .. din frânturi de explicație doctrinară , din replici , acoperite de comentarii , mai mult sau mai puțin teoretice ...

Le consemnez pentru că **era un prilej unic de confruntare** , în care adversarii se explicau]

- **I.Răducanu** : Eu nu înțeleg **internaționalismul** în sensul care nu este **plăcut d-lui ACCuza**; înțeleg **internaționalismul în sensul realităților** .
- **ACCuza** : **Adică nu înțelegeți naționalismul** așa cum îl înțeleg eu . Regret pentru d-ta !
- **I.Răducanu** : Nici asta . Eu înțeleg un **internaționalism constructiv**, bazat pe **colaborarea acelor economii naționale** , care au **interese identice** , **împotriva altor economii naționale exploatare** .
- **ACCuza** : **Foarte frumos, dar cu jidanii ce faceți ? Aceasta este toată nenorocirea.**
- **I.Răducanu** : Aceasta vă privește pe dvs . [**revine la problemă ...**]

- Aceste două căi sunt : **una politică deflaționistă , adică a ortodoxiei , așa de scumpă d-lui ministru de finanțe ...**
- **Victor Slăvescu** (ministr.Finanțe) : **Da, da.**
  - **Vasile P.Sassu** (ministr.Agriculturii) : **Și a d-lui Madgearu .**
  - **I.Răducanu** : Dle ministru , **ne împăcăm foarte bine între noi.** Chiar când suntem de păreri diferite , ne respectăm părerile. **Victor Slăvescu nu obosește să repete :**
< eu sunt adept al ortodoxiei financiare și monetare > .
  - **Slăvescu** : **Și o practic.**
  - **I.Răducanu** : Ce este ortodoxia , aș întreba pe d. Argetoianu ?
Ortodoxia este să crezi într-o dogmă care nu mai are nici o realitate în viața realităților de azi (ilaritate la PNL)
  - **Slăvescu** : Te plâng d-le Răducanu .
  - **I.Răducanu** : Eu privesc cu un surâs prietenesc atitudinea d-lui ministru de Finanțe.
Ortodoxie economică , da, a fost ortodoxia economiei clasice ; un șir de principii abstracte , care nici odată nu și-au găsit realizarea în faptele vieții practice .
  - **Slăvescu** : Dle Madgearu, auzi ce spune dl Răducanu ? Ești de părerea d-sale ?
  - **I.Răducanu** : **De sigur că da. Dl Madgearu este un adversar al liberalismului economic, și , în această privință, noi suntem operfect de acord.**
  - **Madgearu** : **Dle Slăvescu, d-ta știi foarte bine că eu sunt partizanul economiei dirijate și d-ta ești împotriva acestei economii dirijate . În privința ortodoxiei, d-ta ești habotnic, și eu nu sunt .**
  - **Voce** : Dta ești cușer ! (mare ilaritate)
  - **Nichifor Robu** : Ortodoxie cușer ! (ilaritate)
  - **Argetoianu** : Fiindcă este vorba de ortodoxie, am putea întreba și pe Patriarhul (ilaritate)
  - **Răducanu** : Nu aș fi dorit ca expunerea mea să alunece pe o pantă pretențioasă de doctrină
  - **Slăvescu** : Devine glumeață...
  - **Răducanu** : .. dar este bine să lămurim o chestiune, fiindcă de la principii ne luminăm **pentru conducerea politicii economice. Dl ministru de Finanțe se declară pentru ortodoxie.**
În dicționarul științific al economiei politice ,**cuvântul " ortodoxie" se aplică pentru economia liberală.** Prin urmare , dl ministru declară că **este un economist liberal.**
Vă felicit .
  - **Slăvescu** : **Vrei să fii economist țărănist ? (ilaritate)**
  - **Răducanu** : **Ce mai căutați dvs pe banca ministerială , când veniți cu proiecte de legi care sunt o negațiune a liberalismului economic ?**
Faptele sunt mai tari decât principiile, care nu se poate încadra în lumea faptelor și , de îndată ce spui " ortodoxie liberală " în știința economică , trebuie să tragi concluzii , și să fii ortodox și în chestiuni monetare .
Dar într-o economie dirijată parțial, cum este astăzi regimul de economie în toate țările - până și în liberala Anglie de odinioară - într-o astfel de economie dirijată , problema monetară se pune altfel ; nu se pune în cadrul liberalismului economic, nu se poate pune și nu se poate lămurii fenomenul monetar după percepte și după credințele " ortodoxiei liberale ".
D-lor deputați, realismul economic înlătură acele învechite doctrine care sunt aplicate într-un mod cu totul incomplet și care nu fac decât să dăuneze mai mult vieții economice."
- [-----]
- Fac apel la onoratul guvern și în special la d-l ministru al Agriculturii [V.Sassu]**
a cărui inimă caldă **pentru mișcarea cooperativă** o cunosc,
să țină seama de această sugestiune , și de prevederile din celelalte legi de conversiune , de până acum. [-----]
- I.Răducanu / 2 apr.'34 -----

7.b) Louis Balomey (PNL)

(DAD, MO 36, 2 apr.'34, p. 1525- 1527)

[LD : este **liberal** ; este **moșier** ; face **industrie agricolă** ; este, într-un cuvânt **agrarian**.
Un agrarian " generos " , care ... susține interesele țaranului , **a plugarului** , cum spune el .
Are - și se simte din argumentele lui - **interese opuse intereselor bancare și industriale.**

// **Legea Tătărescu-Sassu - cea mai bună lege a conversiunii //**

// **Debitorii agricoli - dobânzile oneroase - impozitele //**

// **Debitorii industriei agricole , apicultorii , ș.a. /**

// **Decalajul prețurilor agrare - industriale /**

// **Va vota legea //**

Balomey / 2 apr.'34

▣ **Legea Tătărescu – Sassu**

DI prim -ministru a exprimat , în numele guvernului , dorința țării întregi ca **proiectul de lege** referitor la conversiunea datoriilor agricole , **să capete cât mai curând ființă legală.**

Majoritatea a aplaudat această declarație .

El nu se va ocupa de constituționalitatea legii , deoarece Comisia a avut în vedere deciziunea Înaltei Curți de Casație , în materie.

Va înainta , totuși, un amendament - privind dreptul la recurs la Casație.

El nu se va ocupa de statistici , deoarece diferă de la o provincie la alta, de la județ la județ, iar guvernul a avut buna idee de a desființa plafonul și nu se mai fac deosebiri între debitori.

Balomey / 2 apr.'34

▣ **Debitorii**

▣ **Dobânzile oneroase-**

▣ **Impozitele**

!) S-a afirmat că legea păcătuiește prin lipsa principiilor de dreptate și echitate.

Ar putea să răspundă scurt că nu există lege care să soluționeze chestiunile sociale , care să scape unui asemenea inconvenient. **Adevărul este altul.**

Cauzele care au dus la **situația nenorocită de azi** sunt **dobânzile oneroase**

pe care au avut să le suporte împrumutații , de la **instituțiile de credit**, și **impozitele indirecte** pe care statul le-a pus , asupra uneltelor necesare și asupra produselor solului (dobânzi de 22 % , calculate trimestrial ; / blanchete pentru preschimbarea polițelor; participațiuni la beneficii ;) și asta la băncile din București , pentru că băncile din provincie au practicat o adevărată spolațiune.

Nu este drept să se afirme că plugarii au numai mână de luat și n-au mână de restituit.

Este fapt că **ani de-arândul plugarii** au dus singuri , fără portărei și fără hotărâre judecătorească , **dobânzile neomenoase ale împrumuturilor și n-au încetat plata decât atunci când n-au mai putut plăti.**" Și atunci , întrebarea : este adevărat că **această lege nu are la baza ei principiul de dreptate și echitate ? Desigur că nu .**

Legiuitorul a trebuit să intervină .

Balomey / 2 apr.'34

▣ **Debitorii Industriași agricoli , apicultori ...**

La comisiile legislative el **a propus un amendament ca să beneficieze de lege**

o serie de debitori , independent de existența unui drept de proprietate :

apicultori, crescători de vite, industriași agricoli, mici comercianți,

pentru că sunt în legătură cu agricultura .

Acela care pe moșia sa făcuse și o industrie agricolă , nu era decât un accesoriu al agriculturii.

Balomey / 2 apr.'34

▣ Decalajul prețurilor

Eu sunt fericit că, odată cu votarea acestei legi , se termină cu legenda că **Partidul Liberal este un partid bancar** , și că stimatul nostru șef , **d-l Dinu Brătianu ar fi contra conversiunii**. Când venim cu această lege de la sine, se înțelege că **partidul nostru are intențiunea curată de a rezolva chestiunea datoriilor agricole .**

Trebuie nivelată **diferența mare** între **prețul cerealelor** și **prețul uneltelor**.

" D-lor, când **fierul de plug este scump**, când **sarea, gazul , păcura sunt scumpe**, cum puteți d-vs admite că poate să mai rămână **o economie în punga producătorilor, în special a săteanului ?**

Eu, care cumpăr aceste lucruri în cantități mari , ajung să plătesc **petrolul cu 5 lei** și **păcura cu 4 lei,)!** iar **țăranul** care nu poate să le cumpere decât în mică cantitate , ajunge să plătească **7 lei petrolul și 8 lei păcura** , mai scump decât petrolul.

Cum nu credea că prețul cerealelor va putea crește curând, el nu vedea altă rezolvare decât în ieftinirea produselor de strictă necesitate ... [-----]

Țara noastră poate să aibă bogății naturale. Ea nu va fi însă niciodată tare înăuntru și respectată în afară, atâta vreme **cât vom avea cetățeni sărăciți**.

Trebuie **împuținate dările** , trebuie ca **beneficiile să rămână în buzunarele celor care produc**. Vorbesc în special de **plugari** , dar și în **alte ramuri de activitate** .

Balomey / 2 apr.'34

▣ Legea - concluzii

Bucuros că guvernul a admis să fie cumprișe în conversiune datoriile **Creditului Rural , Casei Rurale și Creditului ipotecar, el va vota legea** , pentru că este convins că , dintre toate legile de conversiune agricolă, **legea prezentată de guvernul PNL este cea mai bună** . (**aplauze la majorități**)

----- Balomey / 2 apr.'34 -----

7.c) C.I.C.Brătianu

(DAD, MO 37, marți, 3 apr.'34, p. 1562 - 1567)

[LD : ia cuvântul **după ce au vorbit toți reprezentanții partidelor** (ultimul fusese amenințatorul Nichifor Robu) Ședința este condusă de **NNSăveanu** .

Este primit cu **aplauze prelungite și îndelung** repetate de către membrii majorității .

Discursul lui Brătianu este sobru și conține argumente exclusiv economice , în sprijinul legii guvernului PNL]

/ Risipirea unei legende : **el și Conversiunea** / 27 de ani , **dir.la Creditul Funciar Rural** /

/ Criza agrară / dezechilibrul economic : **criza -inflația - stabilizarea - decalajul prețurilor** /

/ Stabilizarea - criza : **greșeli în politica economică** (guv.Argetoianu ; guv,PNȚ) /

/ **Criza economică - Criza agrară** // Soluții , dificultăți /

/ Principiile conversiunii / **Conversiunea I -III** /

/ **Conversiunea PNL - concluzii** /

CICBrătianu / 3 apr.'34

▣ Risipirea unei legende

▣ El și Conversiunea

▣ Creditul Funciar Rural

" D-le președinte, d-ilor deputați, înainte de a vorbi despre proiectul de lege care ne preocupă astăzi, să-mi dați voie să risipesc încă o dată o legendă că eu aș fi fost contra conversiunii. **Am protestat de două ori în timpul anilor trecuți**, când s-au adus proiectele de lege de conversiune : odată la **6 octombrie 1932** și a doua oară la **26 noiembrie** același an.

" **Am făcut nenumărate declarațiuni** că sunt **un conversionist convins și hotărât**, iar în cariera mea , timp de **27 de ani**, cât am fost **director al Creditului Funciar Rural**, **am făcut câteva mii de conversiuni.**

)! " Prin urmare , **cum aș putea eu să fiu contra conversiunii datoriilor agricole ?** Pot să spun că sunt unul dintre aceia care **am dat cel mai mult ajutor agriculturii.** Toți **societarii Creditului Rural** , care s-au perindat pe la societate, și care sunt **în număr de câteva mii**, știu **cât ajutor le-am dat** și știu **cât am căutat să-i ajut** în dificultățile pe care le-au avut și mai cu seamă **să iau apărarea agriculturii** , ori de câte ori am crezut că este lovită.

"**Am căutat să fac și un mic credit agricol** prin **casele de credit ale agricultorilor.**

)! Din nenorocire, **legea conversiunii** din 1932, a d-lui Atgetoianu, **le-a dărâmat .**

" **Totdeauna am spus că nu se poate face conversiunea datoriilor agricole, dacă nu se ține seama de menținerea creditului.**

)! Dacă aceasta înseamnă să fii **contra conversiunii**, evident că **atunci am fost contra conversiunii.**

" Chiar în sânul Partidului Național -Liberal , **din 1930**, eu am fost acela care **am inițiat această chestiune**, fiindcă **am văzut dezastrul care se apropia asupra agriculturii.** Am luat parte și la **proiectul din 1932**, când am pus **principiile de bază** pe care le veți găsi în legea actuală.

" **Când dl Argetoianu** a adus **primul proiect**, împreună cu prietenul meu **Sassu**, am luat parte la **primele dezbateri ale comisunii** și **am propus reducerea datoriilor agricole și pentru agricultorii sub 10 ha [!!!]** , reducere **care nu era prevăzută în proiectul de lege** , și am cerut , în același timp, **și repartizarea pagubelor între creditori** , pentru **ca acela care a împrumutat** mai mult agricultura , care de multe ori a ajutat-o mai mult, **să nu fie ruinat** prin legea de conversiune a datoriilor agricole.

" Cred că nu este cazul să insist mai mult asupra acestei chestiuni. **Aceia care vor să fie mai luminați** asupra ei, nu au decât **să citească discursurile pe care le-am ținut** , și vor constata că **nu am schimbat nimic din părerile mele .**

Cel puțin eu **am meritul acesta al constanței** , că **nu mă schimb** după cum bate vântul sau după cum sunt evenimentele . **Mă pot înșela , însă nu mă schimb. "**

CICBrătianu / 3 apr.'34

▣ **Criza agrară**

▣ **Dezechilibrul**

[LD : explicație simplă, logică, argumentată pentru **intersectarea câtorva fenomene economice specifice României - criza - inflația - stabilizarea - care au dus la dezechilibrul ....**]

" Nu voi insista asupra **crizei agrare** care este , de fapt, **o criză de subconsumație.**

Ea este **generală , mondială** , și este , evident, **trebuia să lovească și țara noastră.**

A avut consecințe asupra **prețurilor produselor noastre :**

a fost și **inflația** de care **au suferit și alte țări** și care a creat , în mare parte, **acest dezechilibru între datoriile agricultorilor și posibilitățile lor de plată .**

De ce ? Pentru că **s-a exagerat** , în timpul inflației , **și veniturile și dobânzile.**

Băncile au acordat credite prea mari , iar **agricultorii** , crezând că au posibilitatea de a plăti, **s-au împrumutat cu sume prea mari** , supraevaluând veniturile lor.

Când a apărut criza, s-a născut dezechilibrul.

Iar **când a venit stabilizarea** , odată cu aceasta, **a trebuit să se lichideze trecutul**

și atunci **s-a văzut care erau pagubele agriculturii**.

" **Lipsa posibilității de plată a agricultorilor**, nu trebuie însă privită numai din punctul de vedere al scăderii prețurilor cerealelor , ci **trebuie examinată și**

diferența dintre prețul de producție și prețul de vânzare .

Când **prețul de vânzare** este mai mare decât cel de producție , evident că este **beneficiu** ; dacă **prețul de vânzare** , însă , este mai mic decât cel de producție , aceasta înseamnă **pagubă** .

Slăvescu a publicat o lucrare asupra **situației economice a României** (p. 17)

În care se poate vedea acest raport :

Astfel , pentru perioada 1930 - 1933 au fost

preț producție / preț vânzare

86,5 % / 72 %

Vedeți deci un considerabil dezechilibru !

În anul 1932 , cu rentabilitate mai mare :

72% / 78%

În anul 1933 , cu rentabilitate mai slabă ,

66,50% / 66%

În acest moment , aproape un echilibru , puțin profit !

Tot în această lucrare , **Slăvescu** arată și **rentabilitatea agriculturii** (baza 100) :

1929 .... 96,6%   1930 .... 59,6 %   1931 .... 49,6 %   1932 ... 46,7 %

Ceea ce înseamnă că **venitul agricol a scăzut cu 53 % între 1928-1932** .

lată **punctul de la care am plecat** și noi ca să facem scăderile pe care trebuie să le facem **ca să restabilim echilibrul** , distrus prin diferențele de prețuri din anii 1929-1933 .

CICBrătianu / 3 apr.'34, retro 1929

▣ **Stabilizarea - Criza**

▣ **Greșeli în politica economică**

- [**LD : stabilizarea realizată de Vintilă Brătianu ... trebuia consolidată de guvernul PNT**

Brătianu arată , din acest p.d.v. , greșelile acestei guvernări , ca replică lui Răducanu , care spusese că nimeni nu a făcut nimic pentru agricultură ...]

" În anul 1929-1930 , **când s-a făcut stabilizarea** , trebuiau luate **o serie de măsuri** , care , din nefericire , nu s-au luat , ba **s-au luat chiar măsuri contrarii celor ce trebuiau să se ia** . În momentul când s-a făcut stabilizarea , și în momentul când a început criza , **trebuiau neapărat scăzute dobânzile** .

Or , **Banca Națională a crescut scontul** și , în loc să micșoreze dobânzile pentru agricultură , care devenea deficitară , **le-a mărit** .

În al doilea rând , **s-a venit cu o serie de impozite** , puse pe toate categoriile de producători .

Or , este știut că întotdeauna **impozitele micșorează consumul și lovesc pe producători** .

Asemenea , **nu s-a aplicat nici legea standardizării** , de care vorbea d. Argetoianu , și care **ar fi îmbunătățit calitatea grânelor** și ne-ar fi dat puțința de a profita de **prețuri mai bune pe piețele străine** . "

CICBrătianu / 3 apr.'34

▣ **Criza economică**

" **Recunosc** , însă , că **principala cauză este scăderea prețurilor și criza mondială , celelate sunt cauze secundare** .

Vedeți , **criza mondială** care se credea că va ajunge la sfârșitul ei - dl Madgearu spunea în 1930 că am ajuns la limita extremă , și că va veni o ameliorare - **s-a menținut și s-a agravat** prin măsurile internaționale care s-au luat .

" **Suntem pe o greșită cale economică** , nu noi , ci **toate țările** , fiindcă **se împiedică comerțul internațional** . Din an în an , **schimburile între țări se micșorează** prin **măsurile restrictive** care se iau , măsuri de **protecție excesivă** și

de **distrugere a echilibrului** de schimburi între națiuni ;
nu se mai poate restabili o situație economică mondială normală. "

CICBrătianu / 3 apr.'34

▣ Criza agrară

▣ Soluții , dificultăți

" Am spus că problema care se pune acum este degrevarea agriculturii.
Cum trebuie făcută această degrevare ? Se emit diferite teorii.

Unii vor să degrezeze **prin reforma monetară** , și din acest p.d.v., s-au emis **două teorii** :

Una care spune că **reducerea datoriilor se poate face la jumătate** ,
dând leului puterea de cumpărare dublă ,
adică spunând că **1 leu actual valorează 2 lei din trecut** .

Atunci s-ar restabili un echilibru general, fiindcă imediat toți debitorii ,
nu numai cei agricoli, ar putea să-și plătească datoriile lor , reduse la jumătate .

Dar cei care preconizează această idee, **nu țin cont de două lucruri** :

Întâi, că **nu valoarea leului este cauza crizei**, ci **scăderea prețurilor agricole**,
care este un fenomen extern, nu un fenomen intern .

Leul nostru nu are astăzi o valoare mai mare pe piețele străine , decât în trecut,
însă **prețul tuturor produselor agricole s-a micșorat considerabil** și a creat deficitul general.
În al doilea rând, **prețurile produselor agricole** , pe baza leului, **sunt foarte variabile** .

Dacă s-ar adopta o schimbare a valorii leului, **atunci s-ar produce perturbațiuni importante** ,
o scumpire a produselor, și un dezechilibru bugetar . [**dă și alte ex. și face alte calcule**]

Pagubele pe care le-au avut agricultorii sunt **incomparabil mai mari** decât ale celorlalte
categorii de producători : **devastări și recheziții** (în război) , **exproprierea** (după război)
efectele crizei mondiale (dezechilibrul prețurilor) .

CICBrătianu / 3 apr.'34

▣ Principiile conversiunii

~
Ce condiții trebuie să îndeplinească n proiect al conversiunii ?

I . Trebuie să acorde agriculturilor un **termen lung de plată** , cu o **dobândă mică**.

Argetoianu spune că termenul fixat de noi , de 17 ani, este prea scurt,
și că ar trebui cca 30-40 ani.

)! Eu cred că am face **o operație antieconomică** , care n-ar da rezultate bune.

II. Trebuie să se facă **o reducere a anuităților** la capacitatea de plată a debitorilor .

Am arătat că această capacitate de plată a fost scăzută cu 63,3 % .

)! Or noi am acordat o reducere de 65 % .

III. **Salvarea creditului** . În 1932, această problemă nu s-a pus deloc.

)! Nu putem rămâne mai departe , în situația de astăzi, când **debitorii sunt convingși**
că vor obține continuu moratoriu și **că nu-și vor mai plăti datoriile !**

De aici înainte, **datoriile trebuie plătite** , pentru ca creditul să reînvie,
să revină depunerile la bănci și institutele de credit .

CICBrătianu / 3 apr.'34

▣ Conversiunile I - III

[**Va arăta , pe scurt , doar defectele lor**]

I .Conversiunea Argetoianu : s-a modificat continuu , devenind " un puzzle zăpăcit " ,
din care nu se mai înțelegea nimic ; crea 4 categorii de debitori , în loc de una ;

prevedea tratament diferit , în funcție de mărimea proprietății și natura creditorului ; toate instituțiile de credit erau lovite atât de puternic , încât nu ar mai fi rămas în picioare nici una ; banca Națională, scoasă din conversiune, nu suporta pagubele izvorâte ; conținea tot soiul de excepții ...

Ea nu s-a aplicat și nici nu se putea aplica.

II - III . Conversiunea Mironescu , moratoriu Vaida : a căutat să salveze pr toți și nu asalvat pe nimeni . [**dă noi argumente , explică procesele cu Creditul Rural**]

CICBrătianu / 3 apr.'34

▣ Concluzie

" D-lor, eu , **poate sunt optimist, însă este mai bine să fii optimist** în această chestiune , **decât să fii pesimist** , așa cum ai fost d-nii **Argetoianu și Iunian** , pentru că , **dacă ești pesimist nu poți să vii cu soluțiuni** pentru o situație care așteaptă o îndreptare . D-lor deputați, **noi așteptăm rezultatele.**

DI prim-ministru v-a dat întâlnire la toamnă , ca să vedeți rezultatele la lege.

- **Tătărescu** : De sigur .

- **Brătianu** : Evident, cred că până la toamnă , **vom vedea o parte din rezultatele legii .**

Eu sunt convins că această lege va da un avânt considerabil economiei

noastre naționale, și că **criza noastră** - care , după mine,este mai mult de ordin intern decât extern - **se va atenua în mod considerabil.**

Atunci **vom putea spune că am făcut o operă utilă** și că **Partidul Liberal** , din nou, **a salvat țara din dificultățile în care se afla. "**

(**aplauze prelungite pe banca ministerială și pe băncile majorităților**)

----- CICBrătianu / 3 apr.'34 -----

7.d Aurelian Bentoiu (raportor) - discurs final

(DAD, MO 37, șed. de marți 3 aprilie 1934, p. 1567-1573.)

[LD: azi, 11ian.2003, vorbesc cu Pascal Bentoiu - care mi-a trimis cartea - căruia îi mărturisesc admirația față de tatăl său. Lucram la acest discurs.

Discurs remarcabil, cu o materie destul de anostă !]

[LD : Supratitluri, sublinieri,semne, colorări, îmi aparțin]

/ Conversiunea - în **programul PNL din 1931** ; semnalul lui **Gh.Tătărescu** /

/ Răspuns la obiecțiunea opoziției : nu este **largă, generală, egalitară, eficace** /

/ " " " : **debitorii nedreptățiți - creditorii avantajați** /

/ Superioritate a legii recunoscută : **tehnică-juridică** /

/ **Legea Argetoianu - Legea PNL** : comparativ /

/ **Legea Mironescu -Vaida - legea PNL** : comparativ /

/ Răspuns obiecțiunea opoziției : **de ce nu iertarea tuturor datoriilor ?** /

/ Propuneri hazardate : **revizuirea Constituției** (Argetoianu) /

/ " " : **Restabilizarea** (Răducanu, Iunian , ș.a.) /

/ " " : **Banca Națională a României** /

/ Conversiune - concluzii / **Apel la potolirea opoziției radicale** /

Aurelian Bentoiu / 3 apr.'34 / retro ' 31

▣ **Programul PNL : conversiunea !**

▣ **Gh.Tătărescu - semnalul de alarmă .**

" D-le președinte, d-lor deputați, **problema datoriilor este o veche preocupare a Partidului Național- Liberal .**

Cu mulți ani înainte, ea își găsea în gura unuia dintre fruntașii partidului nostru

[GH.Tătărăscu], următoarea formulare :

< Să privim realitatea în față.)! Se proletarizează astăzi clasa pe care se reazimă întreaga alcătuire socială a statului nostru și se primejdiesc forțele de ordine și conservare ale acestei țări.)! Fiecare proprietar de pământ scos de pe brazda sa, înseamnă un element mai puțin în armata ordinii și un element mai mult în armata anarhiei.

)! Și nu cred că greșesc afirmând că fiecare bătaie de tobă și fiecare execuțiune silită pregătește și înalță forțele, care la cea dintâi sguduire, se vor pune în serviciul curentelor de distrugere, care ne amenință înăuntru, și a coalițiilor vrășmașe, ce ne pândesc din afară.

Greutatea împrejurărilor și întârzierea soluțiilor fac din datoriile agricole o catastrofă socială.

Partidul Național-Tărănesc a fost incapabil să tămăduiască răul.

Guvernul d-lui Iorga se arată neputincios și dibuește încă două soluțiuni.

Față de această situațiune, Partidul Național-Liberal a trebuit să tragă semnalul de alarmă și apoi să-și facă datoria. Am înscris în programul nostru de guvernare

soluționarea acestei grave probleme, prin **conversiunea datoriilor agricole > .**

Sunt cuvintele rostite în 1931 de către actualul șef al guvernului.

(Aplauze prelungite pe băncile majorității) .

La aceeași dată, ecoul cuvintelor citite de mine, suna în chipul următor,

într-un discurs al unui eminent deputat din opoziție :

< Folosirea de către liberali a acestei importante chestiuni

constituie o simplă farsă pentru redobândirea unei popularități pierdute > .

Prin urmare, se nega însăși utilitatea acestei reforme. Oratorul era d-l Iunian."

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34

▣ Obiecțiunile opoziției :

▣ Nu este largă, generală, egalitară, eficace .

Astăzi ne prezentăm înaintea dv., cu înfăptuirea soluției anunțate

printr-un proiect elaborat de guvern, cu toată seriozitatea

și cu concentrarea tuturor putințelor de a soluționa această gravă problemă.

)! D-lor, între pesimismul d-lui Potârncă, care astăzi, de la această tribună, vă spunea că nu este nimic de făcut, problema fiind insolubilă ,

)! și între robustul optimism al d-lui Robu,

care ne-a arătat soluțiile d-sale , simple și radicale,

noi credem că **adevărul stă la mijloc : nici prea mult pesimism, nici prea mult optimism.**

Față de gravitatea problemei, soluții perfecte nu se pot da ;

însă, leal privit acest proiect, și fără rezerve, psihologicește explicabile,

prin spiritul de contradicție al luptelor politice,

este tot ce se putea da mai sănătos, mai serios asupra acestei probleme.

(Aplauze pe băncile majorității) .

" D-lor, s-au perindat atâția vorbitori la această tribună.

Opoziția a fost reprezentată prin numeroși oratori.

Toate partidele și grupările din opoziție și-au spus, și, adeseori, repetat cuvântul.

" S-ar putea rezuma criticile aduse proiectului prin câteva cuvinte :

legea nu este largă, legea nu este generală, legea nu este egalitară,

legea nu este automată, legea nu este eficace, pentru că nu rezolvă problema.

Într-o variantă, d-l Argetoianu spunea : este legea Nr. 4 .

Alți oratori ai opoziției ne dădeu întâlnire, pe curând, în roluri schimbate,

pentru a desbate un alt proiect de lege.

Vom examina toate aceste chestiuni, care, restrângând și mai mult numărul obiecțiunilor,

s-ar putea reduce la două : **s-a dat prea puțin și nu s-a dat la toată lumea . "**

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34

▫ Obiecțiunile opoziției :

▫ Debitorii nedreptățiți ; creditorii - privilegiați.

" D-lor deputați, **am auzit** vorbindu-se aici **prea mult și în mod exclusiv de interesele debitorilor.**

Ne găsim în fața unei probleme care stă la intersecția a două interese contrare, așa putea zice, **inconciliabile. Ca semnificație, în istoria dreptului, natura măsurii care se aduce este de o gravitate deosebită.**

Firește, mai puțini la număr, **nu trei milioane, nu 82% din populația țării, numai un million,** poate mai puțin , **interesați, din punct de vedere electoral, sunt angajați în această chestiune și creditorii :**

și nu numai creditorii, ca persoane fizice, dar este angajată în această chestiune **noțiunea de contract, care este legământul juridic al creditului,** condițiune de viabilitate a economiei noastre de mâine și de totdeauna.

)! " **Nu am auzit pe nimeni spunând,** în această ordine de idei, din punctul de vedere al incidenței legii, cu această **instituție de bază a societății moderne,** care este **contractul, decât** numai afirmațiunea **că legea este neconstituțională,** cu semnificația de amenințare pentru noi, în ce privește **scontata declarare de neconstituțională a acestei legi. "**

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34

▫ Superioritatea legii : Tehnic-juridică

" D-lor deputați, mă voi ocupa de toate aceste chestiuni pe rând, succint firește, așa cum se cuvine, după atât de îndelungi debateri.

" Voi începe prin a examina unul din punctele asupra cărora **ni s-a făcut concesiunea de a se recunoaște,** în discuțiunile mai restrânse, care au avut loc în comisiune, **superioritatea, cel puțin relativă, prin comparație cu experiențele legislative anterioare,** de către oameni calificați să o spună.

)! Se vede însă că **optica lucrurilor se schimbă de la incinta redusă ,** unde nu sunt tribune, și unde ecoul, din punct de vedere electoral, este mai mic, **până la această incintă, unde ecoul se speră amplificat și trimis pe acele meleaguri,** unde duc o vieață necăjită cei **82 % din populația țării.**

D-lor, în discuțiunile care au avut loc în comisiune, a luat cuvântul,

din partea Partidului Național-Tărănesc, d-l Madgearu,

un om căruia nu-i puteți nega spiritul ofensiv în polemica politică

și care nu avea niciun interes să ne facă o concesiune.

D-sa a recunoscut leal, cu toată probitatea, că proiectul reprezintă,

din punctul de vedere al tehnicii juridice,

o superioritate necontestată față de experiențele legislative anterioare.

A luat cuvântul, la această tribună, elegantul orator al PNȚ, distinsul meu prieten,

d-l Ghelmegeanu – eu îi exprim recunoștință pentru lealitatea adusă în debateri –

și a recunoscut că, din punct de vedere tehnico-juridic, legea este superioară.

Într-adevăr, d-lor, nu se poate spune contrariul. **Observați că din prima formulare a proiectului și după admiterea atâtor amendamente,** căci s-au admis multe din amendamentele propuse, firește, n-am putut să facem acea colecțiune de amendamente juxtapuse, care să facă să treacă și proiectul nostru prin metamorfoza, prin care a trecut prima experiență juridică a d-lui Argetoianu – **legea și-a păstrat structura ei.**

Legea, din punctul de vedere al armoniei, al logicei interioare, al legăturii logice între capitole, între principiile ei și între normele ei, **a rămas nesdruncinată,**

din bazele pe care au conceput-o autorii acestui proiect."

Aurelian Bentoiu / 3 apr.'34 , retro'31

▣ Legea Argetoianu

- **Vom vedea dacă din punctul de vedere substanțial, proiectul merită acea acerbă critică a d-lui Ghelmegeanu.**

Fiindcă d-sa, ca un opozant care se respectă, după ce a săvârșit actul de lealitate, de a recunoaște superioritatea tehnică a legii, și-a simțit și datoria – și cred că a greșit când a interpretat lucrurile în chipul acesta – să nege, să conteste, să facă rezerve, să critice dispozițiunile legii, în anumite puncte de vedere, privitoare la dispozițiunile de fond.

D-lor deputați, **voi examina această lege prin comparație** cu experiențele anterioare ; fiindcă **perfectiunea desăvârșită nu este** din lumea aceasta și nu a avut nimeni ambițiunea să făurească o lege atât de perfectă, încât să nu mai fie susceptibilă de critică.

O vom examina din punct de vedere tehnico-juridic, și prin raport, la obiecțiunile care s-au adus, în primul rând **în comparație cu legea Argetoianu.**

Ce cuprindea acea lege ? Din punctul de vedere al aplicațiunii ei : **foarte complicată.**

Din punctul de vedere al excepțiunilor : **cuprindea 18 excepțiuni.**

Și nu numai atât, dar, **pentru a determina aceste excepțiuni, „nășteau” complicate controverse la bară, în acele procese care amenințau să devină interminabile.**

!) Vă voi demonstra că **în anumite categorii**, pentru ca legea să fie aplicată, **acela care o aplica avea nevoie să urmeze un curs de topografie, de planimetrie și de nivelment** pentru ca să măsoare **altitudinea punctului în care se află debitorul.**

Acei care practică aceeași profesiune ca și mine, își aduc aminte de acele distincțiuni care se făceau, după cum **situația imobilului se găsea**, la mai mult sau la mai puțin de **600 metri ca altitudine deasupra nivelului mării.** (**Ilaritate pe băncile majorității**).

Ce complicații de procedură erau, care depășeau procesele de drept comun.

[**argumentează, din acest p.d.v., cât de complicată era procedura în legea Argetoianu**]

" Eficacitatea unei legi , oricât ar fi de bună, și oricât de generoase dispozițiile ei de fond, nu poate să fie asigurată decât printr-o procedură rapidă, ușor de aplicat , cu excluderea tuturor controverselor în aplicarea legii, cu excluderea tuturor ezitărilor , în aprecierea ei și în aplicarea soluțiilor la fiecare speță în parte. "

[**explică cât de complicat era să se stabilească " capacitatea de plată " a debitorului**]

" Pricina trebuia filtrată prin trei filtre impregnate , în materie de apreciere, în fapt, de același **coeficient de subiectivism** , fatal legat de orice minte omenească și ușor **susceptibil de a deveni sursă de arbitrar .**

De aceea , noțiunea " capacitatea de plată " , în proiectul guvernului, a fost eliminată ; s-a crezut ca o condiție sine qua non a eficacității legii cerea aceasta .

S-a făcut bine , d-lor, pentru că în materie de organizare judiciară , un filozof al dreptului, care își are înscris numele și în filozofia generală, filozoful Bacon, spunea :

< optima lex, quae minimum arbitrii iudicis relinquit .>

[**Arată existența unei noi " vame " tot atât de complicată și legată de aceeași subiectivă apreciere , în ce privește vocațiunea debitorului.]**

În legea Argetoianu, **asanarea proprietății mijlocii și mari ,**

urma să se facă **numai dacă aceștia dovedeau** că datoriile au fost făcute :

1) pentru dobândirea de pământ ; 2) pentru sporirea inventarului ;

3) pentru construcții , plantații ; 4) pentru irigații și îndiguiri ;

5) pentru acoperirea pagubelor ; 6) pentru asigurarea unui minim de existență ;

7) cheltuieli de forță majoră .

" Ei bine, din cauza tuturor acestor complicațiuni , discriminări, aprecieri subiective , complicațiuni procedurale și a necesității de a se organiza procese complete și îndelungi, legea nu și-a avut eficacitatea voită "

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34 , retro'31

▣ Legea Mironescu -Vaida

▣ Durata și procentul asanării datoriilor

~ A fost necesar să se facă o nouă lege, aceea făcută de guv.Vaida .

DI. Ghelmegeanu a criticat legea , invocând statistici, demonstrând cu ele incapacitatea țaranului de a-și plăti datoriile , motivând cu statistica ineficacitatea legii PNL

Ghelmegeanu , și d-nii PNT , au făcut , în privința legii propuse de guvernul actual, critici întemeiate pe cifre statistice exprimate, când și-au elaborat legea !

Situația economică nu s-a schimbat prin demisiunea guvernului PNT ;
nici numărul țăranilor datornici ; nici datoriile .

Ce soluții a dat PNT ? [explică art. din moratoriul dat prin legea Vaida , care a făcut inaplicabilă legea ; articole care anulau prevederile articolelor dinainte ; eșalonarea plăților în 10 ani, cu o dobândă de 5 % etc etc]

" Și astăzi , când noi venim , la o situație economică și socială identică , încadrată în aceleași cifre statistice, nu mai este posibilă plata în 17 ani , cu dobândă de 3 % ... calculată la o jumătate din cuantumul creanței ?!
lată deci, cum obiecțiunea că n-am dat mai mult , nu ne poate fi făcută , în nici un caz , de acele partide , care au făcut experiențe nereușite și cărora le lipsește calitatea morală de a critica dispozițiunile acestei legi " (aplauze la PNL)

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34

▣ Obiecțiunea opoziției

▣ De ce nu iertarea tuturor datoriilor ?

~ **" S-a spus : să dăm mai mult și, mai ales, să dăm tuturor.**

Ni s-au făcut reproșuri : de ce nu dăm tuturor ?

Vedeți, asupra acestei chestiuni , legea nu trebuie privită ca o providență dispensatoare de daruri .

Dacă nu ar fi depins decât de bunavoința guvernului, de a da tuturor și cât mai mult, fiți siguri că s-ar fi dat cât mai mult și tuturor.

Se întâmplă însă că soluția acestei grave și complicate probleme,

se găsește la egală distanță între cuvintele lui Shylok ,

reprezentând mentalitatea unor anumiții creditori, care nu înțeleg gravitatea situației și care își cer livra de carne pe baza contractului lor,

și între teoria buretelui , făcută de anumiți reprezentanți ai anumitor partide din opoziție .

(aplauze prelungite la PNL) [Explică de ce nu se putea ; explică , prin comparație, faptul că au fost introduși și debitorii urbani ; explică de ce nu au putut fi introduși comercianții explică și exemplifică , comparativ, cu legile precedente ; explică, explică...]

" Ei bine, d-lor, este o evidență pentru oricine că această deprecierere nu s-a produs în aceeași măsură pentru populația urbană și rurală.

Ea nu a avut aceeași repercusie asupra tuturor oamenilor , de nu importă ce categorie economică ; iar dacă s-ar fi creat un tratament uniform, s-ar fi ajuns la inegalități ,
din p.d.v. al ideii de justiție, concepută justiția în vremurile excepționale în care se legiferează aceasă problemă . "

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34

▣ Propuneri colaterale, hazardate

▣ Revizuirea Constituției !

/ **DI Răducanu** a făcut o incursiune în economia mondială, **propunându-ne o serie de măsuri, mergând până la experiența americană**. În cadrul unei legi care tinde să rezolve o anumită problemă limitată, **d-sa voia un întreg program de guvernare !**

/ **DI Argetoianu** spunea că legea nu va fi eficace, și că am dat prea puțin ;

La aceasta **am putea răspunde** : ați avut prilejul să dați mai mult, de ce nu ați făcut-o ?

că trebuia făcută și o reformă monetară ; că trebuie revizuită Constituția ...

" În afară de instituția contractului, **avem neapărat nevoie**

de stabilitatea structurii noastre de stat, și, în această privință,

bara fixă este Constituția, pe care nu putem s-o modificăm. (aplauze prelungite la PNL)

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34

▣ Propuneri colaterale, hazardate

▣ Restabilizarea monetară ?

[LD : este remarcabil faptul că omul acesta , are **modestia măreață** de a recunoaște că **nu stăpânește fenomenele financiare** , și a **apelat la un om competent** .

Îmi dă și mie curajul de a mărturisi crasa mea incompetență în materie,

și soluția la care recurg în cazul acestei problematice : **apelul la competență**]

" **Avem**, în sfârșit, **în ordinea economică** , **o bară fixă** care se cere să fie fixată ,

pentru realizarea ritmului normal : este moneda , este acel element de care ,

de la o vreme încoace, se propun atâtea formule , atâtea rețete miraculoase !

" Ei bine , d-lor, **nu am superstiția stabilizării, dar am convingerea necesității ei ;**

și pentru că **nu este un act de credință , ci un act de convingere rațional,**

și pentru că **nu sunt un infatuat** , să cred că dețin adevărul absolut ,am spus :

poate că mă înșel, când cred eu că stabilitatea monetară este o condiție "sine quoniam"

a putinței de a intra în normal, și m-am adresat unui om competent :

unui prieten, care nu face politică în cadrul partidului nostru , dar este un **factor de răspundere în conducerea unuia din organismele economice** de mare importanță , din țară .

Moneta ...restabilizarea ...

Îmi răspunde : < D-le Benteoiu , mă întrebi care ar fi repercusiunile

unei **legi de conversiune** , care ar cuprinde și **pe comercianți și pe industriași ?**

O asemenea lege ar aduce , pe lângă actualele pagube ale Băncii Naționale ,

care astăzi se aplică **portofoliului agricol urban existent,**

încă o pagubă în plus la portofoliul comercial , care este astăzi de **8.437.000.000 .**

În cazul aceasta, **emisiunea monetară** , care este astăzi de **21.400.000.000** ,

și care are drept acoperire **stocul de aur de 10 miliarde și jumătate** ,

plus **portofoliul de scont de 8.400.000.000** , plus **avansul de titluri și metale prețioase** ,

această emisiune de bilete ar rămâne fără acoperire legală ,

pentru cel puțin o treime din valoarea ei, adică nu numai fără acoperire în aur de 35 % ,

cât este statutar, dar **și fără acoperire cu portofoliul comercial** ,

cum de asemenea este statutar și indispensabil să fie acoperit.

Aceasta ar însemna ca **stabilitatea monetară este nu numai compromisă** ,

dar și imposibil de refăcut la orice curs, adică și în cazul că s-ar recurge

la **măsura nebunească și catastrofală a unei restabilizări.** >

!) "Iată care ar fi consecințele , după vederile unui om de înaltă pregătire teoretică,

de bogată experiență practică, care meditează și a meditat îndelung asupra acestei

probleme. **De ce să ne grăbim să adoptăm soluții** care , aplicate în alte țări ,

la un complex de condiții total diferite de cele din țara noastră, au putut să dea roade ?

Deocamdată, roadele încă nu s-au copt, și tare mă tem că ,

dacă am mușca din ele, ne-am îmbolnăvi.

Da, restabilizarea în America e posibilă, moneda dirijată în America , e posibilă ;
Roosevelt , în spatele experienței lui , are o mare masă de manevră monetară ;

)! **noi nu dispunem de așa ceva.**

Și apoi, o restabilizare , ar avea ca influență asupra deținătorilor actuali de monedă ,
sărăcia lor în proporția în care am diminua acoperirea metalică. [-----]

)! Își închipuie cineva că **trecând de la o monedă la alta** , variind puterea ei de achiziție,
faptul s-ar putea întâmpla **ca și când ai transpune în muzică o melodie din cheia de sol** ,
în **cheia de fa** ? [-----]

)! Dar eu tare mă mir , de ce , când, de la tribuna Parlamentului și în repetate împrejurări
se spune , pentru ca **să audă toată lumea**, pentru ca **să scrie toate marile cotidiene** de tiraj,
și **să afle străinătatea, că noi avem moneda compromisă** ,
ne mai mirăm apoi de oarecare fluctuație ale cursului leului ? (aplauze la PNL)

Aurelian Bentoiu / 3 apr.'34

▣ **Ajutorul acordat BNR**

" S-a acordat un ajutor Băncii Naționale. Știu că au fost glasuri care s-au ridicat împotriva
acestei măsuri cuprinse în lege ; dar cei care au înțelegerea completă a complexului situației
și a repercusiunilor posibile ale legii, au recunoscut necesitatea acestui ajutor.

Între acești reprezentanți ai opoziției, dintre cei mai de seamă ca pregătire economică,
care au venit în Comisiunile Camerei și Senatului, întrunite - dvs ați fost de față -
a fost dl. Madgearu care a recunoscut că într-adevăr
această măsură corespunde unei necesități.

)! De ce am auzit , de la această tribună, că ajutorul s-a acordat
pentru că Banca Națională este o instituție liberală , și de aceea a fost preferată ?

)! Că s-au exclus alte organisme , alte bănci care ar fi meritat ajutor?

)! Asemenea cuvinte nu știu în ce măsură au fost socotite .

" D-lor deputați, Banca Națională nu aparține nimănui.

Ea este o celulă importantă din organismul economic al țării. "

Pentru a-i defini rolul, nu o pot face mai bine decât citând din eminenta monografie
a d-lui ministru al Finanțelor .[Victor Slăvescu] , între 1880 până azi ,
care arată că istoria BNR se confundă cu istoria economică a țării întregi.

[dă citat larg din această lucrare]

Aurelian Bentoiu / 3 apr.'34

▣ **Conversiunea- concluzii**

▣ **Aviz opoziției radicale : iunianiști, georgiști, goghiști, cuziști .**

" D-lor deputați , guvernul nu are pretențiunea că realizează o minune.

Nici când mântuitorul a spus unui bolnav < ia patul tău și umblă > , și-a luat bolnavul patul
dar nu spune Biblia că a pus roțile la pat, și că l-a transformat în cărucior.

" Noi, acordăm debitorilor , prin acest proiect , atâcât se poate acorda ,
pentru ca ajutorul fiecăruia dintre debitori să se poată rezolva pentru totdeauna
această problemă a datoriiilor.

" Dar, pentru ca legea să devină eficace , nu trebuie privită numai ca un instrument tehnic,
ea are nevoie de adeziunea celor care o aplică,

are nevoie de concursul tuturor bunăvoințelor,
are nevoie mai ales de convergențele eforturi ale tuturor acelor care stăpânesc

și pot să influențeze opinia publică în această țară . (aplauze la PNL)

" De aceea, fac un apel la toți reprezentanții opoziției ,

)! pentru a nu mai vorbi imprudent de legea Nr. 4, și de a nu lăsa să se înțeleagă

**că nu așteaptă decât schimbarea rolurilor pe acea bancă ,
pentru a veni cu o nouă experiență ; în chipul acesta nu vor servi țara .**

**" Nu există proiect de lege , oricât s-ar putea părea unei minți omenești , că este perfect,
care să poată să-și ajungă scopul, dacă din punctul de vedere al factorului psihologic ,
" adeziunea" care-i condiționează eficacitatea, este pusă în discuție ."**

În timpul războiului , erau răniți lași care-și răcăiau rănilor,
pentru a nu se întoarce pe front ....

**" ... oricât de perfect ar fi un proiect, atâta vreme cât , în această rană a datorilor ,
se va scormoni continuu , țara nu va avea liniște . "** (aplauze prelungite la PNL)

----- Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34 -----

7.e) V.P. Sassu (ministr. agricult.) , discurs final ,

NNSăveanu : votarea luării în considerare a legii .

(DAD, MO 37, șed. de marți 3 aprilie 1934, p. 1573-1576)

[LD : discurs emblematic pentru **țărănismul liberal** . Apar clar deosebiri , din acest p.d.v.,
între **PNL și PNT** . **Argumente economice, sociale, politice, etice** .

Fără echivoc , **agrarienismul liberal** - : **sprijinul pentru agricultorii mari și mijlocii ;**

Fără echivoc : **importanța creditului și a instituțiilor de credit .**

Lipsă de reacție : criticile naționaliste, antisemite ,]

Supratitluri, sublinieri, semne, colorări, îmi aparțin .

/ **Coeziune** : guvern - partid - majoritate parlamentară - lideri /

/ **Opoziția** : calm, liniște, senină , constructivă /

/ **Conversiunea Argetoianu , Mironescu , Vaida** /

/ **Conversiunea Tătărescu** : scop, ținte, principii /

/ **Conversiune de drept, uniformă, automată, circulantă : debitorii rurali și urbani //**

/ **Conversiune de drept : reglementarea plății datorilor restante către creditori //**

/ **Finanțarea conversiunii : rolul BNR și al fondului de garantare /**

/ **Conversiune : radicală, automată, de deplin drept /**

/ **Răspuns obiecțiilor opoziției : datornicii mici /**

/ " " " : băncile populare , cooperația /

/ " " " : dobânzile /

/ " " " : datoriile țăranilor , a agricultorilor /

/ **Elogiu agriculturii / Elogiul țăranului /**

/ **Solidarism economic, social, moral - nu ură și luptă de clasă //**

/ **Legea Tătărescu - concluzii / Apel pentru luarea în considerare a legii /**

NNSăveanu : punerea la vot, luarea în considerare .

Sassu / 3 apr.'34

▣ **Coeziune : guvern - partid- majoritate – lideri**

- (Este primit cu lungi și repetate aplauze)

" D-le președinte, d-lor deputați, vă mulțumesc pentru manifestațiunea de simpatie
cu care întâmpinați cuvântarea mea. Această manifestațiune îmi ușurează în mod agreabil
misiunea pe care o am din partea guvernului, să apăr acest proiect de lege.

De altfel, îmi dau bine seama că această manifestațiune nu mi se adresează mie personal,
ci guvernului din care fac parte și în numele căruia vorbesc.

(aplauze pe băncile majorității), și în special d-lui prim-ministru Tătărescu

(aplauze prelungite și îndelung repetate pe băncile majorității),

care în această chestiune și-a arătat voința fermă și laudabila pasiune

de a dăruii țării o lege a conversiunii și bună și definitivă. (Aplauze pe băncile majorității).

La rândul său, **guvernul transmite omagiul dv. întregului Partid Național-Liberal**, a cărui emanațiune este, și în special **d-lui Dinu Brătianu, șeful partidului** (**vii aplauze pe băncile majorității**), care în această importantă chestiune – credincios frumozelor și sănătoaselor tradițiuni ale înaintașilor săi – a **mers în pas cu spiritul vremii și, ca șef al Partidului Național-Liberal**, față de curențele firești care se găsesc în acest organism puternic, a **știut să țină în mână frâna și cumpăna înțelepciunii**. (**Aplauze prelungite pe băncile majorității**).

" D-lor deputați, la ora aceasta târzie, și după **substanțialele cuvântări** ținute de d-l **Dinu Brătianu** și de distinsul nostru **raportor, d-l Aurelian Benteiu, rolul meu apare un rol protocolar**. S-a examinat această chestiune de către **cei doi antevorbitori sub toate fețele ei**. Nu știu ce aș mai putea adăoga. Sunt silit deci, să-mi rezum la cea mai redusă limită cuvântarea mea."

Sassu / 3 apr.'34

▣ **Aprecieria opoziției**

[**LD : adevărul este că atmosfera nu a fost nici atât de calmă, nici atât de senină, nici atât de " pașnică" . Aprecieria lui este formală , de complezență]**

" Țin d-lor, dela început, să **mulțumesc tuturor oratorilor** care s-au perindat la această tribună și **au participat la desbaterea** acestui important proiect de lege. Țin în același timp, să constat un lucru : că, **din calmul cu care s-a discutat** acest proiect de lege, din **atmosfera de liniște, atmosfera senină** în care s-a purtat această discuțiune, am dreptul să cred că **în conștiința intimă a fiecărui membru din această adunare**, din oricare parte a ei, **s-a format convingerea că proiectul de lege prezentat este bun și că el corespunde așteptărilor țării**. (**Aplauze pe băncile majorității**)
" D-lor, **opoziția a relevat unele imperfecțiuni**. Doamne ! **ce proiect poate să fie perfect și ce proiect poate să dobândească adeziunea fără rezerve a întregii opoziții ?**"

Sassu / 3 apr.'34

▣ **Legile I -III ale conversiunii**

" **Aceste imperfecțiuni însă** nu ridică proiectului nostru **superioritatea lui netăgăduită, față de cele două legiuri anterioare**. Care este economia acestui proiect ? **Legea Argetoianu și Legea Vaida**, care au încercat să reglementeze chestia datoriilor din trecut, **n-au dat rezultatele urmărite de autorii lor**. **Problema conversiunii a rămas deci întreagă**. În adevăr, **legile de mai sus**, în loc să rezolve definitiv această gravă și complexă chestiune, **au amânat-o și au complicat-o**, sporind marasmul economic și **nemuțumind**, prin incertitudinea raporturilor lor, **atât pe creditori, cât și pe debitori**. Au legat beneficiul conversiunii de **atâtea condițiuni și excepțiuni**, **încât, în mod fatal, au dat naștere la discuții și procese interminabile**, amânând astfel la infinit începerea lichidării efective a trecutului. Și în sfârșit, aceste legi, **neținând seamă nici de repercursiunile pe care măsurile luate le-ar fi avut asupra instituțiunilor de credit**, **au sdruncinat în mod primejdios atât creditul, cât și ordinea juridică a țării ."**

Sassu / 3 apr.'34

▫ Legea Tătăărăscu-Sassu

" În fața acestei situațiuni, **guvernul țării**, ținând seamă de **concepția și ideologia Partidului Național-Liberal**, precum și de **experiența dobândită** prin inaplicarea celor două legiuiri anterioare de conversiune, **prezintă proiectul de față**, care **are două ținte și un singur scop**.

Cele două ținte sunt :

- 1) **Descătușarea producției naționale** prin lichidarea definitivă a datoriilor din trecut, și
- 2) **Reînvierea creditului** în general și a **instituțiilor de credit** în special .

Prin atingerea acestor ținte, realizăm **scopul final al legii care este :**

Redresarea și învierea vieții economice și financiare a țării.

(**Vii aplauze pe băncile majorității**).

Pentru a nu cădea în greșala vechilor legi de conversiune, noua legiuire a adoptat următoarele **principii călăuzitoare :**

- 1) Ea **atacă de front problema conversiunii**, recunoscând în mod sincer, că în urma **scăderii prețurilor** bunurilor și a **sporirii puterii de achiziție** a monetei noastre, **plata integrală a creanțelor contractate** anterior crizei actuale,

constituie, atât o imposibilitate materială, cât și o vădită inechitate.

În consecință, proiectul de lege, **făcând o înțeleaptă aplicațiune a teoriei impreviziunii,**

prevede o reducere masivă a creanțelor ,

pentru a le **adapta puterii actuale de plată a debitorilor ;**

- 2) Noul proiect **asigură creditorilor încasarea la timp a sumelor rămase de plată,** dându-le satisfacția că cel puțin **acest rest le va fi plătit în mod efectiv ;**

- 3) Un alt principiu de bază a noului proiect constă în **repartizarea echitabilă a reducerilor** decretate de el, **între creditorul direct al debitorului și creditorii celui dintâi,** pentru ca **astfel pagubele provocate de conversiune să se repartizeze asupra tuturor părților creditoare.**

În acest scop, **statul și Banca Națională vor face însemnate și reale sacrificii,** prin **finanțarea parțială și efectivă a conversiunii .**

Spre deosebire de legile precedente, **proiectul nostru asigură legii un mecanism simplu, suplu și automat.** Într-adevăr, el **eliminând toate dificultățile procedurale sau de fond,** realizează **o conversiune de plin drept, rapidă, automată și circulantă.**

(**Vii aplauze pe băncile majorității**).

Sassu / 3 apr.'34

▫ Debitorii agricoli și urbani

" **Atât debitorii agricoli, cât și cei urbani,** se vor bucura de beneficiile prezentei legi, **fără a fi aduși în fața justiției.**

Marile reduceri ale creanțelor agricole – care merg până la 70% din totalul datoriilor – ca și **reducerile mai mici ale creanțelor urbane** – fiind declarate de plin drept, **vor opera în mod automat,** fără a mai fi nevoie de instanțe speciale de judecată.

Debitorii vor putea deci invoca aceste avantajii pe cale de contestație

în fața instanțelor de drept comun, în cazul unei urmăriri nedrepte din partea creditorilor săi.

Prin urmare, **toți debitorii care îndeplinesc prescripțiunile acestei legi,** se vor bucura de **o conversiune de drept.** (**Vii aplauze pe băncile majorității**).

Proiectul guvernului, desființând multiplele condițiuni ce se cereau debitorilor agricoli, cu privire la întinderea proprietății, cuantumul, originea, natura și destinația datoriei – condițiuni care provocau procese cu lungi cercetări, expertize, mărturii, discriminări, șicane, cheltuieli și nesiguranță – **a acordat debitorilor agricoli o conversiune uniformă și automată,** necerându-le decât **dovada simplă și ușoară că sunt proprietari agricoli."**

(**Vii aplauze pe băncile majorității**).

Conversiunea devine circulantă în sensul că reducerea datoriilor urmărește creanțele în mâna oricărui creditor se vor găsi, fie un simplu particular, fie instituțiune de credit, fie chiar Banca Națională, care nu mai poate invoca privilegiul absurd și irealizabil, creat în favoarea ei de legiurile anterioare.

Același mecanism, cu mici deosebiri, există și pentru conversiunea datoriilor urbane."

Sassu / 3 apr.'34

▣ Creditorii

" **Legea nouă nu aduce nici o modificare** situațiunii **creanțelor**, din punctul de vedere al naturii, al garanțiilor și al modului lor de încasare.

Plata ratei fiecărei creanțe reduse, se face în mâna fiecărui creditor.

În caz de neplată, executarea se face de creditor, conform dreptului comun, pe baza titlurilor, întemeiate pe declarațiile de asanare făcute de debitori, sub regimul legilor anterioare; creditorii, nerecunoscuți de debitori prin aceste declarațiuni, vor putea să continue sau să intenteze acțiuni în justiție pentru obținerea unui titlu executoriu.

Ca o sancțiune a neplății ratelor prevăzute de lege, se permite creditorilor ca, **pentru o singură rată neplătită, să ceară urmărirea veniturilor debitorului,** iar **în caz de neplată a doua rate succesive, să ceară decăderea debitorului** din beneficiul termenului precum **și urmărirea fondului averii acestuia;** creanța rămânând totuși redusă în limitele prevăzute de lege.

În ceea ce privesc **precauțiunile de luat împotriva debitorilor de rea credință,** care, în timpul termenelor de plată, **și-ar înstrăina prin fraudă bunurile lor,** sistemul adoptat de noua lege

diferă complet, și de cel al **legii Argetoianu,**

care constituia o ipotecă colectivă asupra bunurilor debitorului

și de acel al **legii Vaida, care lovea de indisponibilitate aceste bunuri,**

ambele sisteme dând rezultate nefericite, întrucât ele duceau la paralizarea completă a debitorului și la scoaterea din circulație a tuturor imobilelor.

De aceea **sistemul legii noastre permite debitorului să-și înstrăineze,** sub controlul tribunalului, **bunurile sale, iar sumele prinse** de pe urma acestor înstrăinări, autorizate de tribunal, **vor fi depuse,** iar **tribunalul va face repartiziunea lor între creditorii respectivi.** Orice înstrăinare, fără autorizarea justiției, **devine inopozabilă creditorilor.**

Iar pentru a pune pe terți la adăpost de orice surprize, **legea permite creditorilor să ceară,** după cazuri, sau la notarul situațiunii imobilului, sau tribunalului, **a face o mențiune în registrele respective,** pentru a pune în vedere terților **că debitorul se află în asanare.**

Legea însă permite debitorului, în vederea procurării capitalului de rulment, **să dispue și să constituie chiar gaj pe recolte** pe cel mult un an.

După cum am arătat la început, **legile anterioare limitau reducerile propuse**

numai la creditorii direcți ai debitorilor asanați,

lăsând numai asupra lor sarcina pagubelor cauzate.

Faptul acesta a avut **consecințe dezastruoase,** mai ales asupra instituțiilor

de credit, care neputând să repercuteze și să repartizeze pagubele

și asupra creditorilor lor respectivi, n-au mai fost în măsură de a-și achita obligațiunile.

În sistemul noii legi, acest mare neajuns a fost înlăturat, **dându-se conversiunii un caracter circulant.**

Giranții, garanții și în genere orice obligați accesori ai creanțelor supuse acestor legi, **beneficiază**, pe de o parte, de toate **avantajele prevăzute pentru debitorul principal,** rămânând obligați numai în aceste limite, iar pe de altă parte, **instituțiunile de credit,** de orice fel, care vor avea un plasament supus prevederilor legii, mai mare de 20% din totalul plasamentului lor, precum și comercianții care au suferit de pe urma acestei legi, **reduceri mai mari de 20% din totalul creanțelor lor, au putința,** printr-o procedură specială, **să provoace convocarea creditorilor** lor în scopul de a repartiza și față de aceștia, **pagubele suferite prin efectul prezentei legi."**

Sassu / 3 apr.'34

▣ Banca Națională

▣ Fondul de 450.000.000

" Banca Națională a României va trebui să suporte și dânsa **reducerile legale ale creanțelor asanate și aflate în portofoliul ei.**

Pentru a evita însă o diminuare a acoperirii biletelor emise de ea, legea prevede că **va interveni o situație specială între stat și Banca Națională,** prin care **statul se obligă să acorde acesteia,** pe durata maximă a acestei legi, **o sumă de cel mult 450.000.000 anual,** pentru a servi, atât la acoperirea parțială a reducerilor suportate din portofoliul băncii, cât și **drept fond pentru menținerea creditului .**

D-lor, acest sacrificiu pe care îl face statul , este destul de greu, dar este **absolut necesar și justificabil** pentru **deplina și definitivă rezolvare a problemei** conversiunii, care prin proporțiile și urmările ei considerabile a devenit **o adevărată problemă de stat."**

Sassu / 3 apr.'34

▣ Conversiune radicală

▣ Conversiune automată

▣ Conversiune de plin drept

" Am spus că noi atacăm de front problema conversiunii ; o atacăm, aplicând acestei probleme **un tratament radical.**

Problema conversiunii datoriiilor, pentru noi, **nu se poate rezolva cu expediente.** **Datoriile trecutului** formează în organismul vieții noastre economice **un chist, o tumoare.**

Până când acest chist, această tumoare, nu este extirpată, **nu prin paleative,** ci **printr-un tratament operatoriu,** până atunci viața noastră economică nu se poate însănătoși. **(Aplauze prelungite pe băncile majorității)**.

De aceea, **noi am avut curajul să spunem acestui pacient,**

pe care îl iubim și pe care vrem să-l însănătoșim, **să renunțe la paleativele pe care i le dădeau legile anterioare,** și să aibă această răbdare și acest curaj de a se supune **operațiunii** pe care noi vrem să i-o facem. **Noi am pus pacientul pe masa de operație.**

Desigur cu acest prilej **vor fi suferințe, vor fi sacrificii.** Ce operație se poate face fără durere ?
[.....]

Automatismul legii constă în faptul că **beneficiile** ce legea acordă debitorilor și anume : **reducerea creanței, reducerea dobânzilor și eşalonarea datoriei**

pe un termen de maximum 15 ani, aceste beneficii sunt de plin drept, în sensul că debitorul nu are nevoie să stea la baza legilor anterioare, pentru ca de față cu creditorul să i se recunoască aceste avantajii.

Debitorul se bucură de avantajele legii de plin drept.

Este suficient să invoace oricând această lege.

În cazul **când un creditor ar căuta să facă urmărire nedreaptă împotriva debitorului,** neținând seamă de beneficiile legii, **debitorul are dreptul să invoace pe cale de contestație,** beneficiile acestei legi.

Justiția constată, nu judecă și nu discută avantajele pe care legea noastră

de conversiune le acordă debitorului. (**Aplauze pe băncile majorității**).

Sassu / 3 apr.'34

▣ **Obiecțiunile opozanților :**

▣ **Datornicii mici ...**

" D-lor deputați, dar **reprezentanții opoziției** au mai făcut și alte obiecțiuni. Voi remarca câteva.

S-a spus de d-l **Madgearu**, în comisie, în mod ostentativ și dojenitor :

< Dv. ați lărgit conversiunea pentru cei mari ; ați îngustat-o pentru cei mici > ; această afirmare a repetat-o în ședința Camerei și d-l Ghelmegeanu.

Să vedem dacă obiecțiunea aceasta este întemeiată .

Am îngustat noi conversiunea pentru cei mici ?

Prin acest proiect, în ce privește pe **datornicii cei mici, până la 10 hectare,** noi am acordat **o reducere masivă de 50% pentru toți debitorii agricoli,** reducere care **în anumite condițiuni ajunge până la 70% .**

Legea Vaida a acordat însă **o reducere de 50% numai unei categorii de debitori,** proprietari **până la 10 hectare.** Pentru o parte din acești debitori, legea Vaida a acordat **numai o reducere de 25%.**

când noi acordăm o reducere de 50%, de 60% și 70% pentru toți, îngustăm oare conversiunea pentru debitorii cei mici ? " (**Aplauze pe băncile majorității**).

Sassu / 3 apr.'34

▣ **Obiecțiunile opozanților :**

▣ **Băncile populare ...**

Opoziția a avut un argument care părea valabil. Spunea că **a vrut să apere prin această excepție, institutele de credit popular, băncile și cooperativele populare.**

Argumentul nu poate rămâne în picioare. Dv., d-lor național-țărăniști, prin excepțiunea pe care ați făcut-o, acordând o reducere mai mică pentru debitorii acestor instituțiuni, departe de a întări aceste instituțiuni de credit popular, dv. le-ați slăbit, pentru că le-ați răpit prestigiul și atmosfera de încredere și de simpatie, pe care debitorii agricoli trebuiau să o aibă față de ele. (Aplauze pe băncile majorității).

Desigur, guvernul se gândește să ocrotească și să întărească băncile populare.

În acest scop el va acoperi cea mai mare parte din pagubele care rezultă din această reducere de 50% la portofoliul băncilor populare din fondul de 450.000.000, pe care legea îl prevede și pe care statul se obligă să-l înscrie în fiecare an în bugetul său. Prin urmare, departe ca noi să fi îngustat drepturile acestor debitori, noi le-am lărgit." (Aplauze)

Sassu / 3 apr.'34

▣ **Obiecțiunile opozanților :**

▣ **Dobânzile ...**

Prin proiectul Vaida, dv. prevedeți o dobândă de 1%.

Proiectul nostru prevede o dobândă de 3%.

Este oare aceasta **o îngustare pentru cei mici ? (Aplauze pe băncile majorității).**

Prin legea **dv. ați reglementat o conversiune inaplicabilă.**

Iar dacă ar fi fost aplicată, proprietarii rurali **s-ar fi eliberat de datorii** după un timp așa de îndelungat, **care ajungea până la 100 ani,** încât vă asigur că niciun sătean nu ar fi primit o asemenea necerută și nechibzuită amânare.

Am aici un tablou, făcut de experți contabili, din care se constată că,

dacă s-ar fi aplicat criteriul pe care d-l **Ghelmegeanu** cu atâta talent îl **susținea**, spunând că ar fi superior legii noastre, atunci **conversiunea** datoriilor de 4.000 lei la hectar, **ar fi durat 24 de ani**; a celor de 5.000 lei ar fi durat **36 de ani** ; a celor de 6.000 lei ar fi durat **60 de ani** ; iar a celor de 7.000 lei în sus, s-ar fi prelungit la **74 ani, 86 ani și peste 100 ani !**

Astfel, **trei generații** din familia debitorilor nu ar fi putut ca să-și elibereze pământul de ipotecile legale și de sarcinile datoriei trecutului.

O asemenea lege este serioasă ? (**Aplauze prelungite pe băncile majorității**).

Din această cauză ea a rămas o lege inaplicabilă.

Dar dovada cea mai bună e că **nici o singură creanță nu a fost supusă unei asemenea conversiuni** în tot timpul cât **regimul național-țărănist a stat la putere, de la promulgarea legii până la căderea lui.** " (**Aplauze pe băncile majorității**).

Sassu / 3 apr.'34

▣ **Obiecțiunile opozanților :**

▣ **Datoriile**

-

Datoriile țăranilor mici ....

Desigur, **dv. ați fost seducători față de săteni**, căci ați arătat fiecărui sătean avantajiiile criteriului dv., după care **declarați intangibile două treimi din veniturile lor anuale**, neputându-se urmări decât o singură treime din aceste venituri.

Dar ați uitat să adăogați la lămuririle date sătenilor că, **conversiunea aplicată după acel criteriu , ar fi durat un timp de 60-70 și 100 de ani.**

Dacă ați fi dat și această lămurire, desigur că **fiecare sătean v-ar fi respins** atunci cu îndârjire și indignare **această generozitate a dv.**, care nu era decât **formală** și, dați-mi voie să adaog, **ipocrită.** (**Aplauze pe băncile majorității**).

Datoriile proprietarilor mari și mijlocii ....

În ceea ce privește **regimul pentru proprietarii mijlocii și mari,**

!) ne-ați făcut o acuzațiune, că am lărgit pentru ei conversiunea și ne-ați făcut și imputarea că am supus toate categoriile de agricultori la același tratament.

Dar tocmai acesta este un punct de mândrie și de onoare pentru noi, **că am aplicat un tratament uniform** pentru toate categoriile de plugari, fiind vorba de **aceleași boală, provocată de aceleași cauze**, era deci nevoie de **aceleași tratament.** (**Aplauze pe băncile majorității**).

Căci și din punct de vedere **economic**, cât și din punct de vedere **social** , **diferențierile și hotarele pe care dv. le-ați făcut**, nu erau decât **arbitrare** ; pentru că dacă, din punct de vedere economic, **fenomenul deprecierii** bunurilor s-a produs în agricultură, el **nu a putut să se oprească la hotarul de 10 sau 50 hectare**, ci el a **influențat la fel toate categoriile de plugari** .

Din punct de vedere economic **nu puteați dv. să creați proprietarilor dela 10 hectare în sus un regim vitreg**, căci **agricultura este o realitate unitară** supusă aceluiași legi și la aceleași primejdii. **Ea luptă cu aceleași greutăți**, oricare ar fi întinderea de pământ a plugarilor.

Nu erau câțiva, nu erau 100 sau 1.000 de agricultori cu o întindere de pământ mai mare de 10 hectare, **ci sunt 155.000 de agricultori**, care au în total **4.453.000 hectare de pământ** ; **sunt 155.000 gospodării agricole** pe care dv. **nu aveți dreptul să le supuneți la un regim de vitregie, de ură și de dușmănie.**

Un agricultor dintr-o asemenea categorie – din proprietatea mijlocie și mare, - **avea drept la același tratament legal al conversiunii**, pentru că este un factor important de producție."

VPSassu / 3 apr.'34

▣ Pământul țării

▣ Elogiul agricultorului

Dați-mi voe ca ministru al agriculturii, să **protestez împotriva diferențierii neeconomice, prevăzută de legile anterioare de conversiune**, și să constat că, după cum **avem o mare nădejde în productivitatea proprietății țărănești**, pe care **o vom stimula și încuraja** prin legiurile pe care le vom prezenta (**aplauze**), **avem în același timp o mare nădejde în acești calificați agricultori care au făcut investiții pentru o agricultură mai tehnică, mai științifică, pentru o producție mai intensificată și calitativ mai superioară. Ei sunt frații mai mari ai plugarilor mai mici.** (**vii aplauze**).

Pe toți aceștia dv. i-ați pedepsit cu un tratament vitreg, i-ați lăsat la voia întâmplării ; ați crezut că ei pot să fie deposedați și înlocuiți prin alții.

Un agricultor nu se poate improviza, nu se poate ușor înlocui, un agricultor nu este un cămătar care s-a dus să cumpere o moșie pentru exploatare sau pentru agrement.

Un agricultor este un om care are pentru meseria lui o lăudabilă și atavică pasiune, care are un atașament sufletesc pentru lumea pitorească a satelor, pentru lumea variată a câmpului, care are un atașament sufletesc pentru glie și pentru plug, pe care aburul brazdei calde și al suflării vitelor de muncă îl înduioșează, pe care grija îl scoală din somn cu 2-3 ceasuri înainte de scularea soarelui, care vede în fiecare lucru din lumea lor, amintiri duioase.

Acolo la sat, acolo în lumea câmpului și-a făcut copilăria, în satul acela își are și leagănul copilăriei și mormântul părinților, a bunilor și străbunilor lor. (**Aplauze pe băncile majorității**).

Pe un asemenea agricultor nu-l poți improviza și înlocuirea lui ar fi și o greșeală și o mare pagubă pentru economia noastră națională. (**Aplauze pe băncile majorității**).

Sassu / 3 apr.'34

▣ Lupta de clasă ?!

▣ Elogiu țărănimii

Dar din punct de vedere social, greșala este și mai mare.

Ați voit, fiindcă ați privit problema sub un aspect electoral, să adânciți hotarele între clasele componente ale plugăriei și ale societății noastre, aplicându-vă politica luptei de clasă, ați făcut o mare greșală.

În trecut a fost un mare proces între țărănimea noastră, obijduită de atâtea secole de suferințe și de umilințe, și marea și latifundiara proprietate pe chestia repartiției pământului țării.

Acel proces a fost definitiv rezolvat și cu mândrie o spunem, tot prin acțiunea și înțelepciunea Partidului Național Liberal, (**aplauze prelungite și îndelung repetate pe băncile majorității**), care, **cu același curaj** cu care atacă astăzi problema gravă a conversiunii **a atacat problema agrară și a rezolvat-o în mod definitiv și cu deplina satisfacere a drepturilor țărănimii noastre.** (**Aplauze pe băncile majorității**).

Acum nu mai aveți dreptul să mai ațâțați și să mai faceți o politică de agitațiuni pe chestia aceasta. Da ! Spuneți că vă este scumpă țărănimea, că pentru ea ați format partidul dv. țărănist.

dar, oare, **puteți tăgădui partidului nostru dragostea lui pentru țărănime ?**

Dragostea noastră am dovedit-o prin operele mari democratice, făcute numai în favoarea ei și pentru desrobirea ei !

Dragostea noastră pentru țărănime nu este o vorbă deșartă – o vorbă electorală – ci un adevărat sentiment religios.

Credem în această religie – și această credință ne purifică și ne înalță sufletele, ne dă puterea morală ca , ori-de-câte-ori țărănimea este într-un impas greu, să intervenim pentru ea. (Aplauze prelungite pe băncile majorității).

Ea este clasa de temelie a poporului nostru și tezaurul cel mai nepieritor și mai neprețuit al Statului Român. (Vii aplauze).

Să avem față de țăranul nostru o ținută demnă, să nu-l amăgim, să ne apropiem de el cu sinceritate, să ne apropiem cu un sentiment de dragoste, să-l iubim, dar să nu-l lingușim. Să nu ne plecăm la slăbiciunile lui ci să-i întindem mâna noastră în mâna lui bătătorită, pentru ca să-l ridicăm la o situație mai bună și pe care trebuie să i-o pregătim. (Aplauze prelungite pe băncile majorității).

Să nu-i sgândărim mai ales rănilor sale din trecut ; să ne apropiem de țăran cu interes, cu interes pentru el, nu pentru noi și să nu-i sgândărim anumite răni, plângând alături de ei – noi cu plânsetul fals, ci cu durerea reală. (Aplauze prelungite pe băncile majorității).

Să luminăm țăranimea, să o educăm, să o îndrumăm, pentru că este clasa care a îndurat umilință, care a îndurat atâtea secole de suferință, care a pătimit atâtea secole de umilință, care a stat atâtea secole în întunecime și în împilare. Ea poartă toate gloriile trecutului, toate greutățile prezentului și toate nădejtile viitorului și neamului nostru. (Aplauze prelungite pe băncile majorității).

Iată d-lor, că și din punct de vedere social, când dv. mergeți cu această politică de învrăjpire, după părerea noastră, nu numai greșită, dar, chiar primejdioasă, noi avem dreptul să vă opunem politica noastră de armonie și de solidaritate socială și să vă spunem că faceți o imensă greșală când trasați hotare în categoriile sociale ale agriculturii, hotare pe care noi nu putem să le admitem.

Noi, în această lege, și din punct de vedere economic și din punct de vedere social am prevăzut un tratament uniform și egal pentru toate categoriile de plugari."

(Aplauze prelungite pe băncile majorității).

Sassu / 3 apr.'34

▣ Legea -concluzii

D-lor deputați, d-l prim-ministru dorește să ajungem mai repede la votarea acestei legi și dorința aceasta este și a dv., adică a țării, pentru că dv. sunteți ecoul țării.

Mă voi conforma și eu acestei dorințe și nu voi urma pilda altor oratori, intrând în labirintul teoriilor și al principiilor, nu voi rătăci în bărganul generalităților,

ci fixat dela început pe tărâmul realităților, voi termina cuvântarea mea cu o concluzie :

Am examinat legea împreună cu dv. și am ajuns la această convingere că facem o lege bună ; o lege de reparație economică, financiară și morală ; o operă de pace și dreptate socială, o lege ce constituie pentru Partidul Național Liberal – și de această dată – un act de mare înțelepciune și de prevedere națională."

(Aplauze prelungite pe băncile majorității).

De aceea, vă rog din toată inima mea curată și doritoare de bine să votați cu toată încrederea și cu toată însuflețirea acest proiect de lege."

(Aplauze prelungite pe banca ministerială și pe băncile majorității).

----- VPSassu / 3 apr.34 -----

- N.N. Săveanu, președinte : Discuțiunea generală este închisă.

Se pune la vot luarea în considerare și se adoptă.

-- N.N. Săveanu, președinte :D-lor deputați, înainte de a trece la discuțiunea pe articole, suspend ședința pentru 10 minute. Ședința se suspendă .

Finis dezbaterile generale la Conversiunea IV / 2-3 apr.'34

Vezi fișierul următor

